

Bilag-1

Høringssvar til afgrænsning notat for sektorkoblet anlæg Krageris

Dyreliv:

Vi gør opmærksom på at der er flere forskellige dyr og fugle i området:

I den nordlige ende af Site 23 er der Odder, Vandsalamander, der er fast krondyr bestand i skoven nord for Sitet, som får deres føde i Krageris, vi ser dem hver dag, Rådyr, Ræve, Grævlinger. Padder – flere tusinde frøer vandrer fra øst mod vest i august og september måned, Slørugler, Flagermus, Ravne, Traner, som finder deres føde i området, fordi der er så mange insekter og padder.

Trafiksikkerhed:

Vi ønsker ikke trafik på Stejlundvej og Kragerisvej vest for Sitet i anlægsperioden. Nuværende veje kan ikke bære denne trafik med tunge køretøjer, ligeledes er rabatterne bløde når det regner, så en lastbil og en personbil ikke kan passere hinanden, uden at komme ud i rabatten. Det er uansvarligt at skolebørn og andre cyklister skal cykle på de smalle veje, Kommunen skal få vejene udvidet så det er ansvarligt at færdes på dem også i anlægsfasen.

Forsikring:

Har Kommunen forsikringer der sikrer ejendommene mod sætnings skader forsat af den trafik på vejene og i området Site23, ligeledes byggeri af datacentret? Eller hvem har ansvaret???

Værdiforringelse af ejendomme:

Hvad vil Kommunen gøre ved den værdiforringelse, der kommer på de ejendomme, der ligger indenfor 1 KM af Site 23???

CO2 regnskab, se Bilag

Vh. Hans Graversen

Bilag-2

Hvordan påvirker et 500 MW datacenter Varde kommunes Co2 regnskab?

ChatGPT sagde:

Et 500 MW datacenter vil have **meget væsentlig indførelse** på Varde Kommunes CO₂-regnskab og kan i praksis **underminere kommunens klimamål** – uden det kører på 100 % vedvarende energi og kompenseres gennem effektive klimainitiativer.

Her er en oversigt over, hvordan og hvorfor:

1. ENERGIFORBRUG I FORHOLD TIL KOMMUNEN OG DANMARK

- Et **500 MW datacenter** med **høj udnyttelse** (f.eks. 80–100 %) kan forbruge ca. **4–4,4 TWh el om året**.
- Til sammenlignelse:
  - Hele **Danmarks elforbrug** er omkring **35–40 TWh/år**.
  - Et 500 MW datacenter ville dermed bruge **10–12 % af Danmarks samlede elforbrug**.
  - Varde Kommuner **befolkningstal** er ca. 50.000. Deres samlede elforbrug er skønsmæssigt **ca. 300–400 GWh/år**.
  - Datacentret ville dermed forbruge **10–15 gange så meget strøm som hele kommunen gør i dag**.

2. CO₂-PÅVIRKNING

- Selvom Danmark har en relativt grøn elproduktion, er el stadig forbundet med **CO₂-udledning** – især ved spidsbelastning og import.
- Et datacenter på 500 MW vil typisk udlede:
  - **0,1–0,2 ton CO₂ pr. MWh** (hvis strømmen er gennemsnitlig dansk elmix).
  - Det svarer til op til **800.000 tons CO₂/år**.
- Til sammenligning udleder hele Varde Kommune som geografisk område ca.:
  - **170.000–200.000 ton CO₂/år** (seneste offentlige data fra Energi- og CO₂-regnskaber).
- **Et 500 MW datacenter kan altså mangedoble kommunens samlede CO₂-aftryk** – op til 4-5 gange.

3. KONSEKVENSER FOR KLIMAMÅL

Varde Kommune har – som alle danske kommuner – et mål om:

- **70 % CO₂-reduktion i 2030**, i forhold til 1990-niveau.
- **Klimaneutralitet i 2045**.

Hvis et 500 MW datacenter tilføjer:

- Skal kommunen **kompensere for en ekstrem stigning i CO₂-udledning**, hvis strømmen ikke er 100 % grøn og ny.
- Det kan **underminere alle kommunale energiforbedringer**, som f.eks. energirenoveringer, grøn transport og solceller.
- Det kan føre til, at **kommunen må købe CO₂-kvoter eller udskyde egne grønne investeringer** for at overholde nationale og EU-krav.

4. HVEM “EJER” CO₂-UDLEDNINGEN?

- Formelt kan staten vælge at placere CO₂-udledningen centralt i nationale regnskaber.

Bilag-2

- Men i praksis **belaster datacenterets elforbrug kommunen** , da det **fysisk placeres dér** , og det har **lokale konsekvenser for netkapacitet, energiinfrastruktur og udbygning af vedvarende energi** .

5. HVAD SKAL VARDE KOMMUNE KRÆVE?

For at sikre, at kommunens klimamål ikke ødelægges, bør man stille krav om:

- Dokumentation for **100 % grøn strøm fra nyopført VE** (valuta via PPA'er – elkøbsaftaler).
- Dokumenteret og verificeret plan for **CO₂-neutral drift** .
- Bidrag til **lokal energiproduktion og energiinfrastruktur** .
- Offentlig adgang til **klimaregnskab og belastningsdata** .

KONKLUSION:

Et 500 MW datacenter i Varde Kommune vil have **markant og potentielt katastrofal påvirkning på kommunens CO₂-regnskab** , hvis det ikke opføres og drives med ekstremt høje klimakrav. Kommunen bør stille bindende krav og kræve klimamæssig kompensation for ikke at komme på kollisionskurs med sine egne klimamål.

Høringssvar vedrørende projektet Sektorkoblet anlæg ved Krageris

Til Varde Kommune,

Under henvisning til den fremlagte ansøgning og afgrænsningsnotat for det sektorkoblede anlæg ved Krageris, skal jeg hermed fremsende mit høringssvar med henblik på at udtrykke min stærke bekymring og modstand mod projektet.

Projektet indebærer etablering af et omfattende teknisk anlæg i et område præget af natur, landbrug og skov. Det vurderes, at projektet vil medføre væsentlige og uacceptable påvirkninger af natur, landskab og miljø.

1. Skovbyggelinje og Naturbeskyttelsesloven

Ifølge Naturbeskyttelseslovens § 17 er skovbyggelinjen fastsat til 300 meter for at beskytte skovbryn, sikre landskabelige værdier og bevare levesteder for flora og fauna. En reduktion til 30 meter underminerer disse formål og skaber præcedens for fremtidige indgreb i beskyttede områder. Der er ikke dokumenteret tungtvejende samfundsmæssige hensyn, der kan retfærdiggøre en sådan reduktion, og alternative placeringer uden for skovbyggelinjen er ikke tilstrækkeligt belyst.

2. Manglende vurdering af alternativer

Ifølge miljøvurderingsloven skal der foretages en vurdering af alternative placeringer og udformninger. Dette er ikke sket i tilstrækkeligt omfang, og det er uklart, hvorfor projektet ikke kan placeres uden for skovbyggelinjen eller i områder udlagt til tekniske anlæg.

3. Kumulative miljøpåvirkninger

Projektet indebærer opførelse af op til 200 nødgeneratorer med en samlet termisk effekt på 2000 MW. Dette vil medføre betydelig luftforurening, støj, lysgener og påvirkning af nærliggende § 3-naturtyper og bilag IV-arter. Disse påvirkninger er ikke tilstrækkeligt belyst i ansøgningen, og der mangler en samlet vurdering af de kumulative effekter.

4. Konflikt med kommuneplan og planprincipper

Området er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde og er ikke udlagt til byudvikling eller tekniske anlæg. Projektet er derfor i strid med kommuneplanens retningslinjer og Planlovens § 11a, stk. 9, som kræver særlig tilladelse til tekniske anlæg i landzone.

5. Risiko for præcedens

En godkendelse af projektet vil kunne åbne op for lignende anlæg i andre naturområder og dermed underminere formålet med naturbeskyttelses- og planlovgivningen. Det vil svække kommunens mulighed for at håndhæve skovbyggelinjer og naturbeskyttelse i fremtidige sager.

6. Utilstrækkelig offentlig inddragelse

Der er ikke sket en tilstrækkelig inddragelse af offentligheden og relevante interessenter i den tidlige planlægningsfase. Dette er i strid med intentionerne i miljøvurderingsloven og Aarhuskonventionen om borgerinddragelse.

7. Grundvandsbeskyttelse og forsyningsusikkerhed

Der er endnu ikke fastlagt nettilslutningspunkt for 400 kV-forbindelsen, og der er usikkerhed om bæredygtigheden af vandforsyningen. Dette skaber tvivl om projektets realiserbarhed og konsekvenser for nærliggende vandløb og grundvandsmagasiner, herunder Østerbæk.

Bilag-3

Afslutning

På baggrund af ovenstående opfordres Varde Kommune til at:

- Afvise anmodningen om reduktion af skovbyggelinjen.
- Afvise projektet i sin helhed grundet dets uforholdsmæssige miljøpåvirkning og uoverensstemmelse med gældende lovgivning og planlægning.
- Iværksætte en fuld miljøkonsekvensvurdering (VVM) med inddragelse af alternative placeringer og kumulative effekter.

Med venlig hilsen,

Daniel og Jan Hansen

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Til: Varde Kommune Plan, GIS og bæredygtig udvikling Bytoften 2 6800 Varde Att: ahun@varde.dk
Kopi til: Ringkøbing-Skjern Kommune teamaabenland@rksk.dk

Emne: Høringssvar til "Forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurdering af planer og projekt for et sektorkoblet anlæg ved Krageris, Ølgod" Sagsnr.: GEO-2025-01350 (Dokumentnr.: 9049648)

Dato: 12. juni 2025

Hermed indsendes bemærkninger til Varde Kommunes forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurderingen af det planlagte sektorkoblingsprojekt ved Krageris.

Vi anerkender den brede dækning af miljømæssige og sociale faktorer i notatet, hvilket er i tråd med miljøvurderingslovens "brede miljøbegreb", hvor projektets karakter og omfang (elektrisk kapacitet 500 MW) stiller særlige krav til dybden og detaljeringsgraden af den kommende miljøkonsekvensrapport.

På baggrund af sammenlignelige projekter og gældende best practices, anbefaler vi, at følgende punkter inkluderes eller præciseres yderligere i den endelige afgrænsning af miljøvurderingen:

1. Anlægsfasens overordnede miljøpåvirkninger.

Anlægsfasen vil medføre betydelige, omend midlertidige, påvirkninger for lokalområdet, herunder Ølgod. Flere elementer er berørt i notatet, men en højere detaljeringsgrad og specifikke, handlingsorienterede undersøgelser er nødvendige:

- **Cyklistsikkerhed og skoleveje:** Identifikation af specifikke risikopunkter for bløde trafikanter, især på skoleveje, og konkrete forslag til afbødende foranstaltninger.
- **Trafik, Støj og vibrationer:** En grundig analyse af den tunge trafiks påvirkning på lokale vejes bæreevne og vejprofil, slitage, samt støj- og vibrationsgener for lokale ejendomme langs primære indfalds- og anlægsveje. Dette skal inkludere vurdering af, om vejnettet er dimensioneret til et projekt af denne skala, og behovet for etablering af midlertidig anlægsvej.
- **Jordhåndtering og forurening:** Detaljeret plan for håndtering af store jordmængder, herunder midlertidige landskabspåvirkninger. Særligt fokus på udgravning, reetablering og genopretning af tracéer for højspændingskabler, også gennem Ringkøbing-Skjern Kommune. Vurdering af risiko for utilsigtet forurening af jord og grundvand (brændstof, kemikalier, affald) og konkrete forebyggende tiltag.
- **Worst-case-scenarier for uheld og spild:** Detaljeret planlægning og beskrivelse af scenarier relateret til potentielle miljø- og personuheld
- **Arbejdskraft og lokal belastning:** En detaljeret plan for håndtering af behovet for midlertidig indkvartering af arbejdskraft, herunder vurdering af belastning på lokale faciliteter og eventuel etablering af midlertidige overnatningsfaciliteter med tilhørende miljøhensyn. Herudover miljøpåvirkninger fra midlertidige overnatningsfaciliteter iht. f.eks. affald, spildevand og forureningsrisiko fra samme.
- **Byggekote og visuel dominans:** En detaljeret beskrivelse og vurdering sammenholdt med landskabspåvirkninger for landskabsanalysen mht. visuel dominans, skyggepåvirkninger, indpasning i terrænet osv. og ikke kun nuværende nære visualiseringer, men også visuel fjernpåvirkning inkl. sigtekegler og visuelle korridorer iht. illustration af byggeriets synlighed.

2. Datacenter:

2.1. Livscyklusvurdering (LCA) og Scope 3-emissioner:

Afgrænsningsnotatet nævner en kvalitativ vurdering af CO₂ fra bygningers og anlægs livscyklus. For et datacenter af denne størrelse er det afgørende, at miljøvurderingen omfatter en kvantitativ og detaljeret livscyklusvurdering (LCA) og bør specifikt fokusere på Scope 3-emissioner, som ofte udgør en betydelig del af et datacenters samlede klimaaftryk - Dette omfatter bl.a.:

- **Indlejret kulstof:** Kvantificering af emissioner fra produktion af IT-udstyr, servere, kølesystemer og øvrigt udstyr samt byggematerialer. En "overordnet kvalitativ vurdering" er utilstrækkelig for at give et retvisende billede af projektets samlede klimapåvirkning.
- **Forsyningskædeemissioner:** En vurdering af de indirekte emissioner fra hele værdikæden, herunder transport af materialer og udstyr.
- **EDP'er for byggematerialer:** Jf. BR18 i forbindelse med dokumentation for bygningernes samlede klimaregnskab.
- **Klimaregnskabsmodel:** skal sikre gennemsigtighed og sammenligningsgrundlag med tilsvarende projekter, Det vurderes samtidig at flere påvirkninger – særligt risikoen for værdiforringelse af boliger nær anlægsveje, permanent ændret landskabskarakter og høje Scope 3-udledninger udgør ikke-kompenserbare konsekvenser. Disse bør tillægges særlig vægt i miljøvurderingen og den politiske behandling.
- **Emissioner fra Generatorer:** Selvom byggeriets generatorer enkeltvis er under 15 MW udgør antallet en væsentligt udledning sammenholdt med løbende drift og vedligehold af generatorerne.
- **Forbrug af Brændstof/diesel:** Generatorernes forbrug og brændstoffets levetid, dvs. de 5000 ton forventes forbrugt indenfor en given driftsperioden, f.eks. et år. – redegørelse for CO₂ udledning og evt. nødvendighed af røgrensning.

2.2. Avanceret vandforvaltning og kølesystemer:

Datacenteres kølesystemer er store vandforbrugere - Miljøvurderingen bør og inkludere:

- **Specificere køleteknologi:** Beskrive den planlagte køleteknologi og dens specifikke vandbehov og effektivitet.
- **Vandeffektivitet og genanvendelse:** Detaljere foranstaltninger for at minimere vandforbruget, herunder brug af ikke-drikkevandskilder (f.eks. behandlet spildevand, regnvand ud over brandslukning) og avancerede vandgenanvendelsessystemer.
- **Overfladevand og vandløb:** Ifølge vandområdeplanerne er ingen nærliggende vandløb i god økologisk tilstand. Der bør derfor stilles høje krav til rensning og temperaturregulering af afledt vand, især ved udledning af kølevand eller pesticidrester derudover kan Indvinding af overfladevand og planlagt indvinding af vand fra vandløb i sig selv være VVM-pligtig og bør vurderes særskilt i miljøvurderingen. Udeladelse heraf kan medføre retlige komplikationer eller omgørelse.
- **Varmeoverskud og energibalancer:** Der bør redegøres for håndteringen af overskudsvarme fra anlægget, især hvis drivhusene ikke har varmebehov. Udledning af varme til vandmiljøet bør undgås eller minimeres.
- **PFAS-håndtering:** Eksplicit vurdering iht. risikoen for anvendelse af PFAS i kølesystemer og andre komponenter, samt en klar plan for håndtering, afbødning eller undgåelse af disse stoffer.

2.3. Netpåvirkning, stabilitet og fleksibilitet:

Datacenterets kapacitet på 500 MW udgør en betydelig og kontinuerlig belastning på elnettet - Miljøvurderingen bør ud over forbrug og CO₂-udledning også adressere:

- **Aktiv rolle i netstabilitet:** Datacenterets potentiale for at bidrage til netstabilitet gennem fleksibelt forbrug (demand-side flexibility), f.eks. ved at flytte beregningsopgaver til perioder med høj produktion af vedvarende energi.
- **Integration med VE:** Hvordan datacenteret aktivt vil integreres med den variable produktion fra vedvarende energikilder for at optimere udnyttelsen af grøn strøm og reducere behovet for fossile brændsler.

2.4. **Generelle drift- og tilsynsmæssige overvejelser:** På baggrund af projektets industrielle skala anbefales det, at følgende forhold uddybes og eksplicit medtages i miljøkonsekvensvurderingen:

- **Luftemissioner og miljøtilsyn:** Med op mod 50-200 skorstene vil projektet generere betydelige luftemissioner. Der bør udarbejdes en emissionsvurdering, og det bør afklares, hvordan kommunen som tilsynsmyndighed har kapacitet og kompetence til at føre effektivt miljøtilsyn.
- **HVO-biodiesel:** En overordnet miljøvurdering af HVO-biodiesel sammenlignet med alternative brændstoffer f.eks. GTL diesel og Gasturbiner bl.a. i relation til påvirkninger af nærmiljø og naboer.
- **Driftsstøj og miljøgener:** Støjpåvirkninger fra kompressorer, kølesystemer og transport skal vurderes både for dag- og nattetimer. Der bør også ses på trafikbelastning og parkeringsforhold i relation til omgivelserne.
- **Miljørisiko og uheld:** Der bør foretages en risikoanalyse af utilsigtet spild af kemikalier, pesticider eller brændstoffer under både anlæg og drift – gerne med worst-case-scenarier og afbødende foranstaltninger.
- **Transformatorstation:** En overordnet vurdering og beskrivelse af påvirkninger og afstandskrav til naboer for transformatorstation placeret i områdets nordvestlige hjørne (5 ha) – Umiddelbar vurdering vil være, at mest hensigtsmæssige placering vil væk fra beboelse og administrationsbygninger.

2.5. **Nedlukning og end-of-life planlægning:**

For et så komplekst industrianlæg er en detaljeret plan for nedlukning og bortskaffelse afgørende - Miljøvurderingen bør inkludere:

- **Omfattende nedlukningsplan:** En detaljeret plan for demontering af alle komponenter (datacenter, drivhuse, IT-udstyr, potentielle fremtidige VE-anlæg), herunder håndtering af farligt affald (f.eks. e-affald, kølemedier).
- **Genanvendelse og genbrug:** Specifikke strategier for genbrug og genanvendelse af materialer og udstyr.
- **Genopretning af området:** En plan for genopretning af projektområdet til en defineret sluttilstand.
- **Finansielle bestemmelser:** En redegørelse for de finansielle bestemmelser, der sikrer, at nedlukningsaktiviteterne udføres ansvarligt og ikke pålægger fremtidige generationer eller det offentlige en byrde.

3. Storskala drivhuse: Specifikke miljøhensyn

3.1. **Avanceret lysforureningsbegrænsning (økologisk fokus):**

For at beskytte det lokale økosystem bør miljøvurderingen inkludere:

- **Økologisk fokus:** Eksplicit forpligtigelse til best practices for at afbøde økologiske konsekvenser af lysforurening, herunder brug af specifikke lysspektre, adaptiv lysstyring og omfattende overvågning af dyrelivets reaktion.

3.2. **Pesticid- og kvælstofhåndtering samt miljøskæbne:** Afgrænsningsnotatet nævner forbrug af rå- og hjælpepestoffer. For storskala drivhuse er brugen af pesticider en væsentlig miljøfaktor - Miljøvurderingen bør eksplicit dække:

- **Pesticidtyper og anvendelse:** En detaljeret beskrivelse af de typer pesticider, der forventes anvendt, deres opbevaring og anvendelsesmetoder.
- **Miljøskæbneanalyse:** En grundig analyse af pesticidernes og kvælstof potentielle miljøskæbne (f.eks. afdrift, udvaskning til grundvand, afstrømning til overfladevand).
- **Afbødende foranstaltninger:** Konkrete foranstaltninger til at forhindre forurening af jord, vand og luft fra pesticider.

3.3. **Omfattende affaldshåndtering (drivhuse):** Notatet nævner affaldsmængder på et overordnet niveau. Drivhusdrift genererer specifikke affaldsstrømme - Miljøvurderingen bør inkludere:

- Specifikke affaldsplaner: Detaljerede planer for håndtering af unikke drivhusaffaldsstrømme herunder biologisk plantemateriale fra produktionen.

4. Bredere socioøkonomiske konsekvenser

Notatet nævner jobskabelse, trafik og ejendomsværdi. For et projekt af denne størrelse er en mere holistisk socioøkonomisk vurdering nødvendig - Miljøvurderingen bør udvides til at omfatte:

- **Social integration:** Overvejelser om den langsigtede sociale integration af nye medarbejdere i lokalsamfundet.
- **Belastning på offentlige ydelser:** En detaljeret analyse af den potentielle belastning på lokale offentlige ydelser (f.eks. skoler, sundhedspleje, daginstitutioner) som følge af tilstrømning af nye medarbejdere og deres familier.
- **Boligmarkedspåvirkning:** Vurdering af projektets indvirkning på boligtilgængelighed og -priser i lokalområdet, både i anlægs- og driftsfasen

5. Kumulative effekter og grænseoverskridende hensyn

Notatet nævner kumulative effekter og vurderer ingen væsentlig grænseoverskridende indvirkning på andre kommuner og regioner - For en robust vurdering bør den endelige afgrænsning dog kræve:

- **Metodologi for kumulative effekter:** En klar og detaljeret metodologi for vurdering af kumulative effekter, der ikke kun summerer projektets interne effekter, men også inkluderer interaktionen med andre eksisterende, planlagte eller sandsynlige større projekter i regionen (f.eks. andre store VE-anlæg, industrier eller infrastrukturprojekter).
- **Begrundelse for grænseoverskridende effekt:** En mere detaljeret og evidensbaseret begrundelse for, hvorfor der ikke forventes væsentlig grænseoverskridende indvirkning, især i forhold til luftemissioner og vandressourcer og givet projektets størrelse og højspændingskablers forløb gennem Ringkøbing-Skjern Kommune.
- **Føringsvejen for det supplerende elkabel:** Det er en fundamental mangel ved afgrænsningsnotatet, at "Føringsvejen for det supplerende elkabel er ikke kendt på nuværende tidspunkt". Uden kendskab til placeringen af dette kabel er det umuligt at vurdere den samlede, kumulative påvirkning af naturen. Kabelgravning kan have store konsekvenser for beskyttede naturområder, vandløb og levesteder for beskyttede arter. Det er uacceptabelt, at denne væsentlige del af projektet udskydes til en "selvstændig proces". En fuld konsekvensvurdering af hele projektet, inklusiv al infrastruktur, skal foreligge, inden der kan tages politisk stilling til projektet.
- **Udledning af kvælstof til vadehavet:** En klar og detaljeret opgørelse af forventet kvælstofudledning til Vadehavet og eller vi rensningsanlæg. – En umiddelbar vurdering iht. tilsvarende skalaprojekter kan udledning af kvælstof potentielt udgøre 5% af den mængde kvælstof landbruget som helhed skal reducere jf. grøn trepart.

6. Præcision i kortlægning af flora og fauna

Det fremgår af notatet, at der vil blive foretaget vurderinger af projektets påvirkning på biodiversitet og § 3-beskyttet natur. Det er dog uklart, hvilket niveau af feltundersøgelser og artsregistreringer der konkret planlægges

6.1. Det anbefales at det præciseres:

- At feltundersøgelser udføres i mindst én fuld vækstsæson for at sikre artsdiversitet kan dokumenteres korrekt.
- At der foretages artsbestemte undersøgelser af potentielle levesteder for bilag IV-arter, herunder flagermus, padder og markfirben, samt potentielt truede fuglearter og planter, fx rødlistede arter, samt vurder af byggeriets direkte indvirkninger på levesteder og naturarealer.
- At naturarealer udenfor projektområdet, men i tilgrænsende terræner (fx heder, moser, enge og diger), inkluderes i analysen, da de kan have økologisk funktionel sammenhæng.

6.2. Anbefalinger til konkret kortlægning og transparens

- Offentliggørelse af kort over registrerede levesteder og fund af sårbare eller fredede arter.
- Præcis metodebeskrivelse i miljørapporten, herunder om der anvendes f.eks. standarder fra Habitatdirektivet, NOVANA-programmet eller andre biologisk anerkendte kortlægningsprotokoller.
- Flagermus, En indledende undersøgelse viser "mulighed for forekomst af flere arter flagermus". Dette er en væsentlig oplysning, som kræver en langt mere dybdegående kortlægning. Det er afgørende, at der gennemføres grundige feltundersøgelser over en hel sæson herunder placering af yngle- og rastesteder, bl.a. i de bygninger der skal rives ned samt de læhegn og skovbryn der påvirkes.
- Padder og krybdyr, Det konkluderes, at der ikke er tilstedeværelse af øvrige bilag IV-arter som padder og firben, baseret på en indledende screening. Dette virker forhastet, især da der er fundet spidssnudet frø (Bilag IV-art) i nærheden og skrubtudse på selve området. Der bør stilles krav om en grundig kortlægning af potentielle ynglevandhuller og levesteder for padder og krybdyr i hele projektområdet og dets nære omgivelser, inklusiv de områder der påvirkes af kabeltracering og vejudvidelser.

6.3. Beskyt, hvad der kan bevares.

Da projektområdet omfatter over 170 ha og ligger tæt på flere § 3-naturtyper, bør der stilles høje krav til kortlægning, dokumentation og formidling af biodiversitetsforhold. Først med en tilstrækkelig detaljeret artsregistrering er det muligt at vurdere projektets reelle konsekvenser for planter, dyr og naturens sammenhængskraft.

- krav om minimale terrænændringer i nærheden af værdifuld natur, f.eks. § 3-søer og hede.
- krav om kompenserende tiltag såsom faunapassager, nyplantning med hjemmehørende arter og bufferzoner til sårbare naturtyper. - Levende hegn: Notatet anerkender, at levende hegn, som fungerer som spredningskorridorer, vil blive ryddet, og at deres funktion skal "vurderes nærmere". Det er ikke tilstrækkeligt blot at vurdere. Der skal i miljøvurderingen stilles krav om konkrete afværgeforanstaltninger, der sikrer faunapassager og opretholder den økologiske funktionalitet for bl.a. mindre pattedyr og insekter.
Større pattedyr: Det nævnes, at området potentielt kan være levested for ulv, og at skovene fungerer som spredningskorridor for større dyr. Miljøvurderingen skal grundigt belyse, hvordan et indhegnet industriområde vil påvirke disse dyrs bevægelsesmønstre, og hvilke kompenserende tiltag der planlægges.

6.4. Særlig bekymrende rydning af skov.

Et mindre skovområde blev ryddet af lodsejer i 2024 "forud for projektet og uden særskilt miljøvurdering". Dette er dybt kritisabelt og rejser spørgsmål om, hvorvidt man forsøger at omgå regler og fjerne potentielle naturværdier, inden myndighedsbehandlingen påbegyndes. *Miljøvurderingen bør indeholde en redegørelse for dette forløb og en vurdering af den tabte naturværdi.*

7. Overvågning og rapportering

For at sikre gennemsigtighed og løbende kontrol anbefales det, at miljøvurderingen specificerer en detaljeret overvågningsplan for alle væsentlige miljømæssige og sociale påvirkninger - Dette bør inkludere:

- **Målbare parametre:** Klare, målbare parametre for overvågning (f.eks. for luftemissioner, støj, vandforbrug, lysforurening).
- **Overvågningsfrekvens og rapportering:** Specifikke frekvenser for målinger og rapportering til tilsynsmyndigheden, samt krav om offentliggørelse af resultaterne.
- **Overvågning og rapportering**

Disse tilføjelser og præciseringer vil bidrage til en mere fyldestgørende miljøvurdering, der ikke blot opfylder lovkrav, men også adresserer offentlighedens bekymringer og sikrer en mere bæredygtig udvikling af sektorkoblingsprojektet ved Krageris.

Vi anbefaler samtidig at styrke og udvide inddragelsen af lokalsamfundskonsulenten og dialoggruppen under anlægsfasen. Det er samtidig vigtigt at kommunikationsformen tilpasses erfaring fra første fase af projektet og dialoggruppen inddrages tidligere og mere aktivt – ”i maskinrummet” – så vi både kan bidrage til og kvalificere projektets løsninger.

Vi ser frem til at se disse punkter afspejlet i den endelige miljøkonsekvensrapport, og anbefaler samtidigt, at det vurderes, om projektet i sin nuværende form og omfang reelt kan rummes inden for afgrænsningsnotatets rammer. Hvis ikke, risikerer sagen at skulle omgøres eller at blive underkendt ved en eventuel klagesag.

Høringssvar vedr. forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurdering af planer og projekt, Sektorkoblet anlæg Krageris

Indledning

Nedenstående bemærkninger afgives ud fra den præmis, at projektudvikleren ikke indgår i en aftale om opkøb af vores ejendom, og at vi derved ville skulle bære de personlige, miljømæssige og økonomiske påvirkninger forårsaget af dels lokalplanen i sig selv, men først og fremmest det pågældende projekt.

Såfremt der indgås en aftale om opkøb af ejendommen, bortfalder vores indvindinger mod projektet, fordi vi som nærnaboer derved ikke ville skulle bære de personlige, miljømæssige og økonomiske påvirkninger, som projektet medfører, jf. særligt afsnit 6.9 nedenfor.

Afsnit 6.1 Biodiversitet

Ingen bemærkninger. Der henvises til de øvrige indkomne høringssvar.

Afsnit 6.2 Befolkningen

Det fremgår af afgrænsningsnotatet, at Plantagevej og/eller en potentiel nordvestlig nødvej "muligvis" skal anvendes til transport under den "tidlige" anlægsfase og herefter i "kortvarige perioder". Denne formulering må karakteriseres som yderst vag og elastisk, og vi vil derfor henstille til, at de nærmere definitioner, samt den reelle påvirkning, fastlægges i den endelige rapport. Herunder noterer vi os, at projektmageren oplyser, at projektet skal anlægges i flere etaper og over en længere årrække, med afslutning tidligst i år 2029. Denne fremgangsform må betyde, at der vil være op til flere anlægsfaser, og vi henstiller derfor til, at også denne periodiske påvirkning undersøges og normeres i rapporten.

Det må desuden bemærkes, at Plantagevej er vores ejendoms eneste adgangsvej. Såfremt hundredvis af lastbiler skal passere om ugen, vil dette i høj grad påvirke fremkommeligheden, herunder trafiksikkerheden, samt graden af trafikstøj. For så vidt angår lukningen af Kragerisvej for gennemkørende trafik, henvises til vores idéhøringssvar, hvoraf det fremgår, at afstanden fra vores ejendom til Herningvej fordobles. Samlet set er der tale om et intensivt indgreb i ejendommens forbindelse til det øvrige vejnet, hvilket vil medføre, at ejendommen isoleres fra omkringlæggende byer, naboer og veje.

Helle og Thøger Bom, [REDACTED]
16/6-2025

Derudover vil en eventuel omlægning af Plantagevej fra en grusvej i fredskov, til en flersporet asfaltvej med tung trafik, i væsentlig grad påvirke muligheden for at benytte skoven til rekreative formål, som eksempelvis gå-, cykel- og rideture.

En eventuel nødvej vil desuden, såfremt den ikke placeres direkte over vores ejendom, således vi bliver opkøbt, bringe projektets påvirkning væsentligt tættere på vores matrikel, jf. afsnit 6.9 nedenfor. Det samme gør sig gældende for så vidt angår de påtænkte elledninger, som angiveligt skal føres til projektområdet mellem vores ejendom og skovgrænsen, dvs. igennem et 180 meter smalt bælte. Der ønskes en klar plan for linjeføringerne af nødvejen og elledningerne, ligesom det bør undersøges, hvordan dette påvirker ejendommen, herunder gennem retvisende visualiseringer.

Af afgrænsningsnotatet fremgår det, at afstanden fra projektets bygninger, til de nordvestlige naboer (os) er ”godt” 200 meter. Der ønskes en klar opmåling af denne afstand. Desuden bemærkes det, at der kun er 70 meter fra projektet til vores matrikelstel, hvilket understreger projektets nærhed og påvirkning.

Afsnit 6.3 Menneskers sundhed

Overordnet set, er vi enige i den forelagte afgrænsning. Vi finder det således afgørende, at påvirkninger på baggrund af støj, vibrationer, luft- og lugtforurening, støv, lys, skygge og giftige stoffer undersøges detaljeret, ligesom der bør opstilles grænseværdier for dette. I denne vurdering må der tages udgangspunkt i, at området i dag er fuldstændigt frit for ovennævnte forureninger, hvilket bør føre til en skærpet undersøgelse, samt strenge krav.

For så vidt angår støjforureningen, vil støj fra nødgeneratorerne, køleanlæg, ventilatorer, varetransport og lignende, påvirke området i væsentlig grad. Det bør derfor undersøges, hvordan dette kan minimeres med støjdæmpende foranstaltninger, herunder om de støjende dele af anlægget kan/skal placeres midt på projektområdet eller ved indgangen hertil, fremfor i randen, tættest på naboer.

Derudover ønskes en vurdering af støjpåvirkningen i anlægsfasen. På trods af at anlægsfasen i afgrænsningsnotatet defineres som værende ”midlertidigt”, er der reelt tale om en byggeproces over flere etaper og over en længere årrække, med tidligste afslutning i år 2029. Byggeriet har dermed en hidtil uset størrelse i Varde Kommune, hvormed der ikke kun bør opstilles strenge støjkrav under driftsfasen, men også anlægsfasen. Denne langvarige byggestøj og vibrationer bør undersøges i rapporten og forsøgt minimeret, herunder begrænset til almindelig arbejdstid, dvs. i hverdagene fra kl. 8-16.

Helle og Thøger Bom, [REDACTED]
16/6-2025

For så vidt angår lyspåvirkningen under driftsfasen, finder vi det særdeles utilstrækkeligt, at man alene har tænkt sig at undersøge dette på et "overordnet" niveau. Som nævnt ovenfor, er der ca. 200 meter fra vores ejendom til drivhusene. Udsynet er uspoleret, og grundet den nuværende ikkeeksisterende lyspåvirkning, vil enhver lysforurening fra drivhusene og øvrig vej- og anlægsbelysning udgøre en væsentlig påvirkning. Se desuden fotografiet under afsnit 6.10. Vi henstiller derfor til, at lysforureningen undersøges tilbundsående, samt at det overvejes, hvordan denne kan undgås. Det samme gør sig gældende for det potentielle genskin, som vil opstå på baggrund af de store glasflader på drivhusene.

Afsnit 6.4 Jordbund

Overordnet set, er vi enige i den forelagte afgrænsning.

Den påtænkte terrænregulering bør dog undersøges tilbundsående, ligesom det bør beregnes, hvordan reguleringen påvirker den samlede oplevede højde på anlægget. Det vil således have væsentlig betydning for det visuelle udtryk, hvis en 10 meter høj drivhusbygning hæves 3 meter over hidtidigt terrænniveau. Vi opfordrer på det kraftigste til, at bygningerne placeres i terrasser, således at terrænhøjden hæves mindst muligt pr. bygning. På denne måde, vil træer hurtigere kunne vokse op og dække for udsynet.

Afsnit 6.5 Jordarealer

Overordnet set, er vi enige i den forelagte afgrænsning.

Der bør særligt være fokus på hurtig skovrejsning langs projektets kant, ligesom de eksisterende randbeplantninger ikke bør fældes. Grundet jordens høje sandindhold, jf. afsnit 6.4, vokser træer langsomt i området. Der bør derfor være fokus på at vælge hurtigt- og tæt voksende træsorter, etablering af brede bælter, samt at de indkøbte træer allerede har en betydelig højde, når de plantes.

Vi mener desuden, at skovbyggelinjerne på 300 meter fra fredskov skal respekteres. Dette skyldes, at skovene er en væsentlig del af det nuværende naturlige landskab, samt at området ikke i øvrigt huser nogen form for industri. Derudover har placeringen af bygningerne på projektområdet en væsentlig spredning, eftersom de alle placeres langs projektets kanter, hvilket efterlader et stort hul i midten, uden nævneværdig bebyggelse. Dette strider mod landzonebestemmelsernes formål om at undgå spredt bebyggelse, hvilket bør indgå som et tungtvejende hensyn i afvejningen af, om det er hensigtsmæssigt og nødvendigt at meddele dispensation fra skovbyggelinjen. Vi mener ikke, at det har nogen betydning, at der er udlagt et område til Udbygning E, eftersom der ikke er nogen konkrete planer for opførelsen heraf.

Helle og Thøger Bom, [REDACTED]
16/6-2025

Afsnit 6.6 Vand

Overordnet set, er vi enige i den forelagte afgrænsning.

Det skal dog desuden bemærkes, at vi har egen drikkevandsboring. Det bør derfor undersøges, hvordan grundvandsspejlet påvirkes som følge af projektet, samt hvordan drikkevandkvaliteten sikres mod eventuelle udslip eller udledninger under både anlægs- og driftsfasen.

Der ønskes desuden en plan for, hvordan eventuelle påvirkninger af grund- og drikkevandet vil blive håndteret, herunder om projektmageren kan/skal tilpligtes at betale for opkobling af berørte naboer på byvandsledningsnettet.

Afsnit 6.7 Luft

Vi er enige i den forelagte afgrænsning.

Afsnit 6.8 Klima (klimatiske faktorer)

Vi er enige i den forelagte afgrænsning.

Afsnit 6.9 Materielle goder

Det fremgår af afgrænsningsnotatet, at *"Projektets og planernes påvirkning af værdien af naboejendommene forventes primært at relatere sig til det visuelle samt til vejudvidelse af den vestlige del af Kragerisvej og trafikken her i anlægsperioden"*.

Denne afgrænsning må vi som naboer på Plantagevej på det **kraftigste** anmode om, bliver udvidet.

Ejendomsværditabene knytter sig, for det første, langt fra alene til den visuelle og trafikmæssige påvirkning af området. Som oplistet i ovenstående punkter 6.1-8, samt 6.10 og "Øvrige bemærkninger" nedenfor, vil en bred vifte af ændringer i de eksisterende forhold væsentligt forringe områdets attraktivitet og værdier. Udover den visuelle påvirkning, forårsaget af drivhusene, datacentret, transformerstationen, elmaster, nødgeneratorer, skorstene, lynafledere, 25 meter høje vandtanke og en nødvej, påvirker også støj- og lysforureningen (under både anlægs- og driftsfasen), den aflukkede Kragerisvej, samt ødelæggelsen af landskabelige, naturmæssige og rekreative værdier, huspriserne i en væsentlig negativ grad. Vi mener derfor, at det er alt for snævert at afgrænse påvirkningen af ejendomspriserne til de visuelle og trafikale forhold, selv om disse selvfølgelig også spiller en stor rolle.

Det bemærkes desuden, at ejendommen omsluttet af projektet mod både syd og øst, hvormed netop vores ejendom bliver særligt væsentligt og individuelt berørt. Dette understreges af, at

Helle og Thøger Bom, [REDACTED]
16/6-2025

vores matrikelstel ligger kun 70 meter fra projektet, ligesom projektbygningernes respektafstand er markant kortere i nordvest mod os, sammenlignet med mod syd.

For det andet gør ejendomsværditabene sig ikke kun gældende på Kragerisvej, men også på Plantagevej. Vi har fået foretaget to ejendomsmæglervurderinger. Den første blev foretaget lige før projektet blev offentligt kendt, hvormed den må være behæftet med en meget lav grad af usikkerhed. Den anden blev foretaget cirka 1 år efter. Ved at sammenholde disse to vurderinger, fremgår det, at vores ejendom er **faldet 75% i værdi** på ét år, alene som følge af projektet. Dette er ikke et tab, man som privatperson på nogen måde kan bære eller sidde overhørig, og vi opfordrer derfor til, at naboernes ejendomsværditab skal indgå som et tungtvejende punkt i miljørapporten.

Det skal desuden bemærkes, at den samlede miljøpåvirkning, den væsentlige ændring i anvendelsen af området, samt de massive værditab, efter vores vurdering vil være en overskridelse af den naboretlige tålegrænse. Såfremt rapportens resultater ikke forpligter projektmageren til at kompensere for denne økonomiske påvirkning af naboerne, vil der dermed være grundlag for at gøre et erstatningskrav gældende mod projektmageren ved domstolene, når projektet er blevet opført. Selv om lokalplanlægning som udgangspunkt er erstatningsfri regulering, hvilket Varde Kommune også fra tid til anden gør opmærksom på, fritager dette ikke projektmageren fra erstatningsansvar på naboretligt grundlag. Der henvises i den forbindelse til Højesteretsdommen U.2006.1290 H, hvor et selskab, der havde opført en telemast, ifaldt erstatningsansvar overfor naboen på naboretligt grundlag, uanset at masten var opført i henhold til offentlige tilladelser.

Med det in mente, opfordrer vi til, at den økonomiske påvirkning af alle naboer undersøges tilbundsgående, med inddragelse af samtlige faktorer, ligesom der ønskes en plan for, hvordan projektmageren kan forpligtes til at imødekomme disse økonomiske konsekvenser. Dermed skal forholdet afklares nu, således at naboerne ikke først kan få vished i en efterfølgende retssag i 2030'erne.

Afsnit 6.10 Landskabelige forhold

Vi er overordnet set enige i den forelagte afgrænsning.

Som nævnt i afsnit 6.9 ovenfor, vil ændringen i landskabet og i anvendelsen af området være markant. Det må understreges, at formålet bag planlovens § 11a, stk. 9, hvorefter udpegningen af et sådant projekt kræver tilladelse fra ministeren for byer og landdistrikter, bør indgå som et væsentligt hensyn i vurderingen. Formålet bag bestemmelsen – at sådanne projekter ikke uden

Helle og Thøger Bom, [REDACTED]

16/6-2025

videre kan etableres – bør derfor føre til en skærpet vurdering, hvor de visuelle forhold, samt øvrige påvirkninger, jf. ovenfor, behandles grundigt.

I den forbindelse henstiller vi til, at der udarbejdes præcise, retvisende og tydelige visualiseringer og tegninger af bygninger samt vej- og kabelføringer, således at hverken myndighederne, offentligheden eller naboerne vildledes. Det bør dermed undgås, at det faktiske grundlag for miljørapporten hviler på falske forudsætninger. Det bør ligeledes kortlægges, hvilken sanktion det vil medføre, hvis ikke visualiseringerne er retvisende, herunder om der i så fald bør udarbejdes en ny rapport. De hidtidige visualiseringer har nemlig netop nedtonet projektets påvirkning, samt overvurderet de eksisterende rammer. Se venligst nedenstående billeder, hvor det til venstre er visualiseret, hvorledes drivhusene ikke vil kunne anes fra vores ejendom. Visualiseringen stammer fra statusmødet d. 15. januar 2025. Se til sammenligning billedet af de eksisterende forhold til højre, hvoraf det tydeligt fremgår, at man klart kan se igennem læhegnet. Den røde linje er tegnet i ca. 10 meters højde, svarende til den oplyste højde på drivhusene, jf. afgrænsningsnotatet s. 30. Bemærk derudover, at projektudvikleren i visualiseringen har angivet højden til 7-8 meter, hvilket sidenhen er blevet opjusteret med over 25% til 10 meter, jf. ovenfor.

Afsnit 6.11 Kulturarv

Vi er enige i den forelagte afgrænsning.

Afsnit 6.12 Større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker

Vi er enige i, at risikoen forbundet med olieoplaget skal undersøges.

Derudover henstiller vi til, at det afklares, hvorvidt der også skal ske oplag af diesel til brug for nødgeneratorerne. Såfremt dette er tilfældet, ønskes der en redegørelse for, hvordan denne

Helle og Thøger Bom, [REDACTED]

16/6-2025

risiko vil påvirke os, herunder om det er krav om en sikkerhedszone, eftersom vores ejendom er placeret bare 200 meter fra transformerstationen og nødgeneratorerne.

Afsnit 6.13 Ressourcer (ressourceeffektivitet)

Vi er enige i den forelagte afgrænsning.

Se desuden vores kommentarer til vandindvindingsspørgsmålet under afsnit 6.6 Vand, med særlig fokus på vores drikkevandsboring.

Øvrige bemærkninger

Nedsivningsanlæg

Det skal desuden bemærkes, at vi har et nedsivningsanlæg, som lægger i læhegnet lige på grænsen til, og delvist inde i, projektområdet. Se venligst bilag 1. Se desuden bilag 2, som indeholder tilladelsen, men hvor den nærmere placering dog ikke tydeligt fremgår. Anlæggets placering betyder, at man ved etableringen af både transformerstationen, elmasterne fra Ådum, samt den potentielle nordvestlige nødvej, vil skulle forholde sig hertil. Vi henstiller derfor til, at dette forhold bør undersøges i rapporten, ligesom der ønskes en plan for, hvordan dette anlæg bliver påvirket af projektet.

Sammenfattende

Sammenfattende bemærkes det, at projektet vil medføre massive ændringer i det eksisterende landskab og lokalmiljø, hvormed der bør foretages en skærpet og tilbunds gående undersøgelse. Denne bør tage afsæt i, at der for nuværende er tale om et landbrugsområde, 6 km fra byzonegrænsen, hvormed det påtænkte projekt er en uventet og unaturlig industrimæssig udvikling, som naboerne ikke på nogen måde kunne have forudset, da de købte deres ejendomme.

Den store ændring i de eksisterende forhold medfører uoverstigelige økonomiske konsekvenser for naboerne, som det hverken kan eller skal forventes, at de skal bære. Dermed bør der stilles krav til projektudvikleren, hvorefter denne skal imødekomme værdiforringelsen af naboers ejendomme.

Div am.
Nedsidningsanlæg

ØLGOD KOMMUNE
TEKNISK FORVALTNING

DATO: 22.01.90
Side 1 / 1 .
J.nr.

NOTATARK

Notat vedr.: Gdr. Leo Reinhold Nielsen, Plantagevej 3, 6880 Tårn

Emne.:

Ans. ansøgning om
lån for
- huspilotens
- materiel.

Notatindhold:

DD. HAN KLARHEDEN SV. SØLVSTEN MEDDELT, AT HAN HAN
FÅET BEJMED FOR GDR. LEO NIELSEN OM AT STILLE OFFERERE AF
HUSPILOEVARANTSE i BENO.

.....
(underskrift.)

Ø L G O D   K O M M U N E

Teknisk Udvalg

Vestergade 10   -   6870 Ølgod

Tlf. 75 24 44 00   Giro 6 47 09 55

Kloakmester Svend Sølvsten

Skodsbølvej 1 A

Ådum

6880 Tarm

Ølgod, den 12. nov. 1990

J.nr.

Sagsbeh. BH

Ang.: Ansøgning om tilladelse til etablering af nedsivningsanlæg for husspildevand og malkerumsvand på ejendommen Plantagevej 3, 6880 Tarm.

Eft.: Gdr. Leo Rejnholt Nielsen, Plantagevej 3, 6880 Tarm.

I Deres skrivelse af 24.10.90 stilles forslag til kloakskitse for afledning af bl.a. husspildevand og malkerumsvand fra ejendommen Plantagevej 3, 6880 Tarm. Kloakskitsen er bilagt ikke målfaste planer over ejendommens eksisterende - og forventede fremtidige forhold.

Af materialet fremgår, at husspildevand agtes afledt med malkerumsvand til et fælles nedsivningsanlæg. I h.t. Miljøministeriets Bekendtgørelse om afledning af spildevand til jorden nr. 139 af 15.04.90, § 8, stk. 3 er forholdet ulovligt.

På baggrund af ovenstående bedes fremsendt fornyet ansøgning om etablering af nedsivningsanlæg for h.h.v. husspildevand og malkerumsvand. Til brug for ansøgningen vedlægges ansøgningsskema, der skal udfyldes og bilægges relevante planer, jf. ansøgningsmaterialets pkt. 10.

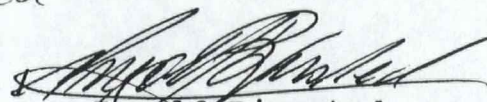
Til orientering vedlægges den anførte nedsivningsbekendtgørelse.

Med venlig hilsen

p.u.v.

Sonja Pedersen
Formand

Ingolf Bjørsted
Afd. ing.

Sagsbehandler: Bjørn Hubert.

Ådum d.24.10.90

Ølgod Kommune
Teknisk Udvalg
6870 Ølgod
att: Jørgen Gasbjerg.

Forslag til kloakskitse hos Leo Rejnholt Nielsen, Plantagevej 3,
6880 Tarm

- Husspildevand:
- pkt. 1. Etablering af 2000 l Wavin trikstank.
  - pkt. 2. Tilslutning af ledning I gl. septik-tank.
  - pkt. 3. Tilslutning af ledning II, køkken og malkerum.
  - pkt. 4. Etablering af 2 gange 15 m sivdræn incl. fordelerbrønd, min. afstand fra drikkevandsbrønd 75 m. Iflg. Leo Rejnholt Nielsen er der 8-10 m til grundvandsspejl på gårdsplads.
  - pkt. 5. Eksisterende sivbrønd bibeholdes til overfladevand.

Kopi af skitse er vedlagt.

Med venlig hilsen

MURERFIRMAET
SVEND SØLVSTEN A/S ÅDUM
Skodsbølvej 1 A, Ådum
6880 Tarm, tlf. 07 37 62 71

d. 13. sept 1990 /SG

AGEVEJ 3

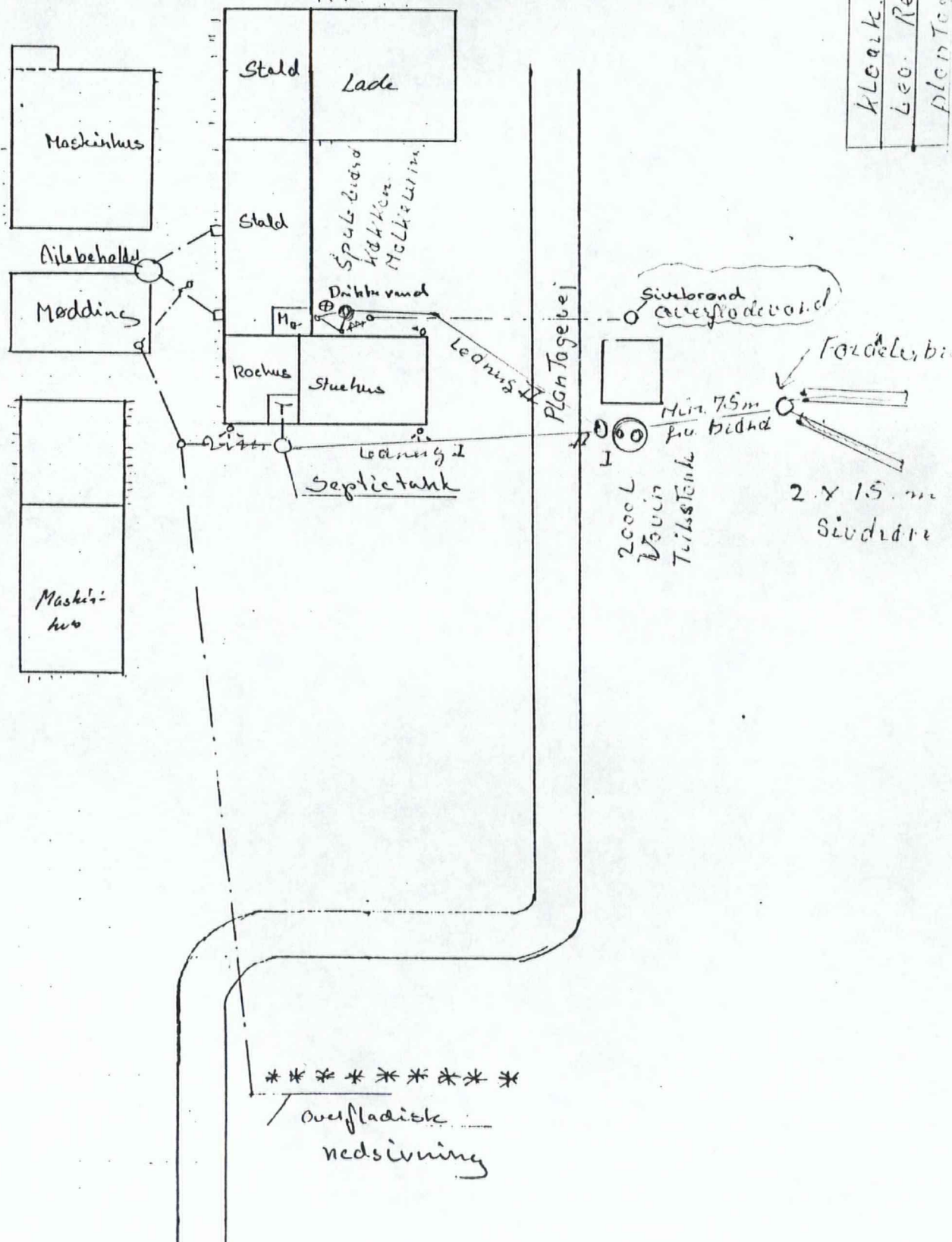
forslag.

INDGÅET
25 OKT. 1990
SILBO KOMMUNE
TEKNISK FORVALTNING
J. nr.:

KLOAK.

Leo Reinhold Nielsen

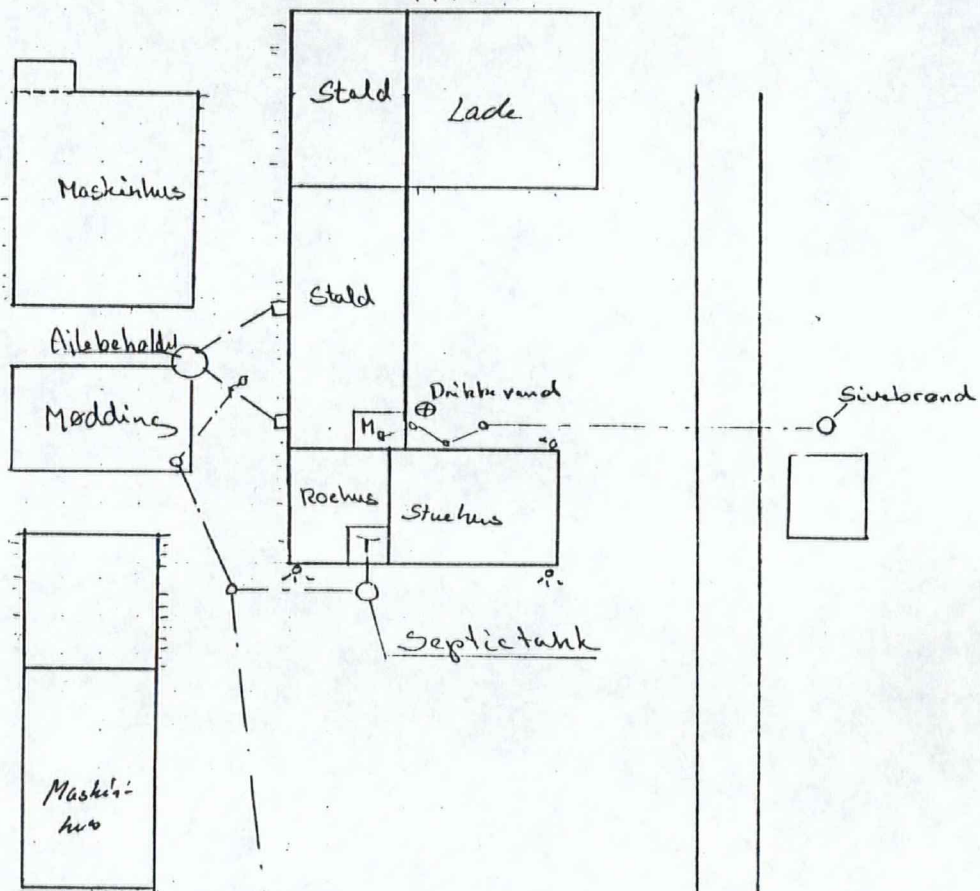
PlanTegning 3 688. T...

Tilsyn d. 13. sept 1990 /SG

PLANTAGEVEJ 3

eksisterende.

*****

overfladisk
nedsivning

Ådum d.24.10.90

Ølgod Kommune
Teknisk Udvalg
6870 Ølgod
att: Jørgen Gasbjerg.

Forslag til kloakskitse hos Leo Rejnholt Nielsen, Plantagevej 3,
6880 Tarm

- Husspildevand:
- pkt. 1. Etablering af 2000 l Wavin trikstank.
  - pkt. 2. Tilslutning af ledning I gl. septik-tank.
  - pkt. 3. Tilslutning af ledning II, køkken og malkerum.
  - pkt. 4. Etablering af 2 gange 15 m sivdræn incl. fordelerbrønd, min. afstand fra drikkevandsbrønd 75 m. Iflg. Leo Rejnholt Nielsen er der 8-10 m til grundvandsspejl på gårdsplads.
  - pkt. 5. Eksisterende sivbrønd bibeholdes til overfladevand.

Kopi af skitse er vedlagt.

Med venlig hilsen

MURERFIRMAET
SVEND SØLVSTEN A/S ÅDUM
Skodsbølvej 1 A, Ådum
6880 Tarm, tlf. 07 37 62 71

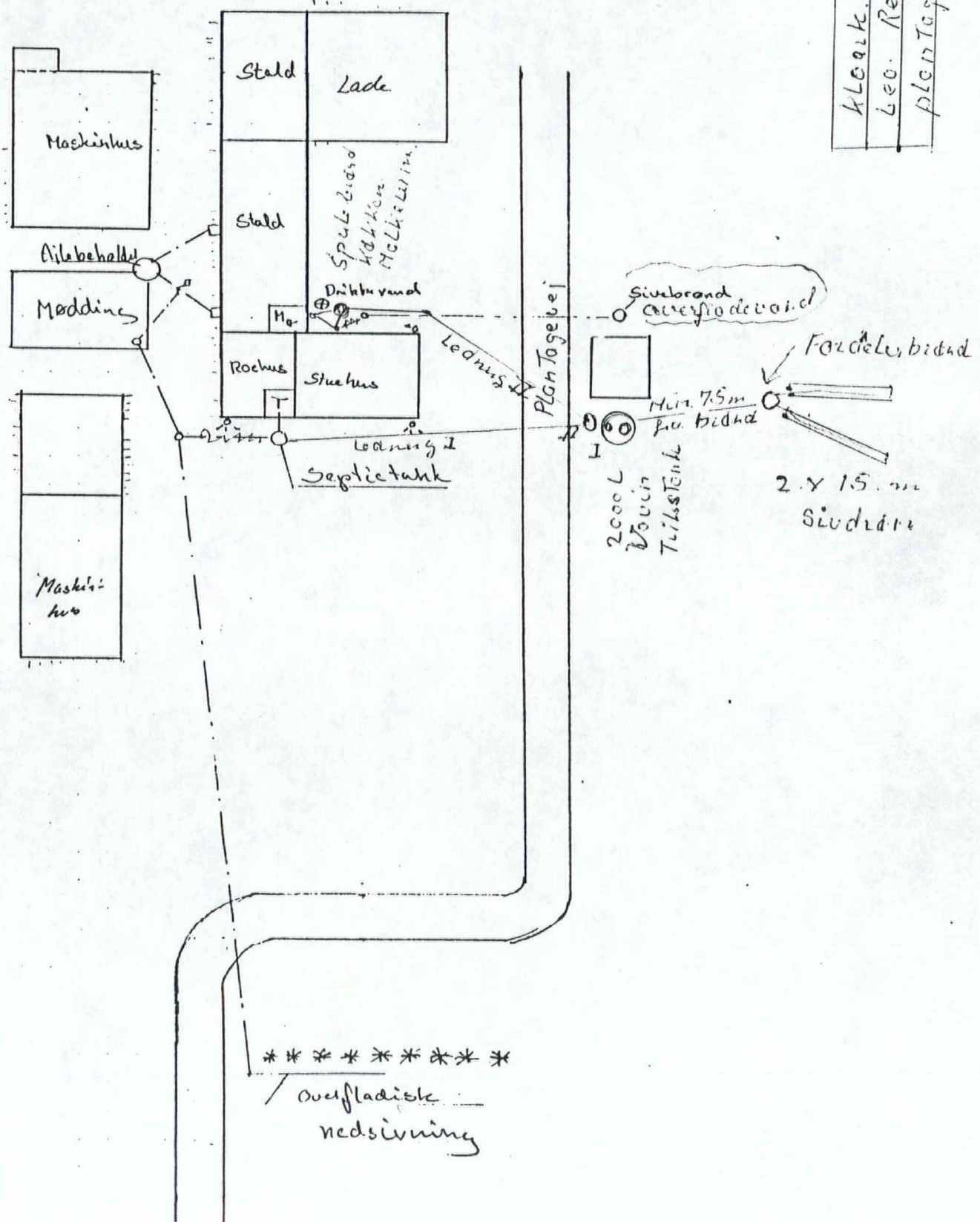
2. 13. sept 1990 /SG

GEVEJ 3

Forslag.

INDGÅET
25 OKT. 1990
BLOD KOMMUNE
TEKNISK FORVALTNING
J. nr.

Kloakke.
Geo. Reinhold Nielsen
PlanTegning 3 6880 T. 1772

Bilag-7

Høringssvar vedr. afgrænsningsnotat

Helle og Thøger Bom, [REDACTED]

Bilag 1

Placering af nedsivningsanlæg.

Se desuden Bilag 2 for tilladelsen hertil, udstedt af Ølgod Kommune, d. 25. oktober 1990.

Til: Varde Kommune Plan, GIS og bæredygtig udvikling Bytoften 2 6800 Varde Att: ahun@varde.dk
Kopi til: Ringkøbing-Skjern Kommune teamaabnland@rksk.dk

Fælles høringssvar indsendt på vegne af borgergruppen (Navne og underskrivere nederst i dokumentet)

EMNE: Høringssvar til "Forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurdering af planer og projekt for et sektorkoblet anlæg ved Krageris, Ølgod" Sagsnr.: GEO-2025-01350 (Dokumentnr.: 9049648)

Dato: 12. juni 2025

Hermed indsendes bemærkninger til Varde Kommunes forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurderingen af det planlagte sektorkoblingsprojekt ved Krageris.

Vi anerkender den brede dækning af miljømæssige og sociale faktorer i notatet, hvilket er i tråd med miljøvurderingslovens "brede miljøbegreb", hvor projektets karakter og omfang (elektrisk kapacitet 500 MW) stiller særlige krav til dybden og detaljeringsgraden af den kommende miljøkonsekvensrapport.

På baggrund af sammenlignelige projekter og gældende best practices, anbefaler vi, at følgende punkter inkluderes eller præciseres yderligere i den endelige afgrænsning af miljøvurderingen:

1. **Anlægsfasens overordnede miljøpåvirkninger.**

Anlægsfasen vil medføre betydelige, omend midlertidige, påvirkninger for lokalområdet, herunder Ølgod. Flere elementer er berørt i notatet, men en højere detaljeringsgrad og specifikke, handlingsorienterede undersøgelser er nødvendige:

- **Cyklistsikkerhed og skoleveje:** Identifikation af specifikke risikopunkter for bløde trafikanter, især på skoleveje, og konkrete forslag til afbødende foranstaltninger.
- **Trafik, Støj og vibrationer:** En grundig analyse af den tunge trafiks påvirkning på lokale vejes bæreevne og vejprofil, slitage, samt støj- og vibrationsgener for lokale ejendomme langs primære indfalds- og anlægsveje. Dette skal inkludere vurdering af, om vejnettet er dimensioneret til et projekt af denne skala, og behovet for etablering af midlertidig anlægsvej.
- **Jordhåndtering og forurening:** Detaljeret plan for håndtering af store jordmængder, herunder midlertidige landskabspåvirkninger. Særligt fokus på udgravning, retablering og genopretning af tracéer for højspændingskabler, også gennem Ringkøbing-Skjern Kommune. Vurdering af risiko for utilsigtet forurening af jord og grundvand (brændstof, kemikalier, affald) og konkrete forebyggende tiltag.
- **Worst-case-scenarier for uheld og spild:** Detaljeret planlægning og beskrivelse af scenarier relateret til potentielle miljø- og personuheld
- **Arbejdskraft og lokal belastning:** En detaljeret plan for håndtering af behovet for midlertidig indkvartering af arbejdskraft, herunder vurdering af belastning på lokale faciliteter og eventuel etablering af midlertidige overnatningsfaciliteter med tilhørende miljøhensyn. Herudover miljøpåvirkninger fra midlertidige overnatningsfaciliteter iht. f.eks. affald, spildevand og forureningsrisiko fra samme.
- **Byggekote og visuel dominans:** En detaljeret beskrivelse og vurdering sammenholdt med landskabspåvirkninger for landskabsanalysen mht. visuel dominans, skyggepåvirkninger, indpasning i terrænet osv. og ikke kun nuværende nære visualiseringer, men også visuel fjernpåvirkning inkl. sigtekegler og visuelle korridorer iht. illustration af byggeriets synlighed.

2. Præcision i kortlægning af flora og fauna

Det fremgår af notatet, at der vil blive foretaget vurderinger af projektets påvirkning på biodiversitet og § 3-beskyttet natur. Det er dog uklart, hvilket niveau af feltundersøgelser og artsregistreringer der konkret planlægges

2.1. Det anbefales at det præciseres:

- At feltundersøgelser udføres i mindst én fuld vækstsæson for at sikre artsdiversitet kan dokumenteres korrekt.
- At der foretages artsbestemte undersøgelser af potentielle levesteder for bilag IV-arter, herunder flagermus, padder og markfirben, samt potentielt truede fuglearter og planter, fx rødlistede arter, samt vurdering af byggeriets direkte indvirkninger på levesteder og naturarealer.
- At naturarealer udenfor projektområdet, men i tilgrænsende terræner (fx heder, moser, enge og diger), inkluderes i analysen, da de kan have økologisk funktionel sammenhæng.

2.2. Anbefalinger til konkret kortlægning og transparens

- Offentliggørelse af kort over registrerede levesteder og fund af sårbare eller fredede arter.
- Præcis metodebeskrivelse i miljørapporten, herunder om der anvendes f.eks. standarder fra Habitatdirektivet, NOVANA-programmet eller andre biologisk anerkendte kortlægningsprotokoller.
- Flagermus, En indledende undersøgelse viser "mulighed for forekomst af flere arter flagermus". Dette er en væsentlig oplysning, som kræver en langt mere dybdegående kortlægning. Det er afgørende, at der gennemføres grundige feltundersøgelser over en hel sæson herunder placering af yngle- og rastesteder, bl.a. i de bygninger der skal rives ned samt de læhegn og skovbryn der påvirkes.
- Padder og krybdyr, Det konkluderes, at der ikke er tilstedeværelse af øvrige bilag IV-arter som padder og firben, baseret på en indledende screening. Dette virker forhastet, især da der er fundet spidssnudet frø (Bilag IV-art) i nærheden og skrubtudse på selve området. Der bør stilles krav om en grundig kortlægning af potentielle yngle vandhuller og levesteder for padder og krybdyr i hele projektområdet og dets nære omgivelser, inklusiv de områder der påvirkes af kabeltracering og vejudvidelser.

2.3. Beskyt, hvad der kan bevares.

Da projektområdet omfatter over 170 ha og ligger tæt på flere § 3-naturtyper, bør der stilles høje krav til kortlægning, dokumentation og formidling af biodiversitetsforhold. Først med en tilstrækkelig detaljeret artsregistrering er det muligt at vurdere projektets reelle konsekvenser for planter, dyr og naturens sammenhængskraft.

- krav om minimale terrænændringer i nærheden af værdifuld natur, f.eks. § 3-søer og hede.
- krav om kompenserende tiltag såsom faunapassager, nyplantning med hjemmehørende arter og bufferzoner til sårbare naturtyper. - Levende hegn: Notatet anerkender, at levende hegn, som fungerer som spredningskorridorer, vil blive ryddet, og at deres funktion skal "vurderes nærmere". Det er ikke tilstrækkeligt blot at vurdere. Der skal i miljøvurderingen stilles krav om konkrete afværgeforanstaltninger, der sikrer faunapassager og opretholder den økologiske funktionalitet for bl.a. mindre pattedyr og insekter.

Større pattedyr: Det nævnes, at området potentielt kan være levested for ulv, og at skovene fungerer som spredningskorridor for større dyr. Miljøvurderingen skal grundigt belyse, hvordan et indhegnet industriområde vil påvirke disse dyrs bevægelsesmønstre, og hvilke kompenserende tiltag der planlægges samt følgevirkninger af skovbyggelinjen reduceres kraftigt på flere sider af området

2.4. Særlig bekymrende rydning af skov.

Et mindre skovområde blev ryddet af lodsejer i 2024 "forud for projektet og uden særskilt miljøvurdering". Dette er dybt kritisabelt og rejser spørgsmål om, hvorvidt man forsøger at omgå regler og fjerne potentielle naturværdier, inden myndighedsbehandlingen påbegyndes. *Miljøvurderingen bør indeholde en redegørelse for dette forløb og en vurdering af den tabte naturværdi.*

3. Datacenter:

3.1. Livscyklusvurdering (LCA) og Scope 3-emissioner:

Afgrænsningsnotatet nævner en kvalitativ vurdering af CO₂ fra bygningers og anlægs livscyklus. For et datacenter af denne størrelse er det afgørende, at miljøvurderingen omfatter en kvantitativ og detaljeret livscyklusvurdering (LCA) og bør specifikt fokusere på Scope 3-emissioner, som ofte udgør en betydelig del af et datacenters samlede klimaaftryk - Dette omfatter bl.a.:

- **Indlejret kulstof:** Kvantificering af emissioner fra produktion af IT-udstyr, servere, kølesystemer og øvrigt udstyr samt byggematerialer. En "overordnet kvalitativ vurdering" er utilstrækkelig for at give et retvisende billede af projektets samlede klimapåvirkning.
- **Forsyningskædeemissioner:** En vurdering af de indirekte emissioner fra hele værdikæden, herunder transport af materialer og udstyr.
- **EDP'er for byggematerialer:** Jf. BR18 i forbindelse med dokumentation for bygningernes samlede klimaregnskab.
- **Klimaregnskabsmodel:** skal sikre gennemsigtighed og sammenligningsgrundlag med tilsvarende projekter, Det vurderes samtidig at flere påvirkninger – særligt risikoen for værdiforringelse af boliger nær anlægsveje, permanent ændret landskabskarakter og høje Scope 3-udledninger udgør ikke-kompenserbare konsekvenser. Disse bør tillægges særlig vægt i miljøvurderingen og den politiske behandling.
- **Emissioner fra Generatorer:** Selvom byggeriets generatorer enkeltvis er under 15 MW udgør antallet en væsentligt udledning sammenholdt med løbende drift og vedligehold af generatorerne.
- **Forbrug af Brændstof/diesel:** Generatorernes forbrug og brændstoffets levetid, dvs. de 5000 ton forventes forbrugt indenfor en given driftsperioden, f.eks. et år. – redegørelse for CO₂ udledning og evt. nødvendighed af røgrænsning.

3.2. Avanceret vandforvaltning og kølesystemer:

Datacentres kølesystemer er store vandforbrugere - Miljøvurderingen bør og inkludere:

- **Specificere køleteknologi:** Beskrive den planlagte køleteknologi og dens specifikke vandbehov og effektivitet.
- **Vandeffektivitet og genanvendelse:** Detaljere foranstaltninger for at minimere vandforbruget, herunder brug af ikke-drikkevandskilder (f.eks. behandlet spildevand, regnvand ud over brandslukning) og avancerede vandgenanvendelsessystemer.
- **Overfladevand og vandløb:** Ifølge vandområdeplanerne er ingen nærliggende vandløb i god økologisk tilstand. Der bør derfor stilles høje krav til rensning og temperaturregulering af afledt vand, især ved udledning af kølevand eller pesticidrester derudover kan Indvinding af overfladevand og planlagt indvinding af vand fra vandløb i sig selv være VVM-pligtig og bør vurderes særskilt i miljøvurderingen. Udeladelse heraf kan medføre retlige komplikationer eller omgørelse.

- **Varmeoverskud og energibalancer:** Der bør redegøres for håndteringen af overskudsvarme fra anlægget, især hvis drivhusene ikke har varmebehov. Udledning af varme til vandmiljøet bør undgås eller minimeres.
- **PFAS-håndtering:** Eksplicit vurdering iht. risikoen for anvendelse af PFAS i kølesystemer og andre komponenter, samt en klar plan for håndtering, afbødning eller undgåelse af disse stoffer.

3.3. **Netpåvirkning, stabilitet og fleksibilitet:** Datacenterets kapacitet på 500 MW udgør en betydelig og kontinuerlig belastning på elnettet - Miljøvurderingen bør ud over forbrug og CO₂-udledning også adressere:

- **Aktiv rolle i netstabilitet:** Datacenterets potentiale for at bidrage til netstabilitet gennem fleksibelt forbrug (demand-side flexibility), f.eks. ved at flytte beregningsopgaver til perioder med høj produktion af vedvarende energi.
- **Integration med VE:** Hvordan datacenteret aktivt vil integreres med den variable produktion fra vedvarende energikilder for at optimere udnyttelsen af grøn strøm og reducere behovet for fossile brændsler.

3.4. **Generelle drift- og tilsynsmæssige overvejelser:** På baggrund af projektets industrielle skala anbefales det, at følgende forhold uddybes og eksplicit medtages i miljøkonsekvensvurderingen:

- **Luftemissioner og miljøtilsyn:** Med op mod 50-200 skorstene vil projektet generere betydelige luftemissioner. Der bør udarbejdes en emissionsvurdering, og det bør afklares, hvordan kommunen som tilsynsmyndighed har kapacitet og kompetence til at føre effektivt miljøtilsyn.
- **HVO-biodiesel:** En overordnet miljøvurdering af HVO-biodiesel sammenlignet med alternative brændstoffer f.eks. GTL diesel og Gasturbiner bl.a. i relation til påvirkninger af nærmiljø og naboer.
- **Driftsstøj og miljøgener:** Støjpåvirkninger fra kompressorer, kølesystemer og transport skal vurderes både for dag- og nattetimer. Der bør også ses på trafikbelastning og parkeringsforhold i relation til omgivelserne.
- **Miljørisiko og uheld:** Der bør foretages en risikoanalyse af utilsigtet spild af kemikalier, pesticider eller brændstoffer under både anlæg og drift – gerne med worst-case-scenarier og afbødende foranstaltninger.
- **Transformatorstation:** En overordnet vurdering og beskrivelse af påvirkninger og afstandskrav til naboer for transformatorstation placeret i områdets nordvestlige hjørne (5 ha) – Umiddelbar vurdering vil være, at mest hensigtsmæssige placering vil væk fra beboelse og administrationsbygninger.

3.5. **Nedlukning og end-of-life planlægning:**

For et så komplekst industrianlæg er en detaljeret plan for nedlukning og bortskaffelse afgørende - Miljøvurderingen bør inkludere:

- **Omfattende nedlukningsplan:** En detaljeret plan for demontering af alle komponenter (datacenter, drivhuse, IT-udstyr, potentielle fremtidige VE-anlæg), herunder håndtering af farligt affald (f.eks. e-affald, kølemidler).
- **Genanvendelse og genbrug:** Specifikke strategier for genbrug og genanvendelse af materialer og udstyr.
- **Genopretning af området:** En plan for genopretning af projektområdet til en defineret sluttilstand.
- **Finansielle bestemmelser:** En redegørelse for de finansielle bestemmelser, der sikrer, at nedlukningsaktiviteterne udføres ansvarligt og ikke pålægger fremtidige generationer eller det offentlige en byrde.

4. Storskala drivhuse: Specifikke miljøhensyn

4.1. Avanceret lysforureningsbegrænsning (økologisk fokus):

For at beskytte det lokale økosystem bør miljøvurderingen inkludere:

- **Økologisk fokus:** Eksplicit forpligtigelse til best practices for at afbøde økologiske konsekvenser af lysforurening, herunder brug af specifikke lysspektre, adaptiv lysstyring og omfattende overvågning af dyrelivets reaktion.

4.2. Pesticid- og kvælstofhåndtering samt miljøskæbne: Afgrænsningsnotatet nævner forbrug af rå- og hjælpestoffer. For storskala drivhuse er brugen af pesticider en væsentlig miljøfaktor - Miljøvurderingen bør eksplicit dække:

- **Pesticidtyper og anvendelse:** En detaljeret beskrivelse af de typer pesticider, der forventes anvendt, deres opbevaring og anvendelsesmetoder.
- **Miljøskæbneanalyse:** En grundig analyse af pesticidernes og kvælstof potentielle miljøskæbne (f.eks. afdrift, udvaskning til grundvand, afstrømning til overfladevand).
- **Afbødende foranstaltninger:** Konkrete foranstaltninger til at forhindre forurening af jord, vand og luft fra pesticider.

4.3. Omfattende affaldshåndtering (drivhuse): Notatet nævner affaldsmængder på et overordnet niveau. Drivhusdrift genererer specifikke affaldsstrømme - Miljøvurderingen bør inkludere:

- **Specifikke affaldsplaner:** Detaljerede planer for håndtering af unikke drivhusaffaldsstrømme herunder biologisk plantemateriale fra produktionen.

5. Bredere socioøkonomiske konsekvenser

Notatet nævner jobskabelse, trafik og ejendomsværdi. For et projekt af denne størrelse er en mere holistisk socioøkonomisk vurdering nødvendig - Miljøvurderingen bør udvides til at omfatte:

- **Social integration:** Overvejelser om den langsigtede sociale integration af nye medarbejdere i lokalsamfundet.
- **Belastning på offentlige ydelser:** En detaljeret analyse af den potentielle belastning på lokale offentlige ydelser (f.eks. skoler, sundhedspleje, daginstitutioner) som følge af tilstrømning af nye medarbejdere og deres familier.
- **Boligmarkedspåvirkning:** Vurdering af projektets indvirkning på boligtilgængelighed og -priser i lokalområdet, både i anlægs- og driftsfasen

6. Kumulative effekter og grænseoverskridende hensyn

Notatet nævner kumulative effekter og vurderer ingen væsentlig grænseoverskridende indvirkning på andre kommuner og regioner - For en robust vurdering bør den endelige afgrænsning dog kræve:

- **Metodologi for kumulative effekter:** En klar og detaljeret metodologi for vurdering af kumulative effekter, der ikke kun summerer projektets interne effekter, men også inkluderer interaktionen med andre eksisterende, planlagte eller sandsynlige større projekter i regionen (f.eks. andre store VE-anlæg, industrier eller infrastrukturprojekter).
- **Begrundelse for grænseoverskridende effekt:** En mere detaljeret og evidensbaseret begrundelse for, hvorfor der ikke forventes væsentlig grænseoverskridende indvirkning, især i forhold til luftemissioner og vandressourcer og givet projektets størrelse og højspændingskablers forløb gennem Ringkøbing-Skjern Kommune.
- **Føringsvejen for det supplerende elkabel:** Det er en fundamental mangel ved afgrænsningsnotatet, at "Føringsvejen for det supplerende elkabel er ikke kendt på nuværende tidspunkt". Uden kendskab til placeringen af dette kabel er det umuligt at vurdere den

samlede, kumulative påvirkning af naturen. Kabelgravning kan have store konsekvenser for beskyttede naturområder, vandløb og levesteder for beskyttede arter. Det er uacceptabelt, at denne væsentlige del af projektet udskydes til en "selvstændig proces". En fuld konsekvensvurdering af hele projektet, inklusiv al infrastruktur, skal foreligge, inden der kan tages politisk stilling til projektet.

- **Udledning af kvælstof til vadehavet:** En klar og detaljeret opgørelse af forventet kvælstofudledning til Vadehavet og eller vi rensningsanlæg. – En umiddelbar vurdering iht. tilsvarende skalaprojekter kan udledning af kvælstof potentielt udgøre 5% af den mængde kvælstof landbruget som helhed skal reducere jf. grøn trepart.

7. Overvågning og rapportering

For at sikre gennemsigtighed og løbende kontrol anbefales det, at miljøvurderingen specificerer en detaljeret overvågningsplan for alle væsentlige miljømæssige og sociale påvirkninger - Dette bør inkludere:

- **Målbare parametre:** Klare, målbare parametre for overvågning (f.eks. for luftemissioner, støj, vandforbrug, lysforurening).
- **Overvågningsfrekvens og rapportering:** Specifikke frekvenser for målinger og rapportering til tilsynsmyndigheden, samt krav om offentliggørelse af resultaterne.
- **Overvågning og rapportering**

Disse tilføjelser og præciseringer vil bidrage til en mere fyldestgørende miljøvurdering, der ikke blot opfylder lovkrav, men også adresserer offentlighedens bekymringer og sikrer en mere bæredygtig udvikling af sektorkoblingsprojektet ved Krageris.

Vi anbefaler samtidig at styrke og udvide inddragelsen af lokalsamfundskonsulenten og dialoggruppen under anlægsfasen. Det er samtidig vigtigt at kommunikationsformen tilpasses erfaring fra første faste af projektet og dialoggruppen inddrages tidligere og mere aktivt – ”i maskinrummet” – så vi både kan bidrage til og kvalificere projektets løsninger.

Vi ser frem til at se disse punkter afspejlet i den endelige miljøkonsekvensrapport, og anbefaler samtidigt, at det vurderes, om projektet i sin nuværende form og omfang reelt kan rummes inden for afgrænsningsnotatets rammer. Hvis ikke, risikerer sagen at skulle omgøres eller at blive underkendt ved en eventuel klagesag.

Fælles høringsvar indsendt af borgergruppen på vegne af.

Winnie Hansen-Schwartz og Rune Gøbel Jacobsen
Anne Sofie Nielsen og Thomas Nilsen
Sonja Gregersen og Peder Gregersen
Ulla Vejvad Bækgaard Bredtoft og Jørgen Bredtoft
Line Rask Lishchuk og Oleksander Lishchuck
Jens Kurt Nielsen
Helle Ravn Hansen Bom og Thøger Bom
Charlotte Vigtoft Nielsen og Michael Herman V. Nielsen
Anna-Mette og Hans Graversen
Lisbeth Bredtoft Thorlund og Bjarne Thorlund
Line Holm og Claus Holm
Zanne Munk

Til: Varde Kommune Plan, GIS og bæredygtig udvikling Bytoften 2 6800 Varde Att: ahun@varde.dk
Kopi til: Ringkøbing-Skjern Kommune teamaabenland@rksk.dk

Emne: Høringssvar til "Forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurdering af planer og projekt for et sektorkoblet anlæg ved Krageris, Ølgod" Sagsnr.: GEO-2025-01350 (Dokumentnr.: 9049648)

Dato: 12. juni 2025

Hermed indsendes bemærkninger til Varde Kommunes forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurderingen af det planlagte sektorkoblingsprojekt ved Krageris.

Vi anerkender den brede dækning af miljømæssige og sociale faktorer i notatet, hvilket er i tråd med miljøvurderingslovens "brede miljøbegreb", hvor projektets karakter og omfang (elektrisk kapacitet 500 MW) stiller særlige krav til dybden og detaljeringsgraden af den kommende miljøkonsekvensrapport.

På baggrund af sammenlignelige projekter og gældende best practices, anbefaler vi, at følgende punkter inkluderes eller præciseres yderligere i den endelige afgrænsning af miljøvurderingen:

1. Anlægsfasens overordnede miljøpåvirkninger.

Anlægsfasen vil medføre betydelige, omend midlertidige, påvirkninger for lokalområdet, herunder Ølgod/Krageris. Flere elementer er berørt i notatet, men en højere detaljeringsgrad og specifikke, handlingsorienterede undersøgelser er nødvendige:

- **Cyklistsikkerhed og skoleveje:** Identifikation af specifikke risikopunkter for bløde trafikanter, især på skoleveje, og konkrete forslag til afbødende foranstaltninger.
- **Trafik, Støj og vibrationer:** En grundig analyse af den tunge trafiks påvirkning på lokale vejes bæreevne og vejprofil, slitage, samt støj- og vibrationsgener for de lokale ejendomme langs primære indfalds- og anlægsveje. Dette skal inkludere vurdering af, om vejnettet er dimensioneret til et projekt af denne skala, og behovet for etablering af midlertidig anlægsvej.
- **Jordhåndtering og forurening:** Detaljeret plan for håndtering af store jordmængder, herunder midlertidige landskabspåvirkninger. Særligt fokus på udgravning, reetablering og genopretning af tracéer for højspændingskabler, også gennem Ringkøbing-Skjern Kommune. Vurdering af risiko for utilsigtet forurening af jord og grundvand (brændstof, kemikalier, affald) og konkrete forebyggende tiltag.
- **Worst-case-scenarier for uheld og spild:** Detaljeret planlægning og beskrivelse af scenarier relateret til potentielle miljø- og personuheld
- **Arbejdskraft og lokal belastning:** En detaljeret plan for håndtering af behovet for midlertidig indkvartering af arbejdskraft, herunder vurdering af belastning på lokale faciliteter og eventuel etablering af midlertidige overnatningsfaciliteter med tilhørende miljøhensyn. Herudover miljøpåvirkninger fra midlertidige overnatningsfaciliteter iht. f.eks. affald, spildevand og forureningsrisiko fra samme.
- **Byggekote og visuel dominans:** En detaljeret beskrivelse og vurdering sammenholdt med landskabspåvirkninger for landskabsanalysen mht. visuel dominans, skyggepåvirkninger, indpasning i terrænet osv. og ikke kun nuværende nære visualiseringer, men også visuel fjernpåvirkning inkl. sigtekegler og visuelle korridorer iht. illustration af byggeriets synlighed.

2. Datacenter:

2.1. Livscyklusvurdering (LCA) og Scope 3-emissioner:

Afgrænsningsnotatet nævner en kvalitativ vurdering af CO₂ fra bygningers og anlægs livscyklus. For et datacenter af denne størrelse er det afgørende, at miljøvurderingen omfatter en kvantitativ og detaljeret livscyklusvurdering (LCA) og bør specifikt fokusere på Scope 3-emissioner, som ofte udgør en betydelig del af et datacenters samlede klimaaftryk - Dette omfatter bl.a.:

- **Indlejret kulstof:** Kvantificering af emissioner fra produktion af IT-udstyr, servere, kølesystemer og øvrigt udstyr samt byggematerialer. En "overordnet kvalitativ vurdering" er utilstrækkelig for at give et retvisende billede af projektets samlede klimapåvirkning.
- **Forsyningskædeemissioner:** En vurdering af de indirekte emissioner fra hele værdikæden, herunder transport af materialer og udstyr.
- **EDP'er for byggematerialer:** Jf. BR18 i forbindelse med dokumentation for bygningernes samlede klimaregnskab.
- **Klimaregnskabsmodel:** skal sikre gennemsigtighed og sammenligningsgrundlag med tilsvarende projekter, Det vurderes samtidig at flere påvirkninger – særligt risikoen for værdiforringelse af boliger nær anlægsveje, permanent ændret landskabskarakter og høje Scope 3-udledninger udgør ikke-kompenserbare konsekvenser. Disse bør tillægges særlig vægt i miljøvurderingen og den politiske behandling.
- **Emissioner fra Generatorer:** Selvom byggeriets generatorer enkeltvis er under 15 MW udgør antallet en væsentligt udledning sammenholdt med løbende drift og vedligehold af generatorerne.
- **Forbrug af Brændstof/diesel:** Generatorernes forbrug og brændstoffets levetid, dvs. de 5000 ton forventes forbrugt indenfor en given driftsperioden, f.eks. et år. – redegørelse for CO₂ udledning og evt. nødvendighed af røggrensning.

2.2. Avanceret vandforvaltning og kølesystemer:

Datacenteres kølesystemer er store vandforbrugere - Miljøvurderingen bør og inkludere:

- **Specificere køleteknologi:** Beskrive den planlagte køleteknologi og dens specifikke vandbehov og effektivitet.
- **Vandeffektivitet og genanvendelse:** Detaljere foranstaltninger for at minimere vandforbruget, herunder brug af ikke-drikkevandskilder (f.eks. behandlet spildevand, regnvand ud over brandslukning) og avancerede vandgenanvendelsessystemer.
- **Overfladevand og vandløb:** Ifølge vandområdeplanerne er ingen nærliggende vandløb i god økologisk tilstand. Der bør derfor stilles høje krav til rensning og temperaturregulering af afledt vand, især ved udledning af kølevand eller pesticidrester derudover kan indvinding af overfladevand og planlagt indvinding af vand fra vandløb i sig selv være VVM-pligtig og bør vurderes særskilt i miljøvurderingen. Udeladelse heraf kan medføre retlige komplikationer eller omgørelse.
- **Varmeoverskud og energibalancer:** Der bør redegøres for håndteringen af over-skudsvarme fra anlægget, især hvis drivhusene ikke har varmebehov. Udledning af varme til vandmiljøet bør undgås eller minimeres.
- **PFAS-håndtering:** Eksplicit vurdering iht. risikoen for anvendelse af PFAS i kølesystemer og andre komponenter, samt en klar plan for håndtering, afbødning eller undgåelse af disse stoffer.

2.3. Netpåvirkning, stabilitet og fleksibilitet:

Datacenterets kapacitet på 500 MW udgør en betydelig og kontinuerlig belastning på elnettet - Miljøvurderingen bør ud over forbrug og CO₂-udledning også adressere:

- **Aktiv rolle i netstabilitet:** Datacenterets potentiale for at bidrage til netstabilitet gennem fleksibelt forbrug (demand-side flexibility), f.eks. ved at flytte beregningsopgaver til perioder med høj produktion af vedvarende energi.
- **Integration med VE:** Hvordan datacenteret aktivt vil integreres med den variable produktion fra vedvarende energikilder for at optimere udnyttelsen af grøn strøm og reducere behovet for fossile brændsler.

2.4. **Generelle drift- og tilsynsmæssige overvejelser:** På baggrund af projektets industrielle skala anbefales det, at følgende forhold uddybes og eksplicit medtages i miljøkonsekvensvurderingen:

- **Luftemissioner og miljøtilsyn:** Med op mod 50-200 skorstene vil projektet generere betydelige luftemissioner. Der bør udarbejdes en emissionsvurdering, og det bør afklares, hvordan kommunen som tilsynsmyndighed har kapacitet og kompetence til at føre effektivt miljøtilsyn.
- **HVO-biodiesel:** En overordnet miljøvurdering af HVO-biodiesel sammenlignet med alternative brændstoffer f.eks. GTL diesel og Gasturbiner bl.a. i relation til påvirkninger af nærmiljø og naboer.
- **Driftsstøj og miljøgener:** Støjpåvirkninger fra kompressorer, kølesystemer og transport skal vurderes både for dag- og nattetimer. Der bør også ses på trafikbelastning og parkeringsforhold i relation til omgivelserne.
- **Miljørisiko og uheld:** Der bør foretages en risikoanalyse af utilsigtet spild af kemikalier, pesticider eller brændstoffer under både anlæg og drift – gerne med worst-case-scenarier og afbødende foranstaltninger.
- **Transformatorstation:** En overordnet vurdering og beskrivelse af påvirkninger og afstandskrav til naboer for transformatorstation placeret i områdets nordvestlige hjørne (5 ha) – Umiddelbar vurdering vil være, at mest hensigtsmæssige placering vil væk fra beboelse og administrationsbygninger.

2.5. **Nedlukning og end-of-life planlægning:**

For et så komplekst industrianlæg er en detaljeret plan for nedlukning og bortskaffelse afgørende - Miljøvurderingen bør inkludere:

- **Omfattende nedlukningsplan:** En detaljeret plan for demontering af alle komponenter (datacenter, drivhuse, IT-udstyr, potentielle fremtidige VE-anlæg), herunder håndtering af farligt affald (f.eks. e-affald, kølemedier).
- **Genanvendelse og genbrug:** Specifikke strategier for genbrug og genanvendelse af materialer og udstyr.
- **Genopretning af området:** En plan for genopretning af projektområdet til en defineret sluttilstand.
- **Finansielle bestemmelser:** En redegørelse for de finansielle bestemmelser, der sikrer, at nedlukningsaktiviteterne udføres ansvarligt og ikke pålægger fremtidige generationer eller det offentlige en byrde.

3. Storskala drivhuse: Specifikke miljøhensyn

3.1. **Avanceret lysforureningsbegrænsning (økologisk fokus):**

For at beskytte det lokale økosystem bør miljøvurderingen inkludere:

- **Økologisk fokus:** Eksplicit forpligtigelse til best practices for at afbøde økologiske konsekvenser af lysforurening, herunder brug af specifikke lysspektre, adaptiv lysstyring og omfattende overvågning af dyrelivets reaktion.

3.2. **Pesticid- og kvælstofhåndtering samt miljøskæbne:** Afgrænsningsnotatet nævner forbrug af rå- og hjælpepestoffer. For storskala drivhuse er brugen af pesticider en væsentlig miljøfaktor - Miljøvurderingen bør eksplicit dække:

- **Pesticidtyper og anvendelse:** En detaljeret beskrivelse af de typer pesticider, der forventes anvendt, deres opbevaring og anvendelsesmetoder.
- **Miljøskæbneanalyse:** En grundig analyse af pesticidernes og kvælstof potentielle miljøskæbne (f.eks. afdrift, udvaskning til grundvand, afstrømning til overfladevand).
- **Afbødende foranstaltninger:** Konkrete foranstaltninger til at forhindre forurening af jord, vand og luft fra pesticider.

3.3. **Omfattende affaldshåndtering (drivhuse):** Notatet nævner affaldsmængder på et overordnet niveau. Drivhusdrift genererer specifikke affaldsstrømme - Miljøvurderingen bør inkludere:

- Specifikke affaldsplaner: Detaljerede planer for håndtering af unikke drivhusaffaldsstrømme herunder biologisk plantemateriale fra produktionen.

4. Bredere socioøkonomiske konsekvenser

Notatet nævner jobskabelse, trafik og ejendomsværdi. For et projekt af denne størrelse er en mere holistisk socioøkonomisk vurdering nødvendig - Miljøvurderingen bør udvides til at omfatte:

- **Social integration:** Overvejelser om den langsigtede sociale integration af nye medarbejdere i lokalsamfundet.
- **Belastning på offentlige ydelser:** En detaljeret analyse af den potentielle belastning på lokale offentlige ydelser (f.eks. skoler, sundhedspleje, daginstitutioner) som følge af tilstrømning af nye medarbejdere og deres familier.
- **Boligmarkedspåvirkning:** Vurdering af projektets indvirkning på boligtilgængelighed og -priser i lokalområdet, både i anlægs- og driftsfasen.

5. Kumulative effekter og grænseoverskridende hensyn

Notatet nævner kumulative effekter og vurderer ingen væsentlig grænseoverskridende indvirkning på andre kommuner og regioner - For en robust vurdering bør den endelige afgrænsning dog kræve:

- **Metodologi for kumulative effekter:** En klar og detaljeret metodologi for vurdering af kumulative effekter, der ikke kun summerer projektets interne effekter, men også inkluderer interaktionen med andre eksisterende, planlagte eller sandsynlige større projekter i regionen (f.eks. andre store VE-anlæg, industrier eller infrastrukturprojekter).
- **Begrundelse for grænseoverskridende effekt:** En mere detaljeret og evidensbaseret begrundelse for, hvorfor der ikke forventes væsentlig grænseoverskridende indvirkning, især i forhold til luftemissioner og vandressourcer og givet projektets størrelse og højspændingskablers forløb gennem Ringkøbing-Skjern Kommune.
- **Føringsvejen for det supplerende elkabel:** Det er en fundamental mangel ved afgrænsningsnotatet, at "Føringsvejen for det supplerende elkabel er ikke kendt på nuværende tidspunkt". Uden kendskab til placeringen af dette kabel er det umuligt at vurdere den samlede, kumulative påvirkning af naturen. Kabelgravning kan have store konsekvenser for beskyttede naturområder, vandløb og levesteder for beskyttede arter. Det er uacceptabelt, at denne væsentlige del af projektet udskydes til en "selvstændig proces". En fuld konsekvensvurdering af hele projektet, inklusiv al infrastruktur, skal foreligge, inden der kan tages politisk stilling til projektet.
- **Udledning af kvælstof til vadehavet:** En klar og detaljeret opgørelse af forventet kvælstofudledning til Vadehavet og eller vi rensningsanlæg. – En umiddelbar vurdering iht. tilsvarende skalaprojekter kan udledning af kvælstof potentielt udgøre 5% af den mængde kvælstof landbruget som helhed skal reducere jf. grøn trepart.

6. Præcision i kortlægning af flora og fauna

Det fremgår af notatet, at der vil blive foretaget vurderinger af projektets påvirkning på biodiversitet og § 3-beskyttet natur. Det er dog uklart, hvilket niveau af feltundersøgelser og artsregistreringer der konkret planlægges

6.1. Det anbefales at det præciseres:

- At feltundersøgelser udføres i mindst én fuld vækstsæson for at sikre artsdiversitet kan dokumenteres korrekt.
- At der foretages artsbestemte undersøgelser af potentielle levesteder for bilag IV-arter, herunder flagermus, padder og markfirben, samt potentielt truede fuglearter og planter, fx rødlistede arter, samt vurder af byggeriets direkte indvirkninger på levesteder og naturarealer.
- At naturarealer udenfor projektområdet, men i tilgrænsende terræner (fx heder, moser, enge og diger), inkluderes i analysen, da de kan have økologisk funktionel sammenhæng.

6.2. Anbefalinger til konkret kortlægning og transparens

- Offentliggørelse af kort over registrerede levesteder og fund af sårbare eller fredede arter.
- Præcis metodebeskrivelse i miljørapporten, herunder om der anvendes f.eks. standarder fra Habitatdirektivet, NOVANA-programmet eller andre biologisk anerkendte kortlægningsprotokoller.
- Flagermus, En indledende undersøgelse viser "mulighed for forekomst af flere arter flagermus". Dette er en væsentlig oplysning, som kræver en langt mere dybdegående kortlægning. Det er afgørende, at der gennemføres grundige feltundersøgelser over en hel sæson herunder placering af yngle- og rastesteder, bl.a. i de bygninger der skal rives ned samt de læhegn og skovbryn der påvirkes.
- Padder og krybdyr, Det konkluderes, at der ikke er tilstedeværelse af øvrige bilag IV-arter som padder og firben, baseret på en indledende screening. Dette virker forhastet, især da der er fundet spidssnudet frø (Bilag IV-art) i nærheden og skrubtudse på selve området. Der bør stilles krav om en grundig kortlægning af potentielle ynglevandhuller og levesteder for padder og krybdyr i hele projektområdet og dets nære omgivelser, inklusiv de områder der påvirkes af kabeltracering og vejudvidelser.

6.3. Beskyt, hvad der kan bevares.

Da projektområdet omfatter over 170 ha og ligger tæt på flere § 3-naturtyper, bør der stilles høje krav til kortlægning, dokumentation og formidling af biodiversitetsforhold. Først med en tilstrækkelig detaljeret artsregistrering er det muligt at vurdere projektets reelle konsekvenser for planter, dyr og naturens sammenhængskraft.

- krav om minimale terræændringer i nærheden af værdifuld natur, f.eks. § 3-søer og hede.
- krav om kompenserende tiltag såsom faunapassager, nyplantning med hjemmehørende arter og bufferzoner til sårbare naturtyper. - Levende hegn: Notatet anerkender, at levende hegn, som fungerer som spredningskorridorer, vil blive ryddet, og at deres funktion skal "vurderes nærmere". Det er ikke tilstrækkeligt blot at vurdere. Der skal i miljøvurderingen stilles krav om konkrete afværgeforanstaltninger, der sikrer faunapassager og opretholder den økologiske funktionalitet for bl.a. mindre pattedyr og insekter.
Større pattedyr: Det nævnes, at området potentielt kan være levested for ulv, og at skovene fungerer som spredningskorridor for større dyr. Miljøvurderingen skal grundigt belyse, hvordan et indhegnet industriområde vil påvirke disse dyrs bevægelsesmønstre, og hvilke kompenserende tiltag der planlægges.

6.4. Særlige bekymrende rydning af skov.

Et mindre skovområde blev ryddet af lodsejer i 2024 "forud for projektet og uden særskilt miljøvurdering". Dette er dybt kritisabelt og rejser spørgsmål om, hvorvidt man forsøger at omgå regler og fjerne potentielle naturværdier, inden myndighedsbehandlingen påbegyndes. *Miljøvurderingen bør indeholde en redegørelse for dette forløb og en vurdering af den tabte naturværdi.*

7. Overvågning og rapportering

For at sikre gennemsigtighed og løbende kontrol anbefales det, at miljøvurderingen specificerer en detaljeret overvågningsplan for alle væsentlige miljømæssige og sociale påvirkninger - Dette bør inkludere:

- **Målbare parametre:** Klare, målbare parametre for overvågning (f.eks. for luftemissioner, støj, vandforbrug, lysforurening).
- **Overvågningsfrekvens og rapportering:** Specifikke frekvenser for målinger og rapportering til tilsynsmyndigheden, samt krav om offentliggørelse af resultaterne.
- **Overvågning og rapportering**

Disse tilføjelser og præciseringer vil bidrage til en mere fyldestgørende miljøvurdering, der ikke blot opfylder lovkrav, men også adresserer offentlighedens bekymringer og sikrer en mere bæredygtig udvikling af sektorkoblingsprojektet ved Krageris.

Vi anbefaler samtidig at styrke og udvide inddragelsen af lokalsamfundskonsulenten og dialoggruppen under anlægsfasen. Det er samtidig vigtigt at kommunikationsformen tilpasses erfaring fra første fase af projektet og dialoggruppen inddrages tidligere og mere aktivt – ”i maskinrummet” – så vi både kan bidrage til og kvalificere projektets løsninger.

Vi ser frem til at se disse punkter afspejlet i den endelige miljøkonsekvensrapport, og anbefaler samtidigt, at det vurderes, om projektet i sin nuværende form og omfang reelt kan rummes inden for afgrænsningsnotatets rammer. Hvis ikke, risikerer sagen at skulle omgøres eller at blive underkendt ved en eventuel klagesag.

Til: Varde Kommune Plan, GIS og bæredygtig udvikling Bytoften 2 6800 Varde Att: ahun@varde.dk
Kopi til: Ringkøbing-Skjern Kommune teamaabenland@rksk.dk

Emne: Høringssvar til "Forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurdering af planer og projekt for et sektorkoblet anlæg ved Krageris, Ølgod" Sagsnr.: GEO-2025-01350 (Dokumentnr.: 9049648)

Dato: 12. juni 2025

Hermed indsendes bemærkninger til Varde Kommunes forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurderingen af det planlagte sektorkoblingsprojekt ved Krageris.

Vi anerkender den brede dækning af miljømæssige og sociale faktorer i notatet, hvilket er i tråd med miljøvurderingslovens "brede miljøbegreb", hvor projektets karakter og omfang (elektrisk kapacitet 500 MW) stiller særlige krav til dybden og detaljeringsgraden af den kommende miljøkonsekvensrapport.

På baggrund af sammenlignelige projekter og gældende best practices, anbefaler vi, at følgende punkter inkluderes eller præciseres yderligere i den endelige afgrænsning af miljøvurderingen:

1. Anlægsfasens overordnede miljøpåvirkninger.

Anlægsfasen vil medføre betydelige, omend midlertidige, påvirkninger for lokalområdet, herunder Ølgod/Krageris. Flere elementer er berørt i notatet, men en højere detaljeringsgrad og specifikke, handlingsorienterede undersøgelser er nødvendige:

- **Cyklistsikkerhed og skoleveje:** Identifikation af specifikke risikopunkter for bløde trafikanter, især på skoleveje, og konkrete forslag til afbødende foranstaltninger.
- **Trafik, Støj og vibrationer:** En grundig analyse af den tunge trafiks påvirkning på lokale vejes bæreevne og vejprofil, slitage, samt støj- og vibrationsgener for de lokale ejendomme langs primære indfalds- og anlægsveje. Dette skal inkludere vurdering af, om vejnettet er dimensioneret til et projekt af denne skala, og behovet for etablering af midlertidig anlægsvej.
- **Jordhåndtering og forurening:** Detaljeret plan for håndtering af store jordmængder, herunder midlertidige landskabspåvirkninger. Særligt fokus på udgravning, reetablering og genopretning af tracéer for højspændingskabler, også gennem Ringkøbing-Skjern Kommune. Vurdering af risiko for utilsigtet forurening af jord og grundvand (brændstof, kemikalier, affald) og konkrete forebyggende tiltag.
- **Worst-case-scenarier for uheld og spild:** Detaljeret planlægning og beskrivelse af scenarier relateret til potentielle miljø- og personuheld
- **Arbejdskraft og lokal belastning:** En detaljeret plan for håndtering af behovet for midlertidig indkvartering af arbejdskraft, herunder vurdering af belastning på lokale faciliteter og eventuel etablering af midlertidige overnatningsfaciliteter med tilhørende miljøhensyn. Herudover miljøpåvirkninger fra midlertidige overnatningsfaciliteter iht. f.eks. affald, spildevand og forureningsrisiko fra samme.
- **Byggekote og visuel dominans:** En detaljeret beskrivelse og vurdering sammenholdt med landskabspåvirkninger for landskabsanalysen mht. visuel dominans, skyggepåvirkninger, indpasning i terrænet osv. og ikke kun nuværende nære visualiseringer, men også visuel fjernpåvirkning inkl. sigtekegler og visuelle korridorer iht. illustration af byggeriets synlighed.

2. Datacenter:

2.1. Livscyklusvurdering (LCA) og Scope 3-emissioner:

Afgrænsningsnotatet nævner en kvalitativ vurdering af CO₂ fra bygningers og anlægs livscyklus. For et datacenter af denne størrelse er det afgørende, at miljøvurderingen omfatter en kvantitativ og detaljeret livscyklusvurdering (LCA) og bør specifikt fokusere på Scope 3-emissioner, som ofte udgør en betydelig del af et datacenters samlede klimaaftryk - Dette omfatter bl.a.:

- **Indlejret kulstof:** Kvantificering af emissioner fra produktion af IT-udstyr, servere, kølesystemer og øvrigt udstyr samt byggematerialer. En "overordnet kvalitativ vurdering" er utilstrækkelig for at give et retvisende billede af projektets samlede klimapåvirkning.
- **Forsyningskædeemissioner:** En vurdering af de indirekte emissioner fra hele værdikæden, herunder transport af materialer og udstyr.
- **EDP'er for byggematerialer:** Jf. BR18 i forbindelse med dokumentation for bygningernes samlede klimaregnskab.
- **Klimaregnskabsmodel:** skal sikre gennemsigtighed og sammenligningsgrundlag med tilsvarende projekter, Det vurderes samtidig at flere påvirkninger – særligt risikoen for værdiforringelse af boliger nær anlægsveje, permanent ændret landskabskarakter og høje Scope 3-udledninger udgør ikke-kompenserbare konsekvenser. Disse bør tillægges særlig vægt i miljøvurderingen og den politiske behandling.
- **Emissioner fra Generatorer:** Selvom byggeriets generatorer enkeltvis er under 15 MW udgør antallet en væsentligt udledning sammenholdt med løbende drift og vedligehold af generatorerne.
- **Forbrug af Brændstof/diesel:** Generatorernes forbrug og brændstoffets levetid, dvs. de 5000 ton forventes forbrugt indenfor en given driftsperioden, f.eks. et år. – redegørelse for CO₂ udledning og evt. nødvendighed af røggrensning.

2.2. Avanceret vandforvaltning og kølesystemer:

Datacenteres kølesystemer er store vandforbrugere - Miljøvurderingen bør og inkludere:

- **Specificere køleteknologi:** Beskrive den planlagte køleteknologi og dens specifikke vandbehov og effektivitet.
- **Vandeffektivitet og genanvendelse:** Detaljere foranstaltninger for at minimere vandforbruget, herunder brug af ikke-drikkevandskilder (f.eks. behandlet spildevand, regnvand ud over brandslukning) og avancerede vandgenanvendelsessystemer.
- **Overfladevand og vandløb:** Ifølge vandområdeplanerne er ingen nærliggende vandløb i god økologisk tilstand. Der bør derfor stilles høje krav til rensning og temperaturregulering af afledt vand, især ved udledning af kølevand eller pesticidrester derudover kan Indvinding af overfladevand og planlagt indvinding af vand fra vandløb i sig selv være VVM-pligtig og bør vurderes særskilt i miljøvurderingen. Udeladelse heraf kan medføre retlige komplikationer eller omgørelse.
- **Varmeoverskud og energibalancer:** Der bør redegøres for håndteringen af over-skudsvarme fra anlægget, især hvis drivhusene ikke har varmebehov. Udledning af varme til vandmiljøet bør undgås eller minimeres.
- **PFAS-håndtering:** Eksplicit vurdering iht. risikoen for anvendelse af PFAS i kølesystemer og andre komponenter, samt en klar plan for håndtering, afbødning eller undgåelse af disse stoffer.

2.3. Netpåvirkning, stabilitet og fleksibilitet:

Datacenterets kapacitet på 500 MW udgør en betydelig og kontinuerlig belastning på elnettet - Miljøvurderingen bør ud over forbrug og CO₂-udledning også adressere:

- **Aktiv rolle i netstabilitet:** Datacenterets potentiale for at bidrage til netstabilitet gennem fleksibelt forbrug (demand-side flexibility), f.eks. ved at flytte beregningsopgaver til perioder med høj produktion af vedvarende energi.
- **Integration med VE:** Hvordan datacenteret aktivt vil integreres med den variable produktion fra vedvarende energikilder for at optimere udnyttelsen af grøn strøm og reducere behovet for fossile brændsler.

2.4. **Generelle drift- og tilsynsmæssige overvejelser:** På baggrund af projektets industrielle skala anbefales det, at følgende forhold uddybes og eksplicit medtages i miljøkonsekvensvurderingen:

- **Luftemissioner og miljøtilsyn:** Med op mod 50-200 skorstene vil projektet generere betydelige luftemissioner. Der bør udarbejdes en emissionsvurdering, og det bør afklares, hvordan kommunen som tilsynsmyndighed har kapacitet og kompetence til at føre effektivt miljøtilsyn.
- **HVO-biodiesel:** En overordnet miljøvurdering af HVO-biodiesel sammenlignet med alternative brændstoffer f.eks. GTL diesel og Gasturbiner bl.a. i relation til påvirkninger af nærmiljø og naboer.
- **Driftsstøj og miljøgener:** Støjpåvirkninger fra kompressorer, kølesystemer og transport skal vurderes både for dag- og nattetimer. Der bør også ses på trafikbelastning og parkeringsforhold i relation til omgivelserne.
- **Miljørisiko og uheld:** Der bør foretages en risikoanalyse af utilsigtet spild af kemikalier, pesticider eller brændstoffer under både anlæg og drift – gerne med worst-case-scenarier og afbødende foranstaltninger.
- **Transformatorstation:** En overordnet vurdering og beskrivelse af påvirkninger og afstandskrav til naboer for transformatorstation placeret i områdets nordvestlige hjørne (5 ha) – Umiddelbar vurdering vil være, at mest hensigtsmæssige placering vil væk fra beboelse og administrationsbygninger.

2.5. **Nedlukning og end-of-life planlægning:**

For et så komplekst industrianlæg er en detaljeret plan for nedlukning og bortskaffelse afgørende - Miljøvurderingen bør inkludere:

- **Omfattende nedlukningsplan:** En detaljeret plan for demontering af alle komponenter (datacenter, drivhuse, IT-udstyr, potentielle fremtidige VE-anlæg), herunder håndtering af farligt affald (f.eks. e-affald, kølemedier).
- **Genanvendelse og genbrug:** Specifikke strategier for genbrug og genanvendelse af materialer og udstyr.
- **Genopretning af området:** En plan for genopretning af projektområdet til en defineret sluttilstand.
- **Finansielle bestemmelser:** En redegørelse for de finansielle bestemmelser, der sikrer, at nedlukningsaktiviteterne udføres ansvarligt og ikke pålægger fremtidige generationer eller det offentlige en byrde.

3. Storskala drivhuse: Specifikke miljøhensyn

3.1. **Avanceret lysforureningsbegrænsning (økologisk fokus):**

For at beskytte det lokale økosystem bør miljøvurderingen inkludere:

- **Økologisk fokus:** Eksplicit forpligtigelse til best practices for at afbøde økologiske konsekvenser af lysforurening, herunder brug af specifikke lysspektre, adaptiv lysstyring og omfattende overvågning af dyrelivets reaktion.

3.2. **Pesticid- og kvælstofhåndtering samt miljøskæbne:** Afgrænsningsnotatet nævner forbrug af rå- og hjælpepestoffer. For storskala drivhuse er brugen af pesticider en væsentlig miljøfaktor - Miljøvurderingen bør eksplicit dække:

- **Pesticidtyper og anvendelse:** En detaljeret beskrivelse af de typer pesticider, der forventes anvendt, deres opbevaring og anvendelsesmetoder.
- **Miljøskæbneanalyse:** En grundig analyse af pesticidernes og kvælstof potentielle miljøskæbne (f.eks. afdrift, udvaskning til grundvand, afstrømning til overfladevand).
- **Afbødende foranstaltninger:** Konkrete foranstaltninger til at forhindre forurening af jord, vand og luft fra pesticider.

3.3. **Omfattende affaldshåndtering (drivhuse):** Notatet nævner affaldsmængder på et overordnet niveau. Drivhusdrift genererer specifikke affaldsstrømme - Miljøvurderingen bør inkludere:

- Specifikke affaldsplaner: Detaljerede planer for håndtering af unikke drivhusaffaldsstrømme herunder biologisk plantemateriale fra produktionen.

4. Bredere socioøkonomiske konsekvenser

Notatet nævner jobskabelse, trafik og ejendomsværdi. For et projekt af denne størrelse er en mere holistisk socioøkonomisk vurdering nødvendig - Miljøvurderingen bør udvides til at omfatte:

- **Social integration:** Overvejelser om den langsigtede sociale integration af nye medarbejdere i lokalsamfundet.
- **Belastning på offentlige ydelser:** En detaljeret analyse af den potentielle belastning på lokale offentlige ydelser (f.eks. skoler, sundhedspleje, daginstitutioner) som følge af tilstrømning af nye medarbejdere og deres familier.
- **Boligmarkedspåvirkning:** Vurdering af projektets indvirkning på boligtilgængelighed og -priser i lokalområdet, både i anlægs- og driftsfasen.

5. Kumulative effekter og grænseoverskridende hensyn

Notatet nævner kumulative effekter og vurderer ingen væsentlig grænseoverskridende indvirkning på andre kommuner og regioner - For en robust vurdering bør den endelige afgrænsning dog kræve:

- **Metodologi for kumulative effekter:** En klar og detaljeret metodologi for vurdering af kumulative effekter, der ikke kun summerer projektets interne effekter, men også inkluderer interaktionen med andre eksisterende, planlagte eller sandsynlige større projekter i regionen (f.eks. andre store VE-anlæg, industrier eller infrastrukturprojekter).
- **Begrundelse for grænseoverskridende effekt:** En mere detaljeret og evidensbaseret begrundelse for, hvorfor der ikke forventes væsentlig grænseoverskridende indvirkning, især i forhold til luftemissioner og vandressourcer og givet projektets størrelse og højspændingskablers forløb gennem Ringkøbing-Skjern Kommune.
- **Føringsvejen for det supplerende elkabel:** Det er en fundamental mangel ved afgrænsningsnotatet, at "Føringsvejen for det supplerende elkabel er ikke kendt på nuværende tidspunkt". Uden kendskab til placeringen af dette kabel er det umuligt at vurdere den samlede, kumulative påvirkning af naturen. Kabelgravning kan have store konsekvenser for beskyttede naturområder, vandløb og levesteder for beskyttede arter. Det er uacceptabelt, at denne væsentlige del af projektet udskydes til en "selvstændig proces". En fuld konsekvensvurdering af hele projektet, inklusiv al infrastruktur, skal foreligge, inden der kan tages politisk stilling til projektet.
- **Udledning af kvælstof til vadehavet:** En klar og detaljeret opgørelse af forventet kvælstofudledning til Vadehavet og eller vi rensningsanlæg. – En umiddelbar vurdering iht. tilsvarende skalaprojekter kan udledning af kvælstof potentielt udgøre 5% af den mængde kvælstof landbruget som helhed skal reducere jf. grøn trepart.

6. Præcision i kortlægning af flora og fauna

Det fremgår af notatet, at der vil blive foretaget vurderinger af projektets påvirkning på biodiversitet og § 3-beskyttet natur. Det er dog uklart, hvilket niveau af feltundersøgelser og artsregistreringer der konkret planlægges

6.1. Det anbefales at det præciseres:

- At feltundersøgelser udføres i mindst én fuld vækstsæson for at sikre artsdiversitet kan dokumenteres korrekt.
- At der foretages artsbestemte undersøgelser af potentielle levesteder for bilag IV-arter, herunder flagermus, padder og markfirben, samt potentielt truede fuglearter og planter, fx rødlistede arter, samt vurder af byggeriets direkte indvirkninger på levesteder og naturarealer.
- At naturarealer udenfor projektområdet, men i tilgrænsende terræner (fx heder, moser, enge og diger), inkluderes i analysen, da de kan have økologisk funktionel sammenhæng.

6.2. Anbefalinger til konkret kortlægning og transparens

- Offentliggørelse af kort over registrerede levesteder og fund af sårbare eller fredede arter.
- Præcis metodebeskrivelse i miljørapporten, herunder om der anvendes f.eks. standarder fra Habitatdirektivet, NOVANA-programmet eller andre biologisk anerkendte kortlægningsprotokoller.
- Flagermus, En indledende undersøgelse viser "mulighed for forekomst af flere arter flagermus". Dette er en væsentlig oplysning, som kræver en langt mere dybdegående kortlægning. Det er afgørende, at der gennemføres grundige feltundersøgelser over en hel sæson herunder placering af yngle- og rastesteder, bl.a. i de bygninger der skal rives ned samt de læhegn og skovbryn der påvirkes.
- Padder og krybdyr, Det konkluderes, at der ikke er tilstedeværelse af øvrige bilag IV-arter som padder og firben, baseret på en indledende screening. Dette virker forhastet, især da der er fundet spidssnudet frø (Bilag IV-art) i nærheden og skrubtudse på selve området. Der bør stilles krav om en grundig kortlægning af potentielle ynglevandhuller og levesteder for padder og krybdyr i hele projektområdet og dets nære omgivelser, inklusiv de områder der påvirkes af kabeltracering og vejudvidelser.

6.3. Beskyt, hvad der kan bevares.

Da projektområdet omfatter over 170 ha og ligger tæt på flere § 3-naturtyper, bør der stilles høje krav til kortlægning, dokumentation og formidling af biodiversitetsforhold. Først med en tilstrækkelig detaljeret artsregistrering er det muligt at vurdere projektets reelle konsekvenser for planter, dyr og naturens sammenhængskraft.

- krav om minimale terrænændringer i nærheden af værdifuld natur, f.eks. § 3-søer og hede.
- krav om kompenserende tiltag såsom faunapassager, nyplantning med hjemmehørende arter og bufferzoner til sårbare naturtyper. - Levende hegn: Notatet anerkender, at levende hegn, som fungerer som spredningskorridorer, vil blive ryddet, og at deres funktion skal "vurderes nærmere". Det er ikke tilstrækkeligt blot at vurdere. Der skal i miljøvurderingen stilles krav om konkrete afværgeforanstaltninger, der sikrer faunapassager og opretholder den økologiske funktionalitet for bl.a. mindre pattedyr og insekter.
Større pattedyr: Det nævnes, at området potentielt kan være levested for ulv, og at skovene fungerer som spredningskorridor for større dyr. Miljøvurderingen skal grundigt belyse, hvordan et indhegnet industriområde vil påvirke disse dyrs bevægelsesmønstre, og hvilke kompenserende tiltag der planlægges.

6.4. Særlige bekymrende rydning af skov.

Et mindre skovområde blev ryddet af lodsejer i 2024 "forud for projektet og uden særskilt miljøvurdering". Dette er dybt kritisabelt og rejser spørgsmål om, hvorvidt man forsøger at omgå regler og fjerne potentielle naturværdier, inden myndighedsbehandlingen påbegyndes. *Miljøvurderingen bør indeholde en redegørelse for dette forløb og en vurdering af den tabte naturværdi.*

7. Overvågning og rapportering

For at sikre gennemsigtighed og løbende kontrol anbefales det, at miljøvurderingen specificerer en detaljeret overvågningsplan for alle væsentlige miljømæssige og sociale påvirkninger - Dette bør inkludere:

- **Målbare parametre:** Klare, målbare parametre for overvågning (f.eks. for luftemissioner, støj, vandforbrug, lysforurening).
- **Overvågningsfrekvens og rapportering:** Specifikke frekvenser for målinger og rapportering til tilsynsmyndigheden, samt krav om offentliggørelse af resultaterne.
- **Overvågning og rapportering**

Disse tilføjelser og præciseringer vil bidrage til en mere fyldestgørende miljøvurdering, der ikke blot opfylder lovkrav, men også adresserer offentlighedens bekymringer og sikrer en mere bæredygtig udvikling af sektorkoblingsprojektet ved Krageris.

Vi anbefaler samtidig at styrke og udvide inddragelsen af lokalsamfundskonsulenten og dialoggruppen under anlægsfasen. Det er samtidig vigtigt at kommunikationsformen tilpasses erfaring fra første fase af projektet og dialoggruppen inddrages tidligere og mere aktivt – ”i maskinrummet” – så vi både kan bidrage til og kvalificere projektets løsninger.

Vi ser frem til at se disse punkter afspejlet i den endelige miljøkonsekvensrapport, og anbefaler samtidigt, at det vurderes, om projektet i sin nuværende form og omfang reelt kan rummes inden for afgrænsningsnotatets rammer. Hvis ikke, risikerer sagen at skulle omgøres eller at blive underkendt ved en eventuel klagesag.

Til: Varde Kommune Plan, GIS og bæredygtig udvikling Bytoften 2 6800 Varde Att: ahun@varde.dk
Kopi til: Ringkøbing-Skjern Kommune teamaabenland@rksk.dk

Emne: Høringssvar til "Forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurdering af planer og projekt for et sektorkoblet anlæg ved Krageris, Ølgod" Sagsnr.: GEO-2025-01350 (Dokumentnr.: 9049648)

Dato: 12. juni 2025

Hermed indsendes bemærkninger til Varde Kommunes forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurderingen af det planlagte sektorkoblingsprojekt ved Krageris.

Vi anerkender den brede dækning af miljømæssige og sociale faktorer i notatet, hvilket er i tråd med miljøvurderingslovens "brede miljøbegreb", hvor projektets karakter og omfang (elektrisk kapacitet 500 MW) stiller særlige krav til dybden og detaljeringsgraden af den kommende miljøkonsekvensrapport.

På baggrund af sammenlignelige projekter og gældende best practices, anbefaler vi, at følgende punkter inkluderes eller præciseres yderligere i den endelige afgrænsning af miljøvurderingen:

1. Anlægsfasens overordnede miljøpåvirkninger.

Anlægsfasen vil medføre betydelige, omend midlertidige, påvirkninger for lokalområdet, herunder Ølgod. Flere elementer er berørt i notatet, men en højere detaljeringsgrad og specifikke, handlingsorienterede undersøgelser er nødvendige:

- **Cyklistsikkerhed og skoleveje:** Identifikation af specifikke risikopunkter for bløde trafikanter, især på skoleveje, og konkrete forslag til afbødende foranstaltninger.
- **Trafik, Støj og vibrationer:** En grundig analyse af den tunge trafiks påvirkning på lokale vejes bæreevne og vejprofil, slitage, samt støj- og vibrationsgener for lokale ejendomme langs primære indfalds- og anlægsveje. Dette skal inkludere vurdering af, om vejnettet er dimensioneret til et projekt af denne skala, og behovet for etablering af midlertidig anlægsvej.
- **Jordhåndtering og forurening:** Detaljeret plan for håndtering af store jordmængder, herunder midlertidige landskabspåvirkninger. Særligt fokus på udgravning, reetablering og genopretning af tracéer for højspændingskabler, også gennem Ringkøbing-Skjern Kommune. Vurdering af risiko for utilsigtet forurening af jord og grundvand (brændstof, kemikalier, affald) og konkrete forebyggende tiltag.
- **Worst-case-scenarier for uheld og spild:** Detaljeret planlægning og beskrivelse af scenarier relateret til potentielle miljø- og personuheld
- **Arbejdskraft og lokal belastning:** En detaljeret plan for håndtering af behovet for midlertidig indkvartering af arbejdskraft, herunder vurdering af belastning på lokale faciliteter og eventuel etablering af midlertidige overnatningsfaciliteter med tilhørende miljøhensyn. Herudover miljøpåvirkninger fra midlertidige overnatningsfaciliteter iht. f.eks. affald, spildevand og forureningsrisiko fra samme.
- **Byggekote og visuel dominans:** En detaljeret beskrivelse og vurdering sammenholdt med landskabspåvirkninger for landskabsanalysen mht. visuel dominans, skyggepåvirkninger, indpasning i terrænet osv. og ikke kun nuværende nære visualiseringer, men også visuel fjernpåvirkning inkl. sigtekegler og visuelle korridorer iht. illustration af byggeriets synlighed.

2. Datacenter:

2.1. Livscyklusvurdering (LCA) og Scope 3-emissioner:

Afgrænsningsnotatet nævner en kvalitativ vurdering af CO₂ fra bygningers og anlægs livscyklus. For et datacenter af denne størrelse er det afgørende, at miljøvurderingen omfatter en kvantitativ og detaljeret livscyklusvurdering (LCA) og bør specifikt fokusere på Scope 3-emissioner, som ofte udgør en betydelig del af et datacenters samlede klimaaftryk - Dette omfatter bl.a.:

- **Indlejret kulstof:** Kvantificering af emissioner fra produktion af IT-udstyr, servere, kølesystemer og øvrigt udstyr samt byggematerialer. En "overordnet kvalitativ vurdering" er utilstrækkelig for at give et retvisende billede af projektets samlede klimapåvirkning.
- **Forsyningskædeemissioner:** En vurdering af de indirekte emissioner fra hele værdikæden, herunder transport af materialer og udstyr.
- **EDP'er for byggematerialer:** Jf. BR18 i forbindelse med dokumentation for bygningernes samlede klimaregnskab.
- **Klimaregnskabsmodel:** skal sikre gennemsigtighed og sammenligningsgrundlag med tilsvarende projekter, Det vurderes samtidig at flere påvirkninger – særligt risikoen for værdiforringelse af boliger nær anlægsveje, permanent ændret landskabskarakter og høje Scope 3-udledninger udgør ikke-kompenserbare konsekvenser. Disse bør tillægges særlig vægt i miljøvurderingen og den politiske behandling.
- **Emissioner fra Generatorer:** Selvom byggeriets generatorer enkeltvis er under 15 MW udgør antallet en væsentligt udledning sammenholdt med løbende drift og vedligehold af generatorerne.
- **Forbrug af Brændstof/diesel:** Generatorernes forbrug og brændstoffets levetid, dvs. de 5000 ton forventes forbrugt indenfor en given driftsperioden, f.eks. et år. – redegørelse for CO₂ udledning og evt. nødvendighed af røgrensning.

2.2. Avanceret vandforvaltning og kølesystemer:

Datacenteres kølesystemer er store vandforbrugere - Miljøvurderingen bør og inkludere:

- **Specificere køleteknologi:** Beskrive den planlagte køleteknologi og dens specifikke vandbehov og effektivitet.
- **Vandeffektivitet og genanvendelse:** Detaljere foranstaltninger for at minimere vandforbruget, herunder brug af ikke-drikkevandskilder (f.eks. behandlet spildevand, regnvand ud over brandslukning) og avancerede vandgenanvendelsessystemer.
- **Overfladevand og vandløb:** Ifølge vandområdeplanerne er ingen nærliggende vandløb i god økologisk tilstand. Der bør derfor stilles høje krav til rensning og temperaturregulering af afledt vand, især ved udledning af kølevand eller pesticidrester derudover kan Indvinding af overfladevand og planlagt indvinding af vand fra vandløb i sig selv være VVM-pligtig og bør vurderes særskilt i miljøvurderingen. Udeladelse heraf kan medføre retlige komplikationer eller omgørelse.
- **Varmeoverskud og energibalancer:** Der bør redegøres for håndteringen af overskudsvarme fra anlægget, især hvis drivhusene ikke har varmebehov. Udledning af varme til vandmiljøet bør undgås eller minimeres.
- **PFAS-håndtering:** Eksplicit vurdering iht. risikoen for anvendelse af PFAS i kølesystemer og andre komponenter, samt en klar plan for håndtering, afbødning eller undgåelse af disse stoffer.

2.3. Netpåvirkning, stabilitet og fleksibilitet:

Datacenterets kapacitet på 500 MW udgør en betydelig og kontinuerlig belastning på elnettet - Miljøvurderingen bør ud over forbrug og CO₂-udledning også adressere:

- **Aktiv rolle i netstabilitet:** Datacenterets potentiale for at bidrage til netstabilitet gennem fleksibelt forbrug (demand-side flexibility), f.eks. ved at flytte beregningsopgaver til perioder med høj produktion af vedvarende energi.
- **Integration med VE:** Hvordan datacenteret aktivt vil integreres med den variable produktion fra vedvarende energikilder for at optimere udnyttelsen af grøn strøm og reducere behovet for fossile brændsler.

2.4. Generelle drift- og tilsynsmæssige overvejelser: På baggrund af projektets industrielle skala anbefales det, at følgende forhold uddybes og eksplicit medtages i miljøkonsekvensvurderingen:

- **Luftemissioner og miljøtilsyn:** Med op mod 50-200 skorstene vil projektet generere betydelige luftemissioner. Der bør udarbejdes en emissionsvurdering, og det bør afklares, hvordan kommunen som tilsynsmyndighed har kapacitet og kompetence til at føre effektivt miljøtilsyn.
- **HVO-biodiesel:** En overordnet miljøvurdering af HVO-biodiesel sammenlignet med alternative brændstoffer f.eks. GTL diesel og Gasturbiner bl.a. i relation til påvirkninger af nærmiljø og naboer.
- **Driftsstøj og miljøgener:** Støjpåvirkninger fra kompressorer, kølesystemer og transport skal vurderes både for dag- og nattetimer. Der bør også ses på trafikbelastning og parkeringsforhold i relation til omgivelserne.
- **Miljørisiko og uheld:** Der bør foretages en risikoanalyse af utilsigtet spild af kemikalier, pesticider eller brændstoffer under både anlæg og drift – gerne med worst-case-scenarier og afbødende foranstaltninger.
- **Transformatorstation:** En overordnet vurdering og beskrivelse af påvirkninger og afstandskrav til naboer for transformatorstation placeret i områdets nordvestlige hjørne (5 ha) – Umiddelbar vurdering vil være, at mest hensigtsmæssige placering vil væk fra beboelse og administrationsbygninger.

2.5. Nedlukning og end-of-life planlægning:

For et så komplekst industrianlæg er en detaljeret plan for nedlukning og bortskaffelse afgørende - Miljøvurderingen bør inkludere:

- **Omfattende nedlukningsplan:** En detaljeret plan for demontering af alle komponenter (datacenter, drivhuse, IT-udstyr, potentielle fremtidige VE-anlæg), herunder håndtering af farligt affald (f.eks. e-affald, kølemidler).
- **Genanvendelse og genbrug:** Specifikke strategier for genbrug og genanvendelse af materialer og udstyr.
- **Genopretning af området:** En plan for genopretning af projektområdet til en defineret sluttilstand.
- **Finansielle bestemmelser:** En redegørelse for de finansielle bestemmelser, der sikrer, at nedlukningsaktiviteterne udføres ansvarligt og ikke pålægger fremtidige generationer eller det offentlige en byrde.

3. Storskala drivhuse: Specifikke miljøhensyn

3.1. Avanceret lysforureningsbegrænsning (økologisk fokus):

For at beskytte det lokale økosystem bør miljøvurderingen inkludere:

- **Økologisk fokus:** Eksplicit forpligtigelse til best practices for at afbøde økologiske konsekvenser af lysforurening, herunder brug af specifikke lysspektre, adaptiv lysstyring og omfattende overvågning af dyrelivets reaktion.

3.2. **Pesticid- og kvælstofhåndtering samt miljøskæbne:** Afgrænsningsnotatet nævner forbrug af rå- og hjælpepestoffer. For storskala drivhuse er brugen af pesticider en væsentlig miljøfaktor - Miljøvurderingen bør eksplicit dække:

- **Pesticidtyper og anvendelse:** En detaljeret beskrivelse af de typer pesticider, der forventes anvendt, deres opbevaring og anvendelsesmetoder.
- **Miljøskæbneanalyse:** En grundig analyse af pesticidernes og kvælstof potentielle miljøskæbne (f.eks. afdrift, udvaskning til grundvand, afstrømning til overfladevand).
- **Afbødende foranstaltninger:** Konkrete foranstaltninger til at forhindre forurening af jord, vand og luft fra pesticider.

3.3. **Omfattende affaldshåndtering (drivhuse):** Notatet nævner affaldsmængder på et overordnet niveau. Drivhusdrift genererer specifikke affaldsstrømme - Miljøvurderingen bør inkludere:

- Specifikke affaldsplaner: Detaljerede planer for håndtering af unikke drivhusaffaldsstrømme herunder biologisk plantemateriale fra produktionen.

4. Bredere socioøkonomiske konsekvenser

Notatet nævner jobskabelse, trafik og ejendomsværdi. For et projekt af denne størrelse er en mere holistisk socioøkonomisk vurdering nødvendig - Miljøvurderingen bør udvides til at omfatte:

- **Social integration:** Overvejelser om den langsigtede sociale integration af nye medarbejdere i lokalsamfundet.
- **Belastning på offentlige ydelser:** En detaljeret analyse af den potentielle belastning på lokale offentlige ydelser (f.eks. skoler, sundhedspleje, daginstitutioner) som følge af tilstrømning af nye medarbejdere og deres familier.
- **Boligmarkedspåvirkning:** Vurdering af projektets indvirkning på boligtilgængelighed og -priser i lokalområdet, både i anlægs- og driftsfasen

5. Kumulative effekter og grænseoverskridende hensyn

Notatet nævner kumulative effekter og vurderer ingen væsentlig grænseoverskridende indvirkning på andre kommuner og regioner - For en robust vurdering bør den endelige afgrænsning dog kræve:

- **Metodologi for kumulative effekter:** En klar og detaljeret metodologi for vurdering af kumulative effekter, der ikke kun summerer projektets interne effekter, men også inkluderer interaktionen med andre eksisterende, planlagte eller sandsynlige større projekter i regionen (f.eks. andre store VE-anlæg, industrier eller infrastrukturprojekter).
- **Begrundelse for grænseoverskridende effekt:** En mere detaljeret og evidensbaseret begrundelse for, hvorfor der ikke forventes væsentlig grænseoverskridende indvirkning, især i forhold til luftemissioner og vandressourcer og givet projektets størrelse og højspændingskablers forløb gennem Ringkøbing-Skjern Kommune.
- **Føringsvejen for det supplerende elkabel:** Det er en fundamental mangel ved afgrænsningsnotatet, at "Føringsvejen for det supplerende elkabel er ikke kendt på nuværende tidspunkt". Uden kendskab til placeringen af dette kabel er det umuligt at vurdere den samlede, kumulative påvirkning af naturen. Kabelgravning kan have store konsekvenser for beskyttede naturområder, vandløb og levesteder for beskyttede arter. Det er uacceptabelt, at denne væsentlige del af projektet udskydes til en "selvstændig proces". En fuld konsekvensvurdering af hele projektet, inklusiv al infrastruktur, skal foreligge, inden der kan tages politisk stilling til projektet.
- **Udledning af kvælstof til vadehavet:** En klar og detaljeret opgørelse af forventet kvælstofudledning til Vadehavet og eller vi rensningsanlæg. – En umiddelbar vurdering iht. tilsvarende skalaprojekter kan udledning af kvælstof potentielt udgøre 5% af den mængde kvælstof landbruget som helhed skal reducere jf. grøn trepart.

6. Præcision i kortlægning af flora og fauna

Det fremgår af notatet, at der vil blive foretaget vurderinger af projektets påvirkning på biodiversitet og § 3-beskyttet natur. Det er dog uklart, hvilket niveau af feltundersøgelser og artsregistreringer der konkret planlægges

6.1. Det anbefales at det præciseres:

- At feltundersøgelser udføres i mindst én fuld vækstsæson for at sikre artsdiversitet kan dokumenteres korrekt.
- At der foretages artsbestemte undersøgelser af potentielle levesteder for bilag IV-arter, herunder flagermus, padder og markfirben, samt potentielt truede fuglearter og planter, fx rødlistede arter, samt vurder af byggeriets direkte indvirkninger på levesteder og naturarealer.
- At naturarealer udenfor projektområdet, men i tilgrænsende terræner (fx heder, moser, enge og diger), inkluderes i analysen, da de kan have økologisk funktionel sammenhæng.

6.2. Anbefalinger til konkret kortlægning og transparens

- Offentliggørelse af kort over registrerede levesteder og fund af sårbare eller fredede arter.
- Præcis metodebeskrivelse i miljørapporten, herunder om der anvendes f.eks. standarder fra Habitatdirektivet, NOVANA-programmet eller andre biologisk anerkendte kortlægningsprotokoller.
- Flagermus, En indledende undersøgelse viser "mulighed for forekomst af flere arter flagermus". Dette er en væsentlig oplysning, som kræver en langt mere dybdegående kortlægning. Det er afgørende, at der gennemføres grundige feltundersøgelser over en hel sæson herunder placering af yngle- og rastesteder, bl.a. i de bygninger der skal rives ned samt de læhegn og skovbryn der påvirkes.
- Padder og krybdyr, Det konkluderes, at der ikke er tilstedeværelse af øvrige bilag IV-arter som padder og firben, baseret på en indledende screening. Dette virker forhastet, især da der er fundet spidssnudet frø (Bilag IV-art) i nærheden og skrubtudse på selve området. Der bør stilles krav om en grundig kortlægning af potentielle ynglevandhuller og levesteder for padder og krybdyr i hele projektområdet og dets nære omgivelser, inklusiv de områder der påvirkes af kabeltracering og vejudvidelser.

6.3. Beskyt, hvad der kan bevares.

Da projektområdet omfatter over 170 ha og ligger tæt på flere § 3-naturtyper, bør der stilles høje krav til kortlægning, dokumentation og formidling af biodiversitetsforhold. Først med en tilstrækkelig detaljeret artsregistrering er det muligt at vurdere projektets reelle konsekvenser for planter, dyr og naturens sammenhængskraft.

- krav om minimale terrænændringer i nærheden af værdifuld natur, f.eks. § 3-søer og hede.
- krav om kompenserende tiltag såsom faunapassager, nyplantning med hjemmehørende arter og bufferzoner til sårbare naturtyper. - Levende hegn: Notatet anerkender, at levende hegn, som fungerer som spredningskorridorer, vil blive ryddet, og at deres funktion skal "vurderes nærmere". Det er ikke tilstrækkeligt blot at vurdere. Der skal i miljøvurderingen stilles krav om konkrete afværgeforanstaltninger, der sikrer faunapassager og opretholder den økologiske funktionalitet for bl.a. mindre pattedyr og insekter.
Større pattedyr: Det nævnes, at området potentielt kan være levested for ulv, og at skovene fungerer som spredningskorridor for større dyr. Miljøvurderingen skal grundigt belyse, hvordan et indhegnet industriområde vil påvirke disse dyrs bevægelsesmønstre, og hvilke kompenserende tiltag der planlægges.

6.4. Særlig bekymrende rydning af skov.

Et mindre skovområde blev ryddet af lodsejer i 2024 "forud for projektet og uden særskilt miljøvurdering". Dette er dybt kritisabelt og rejser spørgsmål om, hvorvidt man forsøger at omgå regler og fjerne potentielle naturværdier, inden myndighedsbehandlingen påbegyndes. *Miljøvurderingen bør indeholde en redegørelse for dette forløb og en vurdering af den tabte naturværdi.*

7. Overvågning og rapportering

For at sikre gennemsigtighed og løbende kontrol anbefales det, at miljøvurderingen specificerer en detaljeret overvågningsplan for alle væsentlige miljømæssige og sociale påvirkninger - Dette bør inkludere:

- **Målbare parametre:** Klare, målbare parametre for overvågning (f.eks. for luftemissioner, støj, vandforbrug, lysforurening).
- **Overvågningsfrekvens og rapportering:** Specifikke frekvenser for målinger og rapportering til tilsynsmyndigheden, samt krav om offentliggørelse af resultaterne.
- **Overvågning og rapportering**

Disse tilføjelser og præciseringer vil bidrage til en mere fyldestgørende miljøvurdering, der ikke blot opfylder lovkrav, men også adresserer offentlighedens bekymringer og sikrer en mere bæredygtig udvikling af sektorkoblingsprojektet ved Krageris.

Vi anbefaler samtidig at styrke og udvide inddragelsen af lokalsamfundskonsulenten og dialoggruppen under anlægsfasen. Det er samtidig vigtigt at kommunikationsformen tilpasses erfaring fra første fase af projektet og dialoggruppen inddrages tidligere og mere aktivt – ”i maskinrummet” – så vi både kan bidrage til og kvalificere projektets løsninger.

Vi ser frem til at se disse punkter afspejlet i den endelige miljøkonsekvensrapport, og anbefaler samtidigt, at det vurderes, om projektet i sin nuværende form og omfang reelt kan rummes inden for afgrænsningsnotatets rammer. Hvis ikke, risikerer sagen at skulle omgøres eller at blive underkendt ved en eventuel klagesag.

Plan, GIS og bæredygtig udvikling, Varde Kommune

Til:

Varde Kommune

Plan, GIS og Bæredygtig Udvikling

Bytoften 2

6800 Varde

Høringssvar til "Forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurdering af planer og projekt for et sektorkoblet anlæg ved Krageris, Ølgod"

Sagsnr.: GEO-2025-01350

Dokumentnr.: 9049648

Dato: 16. juni 2025

Hermed indsendes bemærkninger til Varde Kommunes forslag til afgrænsningsnotat

Høringssvar vedrørende konsekvenser for borgerne af øget elforbrug

Vi er bekymret for, at det store elforbrug fra datacenteret kan presse elnettet i vores område. Dette kan få konkrete konsekvenser for os borgere, herunder:

- Risiko for øgede elpriser, som vil belaste private husholdningers økonomi.
- Risiko for strømafbrydelser, der kan forstyrre dagligdagen og påvirke både opvarmning, elektronik og sikkerhed.
- Reduceret fleksibilitet og tryghed, hvis strømforbruget skal styres eller prioriteres på grund af belastningen.

Vi opfordrer derfor til, at der i projektets miljø- og samfundsvurdering indgår en grundig analyse af disse forhold, og at der præsenteres konkrete planer for, hvordan man vil sikre en stabil og rimelig strømforsyning til alle borgere i området.

Hvis datacenteret bruger ca. 500 MW konstant, og Danmarks grønne andel er fx 55%, betyder det, at ca. 45% af den strøm, datacenteret trækker, potentielt kommer fra ikke-vedvarende kilder (kul, gas, importeret el mv.).

Det svarer til, at omkring 225 MW (45% af 500 MW) ikke er grøn strøm, hvis man forudsætter en fordeling som den nationale gennemsnit.

Høringssvar – vedr. forringede levevilkår for dyrelivet

Vi gør hermed indsigelse mod det planlagte projekt, herunder datacenter, drivhusanlæg og tilhørende vejanlæg, med henvisning til de alvorlige konsekvenser, projektet vil have for områdets vilde dyreliv og økologiske sammenhæng.

Området rummer i dag et varieret og sammenhængende naturområde, herunder levende hegn, småbiotoper, skovbryn og åbne landbrugsarealer, som fungerer som levesteder og fødekilder for mange arter. Blandt de observerede og sandsynlige arter i området er:

- Rådyr, krondyr, harer og ræve, der kræver ro, skjul og adgang til føde og naturlige korridorer.
- Flagermus og fugle, som benytter levende hegn og skovkanter til navigation og fødesøgning.
- Padder, insekter og småpattedyr, der er afhængige af fugtige mikrohabitater og uforstyrrede kantzoner.

Ved at inddrage ca. 174 ha jord til et stort teknisk anlæg og tilhørende infrastruktur (herunder veje og transportkorridorer), vil man uundgåeligt:

- Fragmentere og ødelægge eksisterende levesteder og spredningskorridorer.
- Øge støj, lysforurening og menneskelig aktivitet, hvilket stresser og fortrænger følsomme arter.
- Ødelægge vigtige strukturer som levende hegn, som allerede er begyndt at blive ryddet, trods manglende miljøvurdering.
- Skabe barrierer for både store og små dyr, som får sværere ved at færdes og overleve i området.

Der er ikke dokumenteret tilstrækkelige afværgeforanstaltninger eller kompensations tiltag i miljøvurderingen, og konsekvenserne for det lokale dyreliv virker både undervurderet og utilstrækkeligt behandlet.

Jeg anmoder derfor om:

1. At projektet ikke godkendes uden en fuldstændig og uafhængig vurdering af konsekvenserne for det samlede dyreliv, herunder særligt beskyttede arter.
2. At eksisterende levende hegn og korridorer bevares – og allerede fjernede dele genetableres.
3. At alternative placeringer og indgrebsfri løsninger vurderes med det formål at skåne eksisterende naturværdier.
4. At der i stedet arbejdes med naturvenlige afgrænsninger, støjværn, mørkelægningszoner og faunapassager, hvis projektet gennemføres.

Det er vigtigt, at naturhensyn ikke tilsidesættes i en proces, hvor tekniske interesser ellers får stor vægt. Vi har som samfund en forpligtelse til at beskytte de sidste rester af sammenhængende natur.

Høringssvar: Indsigelse imod asfaltering og anvendelse af skovvej gennem Ølgod Kommunes Plantage både i byggefasen men også i driftsfasen.

Vi vil hermed gøre indsigelse mod forslaget om asfaltering af skovvejen gennem Ølgod Kommunes Plantage i forbindelse med transport til og fra anlægsområdet.

Asfaltering af vejen vil have betydelige negative konsekvenser for områdets natur og dyreliv. En asfalteret vej skærer hårdt ind i skovens naturlige struktur og skaber en barriere, der forringer dyrenes levesteder og naturlige bevægelsesmønstre. Dyr som rådyr, ræve, harer, pindsvin og padder krydser i dag frit stier og grusveje, men en bredere, asfalteret vej med øget trafik og højere hastighed vil udgøre en dødelig risiko for

disse arter. Området omkring vejen har desuden stor aktivitet af både flagermus og paddler, som er særligt sårbare over for lys- og støjforurening samt ændringer i deres levesteder.

Lysreflektering fra asfalt og ændret temperatur omkring vejbanen kan påvirke insekter og flagermus negativt, hvilket yderligere truer områdets biodiversitet.

En grusvej tillader desuden regnvand at nedsive naturligt og understøtter den omgivende vegetation, mens asfalt øger afvandingen og jordbortvaskning, ændrer mikroklimaet ved at påvirke temperatur og fugtighed, og begrænser den naturlige regenerering af planter og skovbund.

Derudover vil asfaltering forringe områdets rekreative værdi for borgere og naturgæster. Skoven ændrer karakter fra et naturnært og stille område til et trafikpræget og teknisk miljø, hvilket forringer oplevelsen for gående, løbere, ryttere og naturelskere. Øget risiko for høj fart på køretøjer skaber utryghed og mindsker områdets tilgængelighed for bløde trafikanter.

På denne baggrund opfordrer jeg til, at man fastholder den nuværende grusvej for at bevare skovens naturlige miljø, dyreliv og rekreative kvaliteter og anvender andre ruter.

Høringssvar vedr. trafik i anlægsfasen Kragerisvej mod Stejlundvej og i driftsfasen.

Vi ønsker at gøre indsigelse mod den planlagte anvendelse af Stejlundvej som adgangsvej for tung anlægstrafik i forbindelse med det planlagte datacenter- og drivhusprojekt.

Stejlundvej er en smal landvej beliggende i et område med beboelse og lokal trafik. Vejen er uden fortov, cykelsti og belysning og bruges af beboere, børn og cyklister dagligt. Ved en trafikintensitet på op til 100 lastbiler om dagen vil det medføre:

- Øget risiko for trafikuheld og utryghed for bløde trafikanter.
- Generende støj og vibrationer for boligejere langs vejen.
- Nedslidning af vejen og rabatter, som ikke er dimensioneret til tung trafik.
- Risiko for skader på bygninger ved langvarig vibration.

Vi opfordrer kommunen til at finde en alternativ rute, der går uden om beboelsesområder og lokal trafik, som at udvide Kragerisvej mod Herningvej yderlig.

Vi beder kommunen om at foretage en **trafiksikkerhedsvurdering**, der dokumenterer konsekvenserne for bløde trafikanter og eksisterende infrastruktur, før der træffes beslutning.

En løsning bør ikke gennemføres på bekostning af **natur, beboersikkerhed og rekreative værdier**.

Vi forslår at man udbygger Kragerisvej yderligere mod Herningvej og lader alt trafik gå den vej.

Høringssvar vedrørende datacenter i Krageris

Vi gør indsigelse mod etableringen af datacenteret, da det ændrer området fra åbne, naturnære marker til en lukket og industrielt præget zone.

Miljørapportens vurdering af, at tryghed og inklusion ikke påvirkes væsentligt, tager ikke højde for den reelle følelse af usikkerhed og manglende dialog, som mange borgere oplever. Vi opfordrer derfor til, at disse aspekter vægtes højere i den videre behandling.

Høringssvar vedrørende arbejdspladser i forbindelse med datacenterprojektet og drivhus

I rapporten nævnes det, at projektet vil skabe omkring 600 arbejdspladser. Vi finder dette tal svært at forstå og anmoder derfor om en nærmere uddybning og dokumentation af, hvordan dette antal er beregnet og hvorvidt man kan være sikker på dette antal da det har en væsentlig betydning for værdien af dette projekt for offentligheden i Varde kommune.

Høringssvar vedrørende støjgener fra projektet

Vi er dybt bekymret for de øgede støjgener, som projektet vil medføre både under anlægsfasen og den efterfølgende drift. I dag er støjniveauet i området lavt og begrænset til landbrugstrafik, hvilket bidrager til den rolige og naturskønne karakter, som vi som beboere sætter stor pris på.

Efter projektets etablering forventes støj fra nødgeneratorer, køleanlæg, ventilation og øget intern trafik på området at ændre lydmiljøet markant. Især i anlægsfasen, hvor der vil være støj fra materiel, kraner, gravemaskiner og eventuelt pælefundering, frygter vi, at støjen vil forstyrre både menneskers hverdag og dyrelivet i området.

Selvom Varde Kommune ikke har fastsat grænseværdier for midlertidigt bygge- og anlægsarbejde, opfordrer vi til, at kommunen stiller skarpe krav til støjbegrænsning og nøje overvåger, at gældende forskrifter bliver overholdt. Det er vigtigt, at varigheden af særligt støjende aktiviteter bliver begrænset mest muligt, så generne for de omkringboende og naturen minimeres.

Vi ønsker at bevare den stille og rolige natur i vores naturskønne området, og vi opfordrer til, at støjhensyn prioriteres højt i både anlægs- og driftsfasen.

Høringssvar vedrørende anlægsfasens varighed

Vi er bekymret for, at anlægsfasen for det planlagte projekt kan strække sig over fem år eller mere.

Denne langvarige og usikre anlægsfase vil medføre betydelige gener for de omkringboende, herunder støj, trafik og ændringer i lokalområdet. Vi opfordrer derfor til, at kommunen nøje overvejer og dokumenterer den forventede anlægsfasens varighed og de tilknyttede gener, samt at der implementeres effektive foranstaltninger for at minimere disse.

Høringssvar vedrørende emissioner fra nødgeneratorer

Vi er bekymret over de forurenende emissioner, der vil opstå ved rutinemæssig test og nøddrift af nødgeneratorerne i både datacenteret og drivhusene. Emissioner af kvælstofoxider (NOx), kulilte (CO), svovldioxid (SO₂) og tungmetaller fra afbrænding af HVO-biodiesel kan have negativ indvirkning på luftkvaliteten og miljøet i området.

Derudover kan emissioner fra tankånding og påfyldning af HVO-biodiesel bidrage til yderligere forurening. Selvom disse emissioner forventes at være begrænsede, er det vigtigt, at der stilles klare krav og kontrolforanstaltninger for at minimere udslippet af skadelige stoffer.

Jeg opfordrer derfor til, at kommunen sikrer, at emissionerne overvåges nøje, og at der implementeres effektive tiltag for at beskytte miljø og beboernes sundhed i nærområdet.

Høringssvar vedrørende stråling

I rapporten står der, at der ikke vil være stråling fra aktiviteterne hverken i anlægs- eller driftsfasen. Vi finder denne påstand meget absolut og anmoder om dokumentation eller faglige undersøgelser, der kan underbygge, at der ikke vil være nogen form for skadelig stråling i området.

Det er vigtigt for os og andre borgere at få klarhed over dette, da bekymringer om elektromagnetisk stråling ofte vækker usikkerhed og påvirker tilliden til projektet. Vi opfordrer derfor til, at kommunen sikrer gennemsigtighed og tydelig kommunikation om eventuelle undersøgelser og sikkerhedsforanstaltninger vedrørende stråling.

Høringssvar vedrørende magnetfelter fra strømforsyning til datacenteret

Vi ønsker at gøre opmærksom på, at strømmen, der føres til datacenteret, kan skabe elektromagnetiske felter, herunder magnetfelter, som kan have betydning for nærområdet.

Det er vigtigt for os og de øvrige borgere at få klarhed over, hvordan disse magnetfelter vurderes i forbindelse med projektet. Vi anmoder derfor om dokumentation og faglige vurderinger, der viser, at de elektromagnetiske felter fra højspændingsledninger, transformere og øvrig el-infrastruktur vil ligge inden for gældende sikkerhedsgrænser og ikke udgør en sundhedsrisiko for beboerne i området.

Vi opfordrer kommunen til at sikre gennemsigtighed omkring denne del af projektet og til at informere borgerne klart om eventuelle undersøgelser og sikkerhedsforanstaltninger.

Høringssvar vedrørende grundvand og drift af drivhus

Vi er meget bekymret for risikoen for forurening af vores grundvand som følge af projektet, både i anlægsfasen og i forbindelse med den løbende drift af drivhuset.

Det er afgørende, at der foretages en grundig vurdering af, hvordan råvarer og hjælpestoffer håndteres, samt hvordan utilsigtet spild kan påvirke jord og grundvand. Særligt i forbindelse med drivhusets drift skal der sikres effektive foranstaltninger, så vores drikkevand ikke kompromitteres.

Vi anmoder om, at der tages alle nødvendige forholdsregler for at beskytte grundvandet, da det er en vigtig ressource for både mennesker, dyr og natur i området.

Høringssvar vedrørende borgernes stress og utryghed i forbindelse med datacenterprojektet og drivhuse

Ved så store projekter som dette oplever naboer ofte, at det er en opslidende og tidskrævende kamp at indsamle information, læse afgrænsningsnotater, deltage i informationsmøder og udarbejde høringssvar.

For mange borgere opleves kommunikationen og inddragelsen som utilstrækkelig, hvilket skaber frustration og mistillid. Vi opfordrer derfor til en mere gennemsigtig og tilgængelig proces, hvor borgernes bekymringer bliver taget seriøst og imødekommet i langt højere grad.

Hvilket i den grad skaber stress og utryghed i området.

I høringsmaterialet står der, at aktiviteterne i anlægs- og driftsfasen *"ikke forventes at forårsage stress eller utryghed."* Denne vurdering stemmer ikke overens med virkeligheden for mange af os naboer til projektområdet.

Tværtimod oplever vi allerede nu betydelig **bekymring og psykisk belastning** som følge af:

- Frygt for **værditab på vores ejendomme**, som vi har investeret liv og opsparing i
- Risiko for at være **stavnsbundet** og ikke kunne flytte eller sælge
- Den **tidskrævende proces** med at søge svar, læse tekniske dokumenter og skrive høringssvar
- Mangel på **konkrete oplysninger** om de forventede påvirkninger fra **trafik, støj, lys og anlægsarbejde**
- En generel oplevelse af at være **overrumplet og dårligt inddraget** i beslutningsprocessen

Vi har valgt at bosætte os i et roligt landområde — ikke i et industriområde. Det er derfor direkte misvisende og dårligt belyst, når det antages, at der ikke opstår utryghed eller stress i lokalbefolkningen som følge af dette projekt.

Vi anmoder om, at kommunen tydeligt redegør for **hvilken dokumentation eller undersøgelse**, der ligger til grund for vurderingen af, at projektet ikke vil påvirke borgernes tryghed og trivsel. Denne antagelse bør revurderes på baggrund af de reelle oplevelser blandt områdets beboere.

Høringssvar vedrørende CO₂-emissioner og energiforbrug

Vi ønsker at udtrykke bekymring over, at estimerede CO₂-emissioner fra anlæg og drift kun behandles "på overordnet niveau". For et projekt i denne størrelsesorden, som inkluderer både datacentre og drivhuse med betydeligt energiforbrug, bør klimabelastningen belyses **grundigt og gennemsigtigt** – ikke blot baseret på indledende LCA-tal eller teoretiske krav.

Særligt CO₂-emissioner fra **det meget store elforbrug til datacenteret** samt brug af nødgeneratorer bør dokumenteres detaljeret. Der bør være **fuld gennemsigtighed omkring det forventede samlede energiforbrug**, hvor energien kommer fra, og hvilken CO₂-ækvivalent det reelt fører til – både i normal drift og ved nøddrift.

Desuden efterlyser jeg **konkrete og målbare oplysninger** om de "sektorkoblede anlæg" og hvilke **dokumenterede energibesparelser** de forventes at give. Indtil dette er dokumenteret og offentliggjort, er det ikke muligt for borgere at vurdere projektets reelle klimaaftryk.

Vi anmoder om, at CO₂-regnskabet og klimavurderingen uddybes betydeligt og gøres tilgængelig i sin helhed i det videre materiale.

Høringssvar vedrørende formuetab som følge af øvrige miljøpåvirkninger

Vi anmoder om, at vurderingen af ejendomspåvirkning **udvides til at omfatte samtlige relevante miljøpåvirkninger**, herunder støj, lys, lugt, trafikale gener og ændret arealanvendelse.

Derudover bør der udarbejdes en **konkret og uafhængig vurdering af ejendomsværditab**, eventuelt med inddragelse af lokal ejendomsmæglerfaglig ekspertise og sammenligning med lignende projekter i Danmark.

Endelig bør det oplyses, **om der påtænkes kompensationsordninger** til de borgere, som bliver økonomisk ramt af projektet.

Høringssvar vedrørende reduktion af skovbyggelinje i forbindelse med etablering af datacenter og drivhuse i Ølgod Kommunes Plantage

Vi ønsker hermed at gøre indsigelse mod kommunens ønske om at reducere skovbyggelinjen fra 300 meter til 30 meter omkring fredskovene nord og vest for det påtænkte projektområde.

Skovbyggelinjen, som reguleret i Naturbeskyttelseslovens § 17, har til formål at sikre skovens landskabelige, rekreative og naturmæssige værdi ved at forhindre ny bebyggelse for tæt på skovområder. En reduktion af denne beskyttelseszone udgør et betydeligt indgreb i disse hensyn.

Projektets omfang, med opførelse af ca. 40 hektar drivhuse og 25 hektar datacenter, er massivt og vil uden tvivl have en væsentlig negativ påvirkning på skovens karakter og det omkringliggende landskab. Så omfattende bebyggelse tæt på skovgrænsen er i direkte konflikt med formålet med skovbyggelinjen, som netop skal forhindre den visuelle og økologiske påvirkning af skovområder.

Endvidere vurderer vi, at en sådan reduktion ikke er forenelig med Naturbeskyttelseslovens § 65, der understreger kommunens pligt til at sikre naturværdier og træffe nødvendige foranstaltninger for at beskytte disse ved planlægning og dispensationer.

Vi anmoder derfor om, at Varde Kommune ikke imødekommer ansøgningen om reduktion af skovbyggelinjen, men i stedet fastholder de gældende 300 meter for at sikre skovens beskyttelse og bevare områdets natur- og landskabsværdier.

Plan, GIS og bæredygtig udvikling, Varde Kommune

Til:

Varde Kommune

Plan, GIS og Bæredygtig Udvikling

Bytoften 2

6800 Varde

Høringssvar til "Forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurdering af planer og projekt for et sektorkoblet anlæg ved Krageris, Ølgod"

Sagsnr.: GEO-2025-01350

Dokumentnr.: 9049648

Dato: 16. juni 2025

Hermed indsendes bemærkninger til Varde Kommunes forslag til afgrænsningsnotat

Høringssvar vedrørende konsekvenser for borgerne af øget elforbrug

Vi er bekymret for, at det store elforbrug fra datacenteret kan presse elnettet i vores område. Dette kan få konkrete konsekvenser for os borgere, herunder:

- Risiko for øgede elpriser, som vil belaste private husholdningers økonomi.
- Risiko for strømafbrydelser, der kan forstyrre dagligdagen og påvirke både opvarmning, elektronik og sikkerhed.
- Reduceret fleksibilitet og tryghed, hvis strømforbruget skal styres eller prioriteres på grund af belastningen.

Vi opfordrer derfor til, at der i projektets miljø- og samfundsvurdering indgår en grundig analyse af disse forhold, og at der præsenteres konkrete planer for, hvordan man vil sikre en stabil og rimelig strømforsyning til alle borgere i området.

Hvis datacenteret bruger ca. 500 MW konstant, og Danmarks grønne andel er fx 55%, betyder det, at ca. 45% af den strøm, datacenteret trækker, potentielt kommer fra ikke-vedvarende kilder (kul, gas, importeret el mv.).

Det svarer til, at omkring 225 MW (45% af 500 MW) ikke er grøn strøm, hvis man forudsætter en fordeling som den nationale gennemsnit.

Høringssvar – vedr. forringede levevilkår for dyrelivet

Vi gør hermed indsigelse mod det planlagte projekt, herunder datacenter, drivhusanlæg og tilhørende vejanlæg, med henvisning til de alvorlige konsekvenser, projektet vil have for områdets vilde dyreliv og økologiske sammenhæng.

Området rummer i dag et varieret og sammenhængende naturområde, herunder levende hegn, småbiotoper, skovbryn og åbne landbrugsarealer, som fungerer som levesteder og fødekilder for mange arter. Blandt de observerede og sandsynlige arter i området er:

- Rådyr, krondyr, harer og ræve, der kræver ro, skjul og adgang til føde og naturlige korridorer.
- Flagermus og fugle, som benytter levende hegn og skovkanter til navigation og fødesøgning.
- Padder, insekter og småpattedyr, der er afhængige af fugtige mikrohabitater og uforstyrrede kantzoner.

Ved at inddrage ca. 174 ha jord til et stort teknisk anlæg og tilhørende infrastruktur (herunder veje og transportkorridorer), vil man uundgåeligt:

- Fragmentere og ødelægge eksisterende levesteder og spredningskorridorer.
- Øge støj, lysforurening og menneskelig aktivitet, hvilket stresser og fortrænger følsomme arter.
- Ødelægge vigtige strukturer som levende hegn, som allerede er begyndt at blive ryddet, trods manglende miljøvurdering.
- Skabe barrierer for både store og små dyr, som får sværere ved at færdes og overleve i området.

Der er ikke dokumenteret tilstrækkelige afværgeforanstaltninger eller kompensations tiltag i miljøvurderingen, og konsekvenserne for det lokale dyreliv virker både undervurderet og utilstrækkeligt behandlet.

Jeg anmoder derfor om:

1. At projektet ikke godkendes uden en fuldstændig og uafhængig vurdering af konsekvenserne for det samlede dyreliv, herunder særligt beskyttede arter.
2. At eksisterende levende hegn og korridorer bevares – og allerede fjernede dele genetableres.
3. At alternative placeringer og indgrebsfri løsninger vurderes med det formål at skåne eksisterende naturværdier.
4. At der i stedet arbejdes med naturvenlige afgrænsninger, støjværn, mørkelægningszoner og faunapassager, hvis projektet gennemføres.

Det er vigtigt, at naturhensyn ikke tilsidesættes i en proces, hvor tekniske interesser ellers får stor vægt. Vi har som samfund en forpligtelse til at beskytte de sidste rester af sammenhængende natur.

Høringssvar: Indsigelse imod asfaltering og anvendelse af skovvej gennem Ølgod Kommunes Plantage både i byggefasen men også i driftsfasen.

Vi vil hermed gøre indsigelse mod forslaget om asfaltering af skovvejen gennem Ølgod Kommunes Plantage i forbindelse med transport til og fra anlægsområdet.

Asfaltering af vejen vil have betydelige negative konsekvenser for områdets natur og dyreliv. En asfalteret vej skærer hårdt ind i skovens naturlige struktur og skaber en barriere, der forringer dyrenes levesteder og naturlige bevægelsesmønstre. Dyr som rådyr, ræve, harer, pindsvin og padder krydser i dag frit stier og grusveje, men en bredere, asfalteret vej med øget trafik og højere hastighed vil udgøre en dødelig risiko for

disse arter. Området omkring vejen har desuden stor aktivitet af både flagermus og paddler, som er særligt sårbare over for lys- og støjforurening samt ændringer i deres levesteder.

Lysreflektering fra asfalt og ændret temperatur omkring vejbanen kan påvirke insekter og flagermus negativt, hvilket yderligere truer områdets biodiversitet.

En grusvej tillader desuden regnvand at nedsive naturligt og understøtter den omgivende vegetation, mens asfalt øger afvandingen og jordbortvaskning, ændrer mikroklimaet ved at påvirke temperatur og fugtighed, og begrænser den naturlige regenerering af planter og skovbund.

Derudover vil asfaltering forringe områdets rekreative værdi for borgere og naturgæster. Skoven ændrer karakter fra et naturnært og stille område til et trafikpræget og teknisk miljø, hvilket forringer oplevelsen for gående, løbere, ryttere og naturelskere. Øget risiko for høj fart på køretøjer skaber utryghed og mindsker områdets tilgængelighed for bløde trafikanter.

På denne baggrund opfordrer jeg til, at man fastholder den nuværende grusvej for at bevare skovens naturlige miljø, dyreliv og rekreative kvaliteter og anvender andre ruter.

Høringssvar vedr. trafik i anlægsfasen Kragerisvej mod Stejlundvej og i driftsfasen.

Vi ønsker at gøre indsigelse mod den planlagte anvendelse af Stejlundvej som adgangsvej for tung anlægstrafik i forbindelse med det planlagte datacenter- og drivhusprojekt.

Stejlundvej er en smal landvej beliggende i et område med beboelse og lokal trafik. Vejen er uden fortov, cykelsti og belysning og bruges af beboere, børn og cyklister dagligt. Ved en trafikintensitet på op til 100 lastbiler om dagen vil det medføre:

- Øget risiko for trafikuheld og utryghed for bløde trafikanter.
- Generende støj og vibrationer for boligejere langs vejen.
- Nedslidning af vejen og rabatter, som ikke er dimensioneret til tung trafik.
- Risiko for skader på bygninger ved langvarig vibration.

Vi opfordrer kommunen til at finde en alternativ rute, der går uden om beboelsesområder og lokal trafik, som at udvide Kragerisvej mod Herningvej yderlig.

Vi beder kommunen om at foretage en **trafiksikkerhedsvurdering**, der dokumenterer konsekvenserne for bløde trafikanter og eksisterende infrastruktur, før der træffes beslutning.

En løsning bør ikke gennemføres på bekostning af **natur, beboersikkerhed og rekreative værdier**.

Vi forslår at man udbygger Kragerisvej yderligere mod Herningvej og lader alt trafik gå den vej.

Høringssvar vedrørende datacenter i Krageris

Vi gør indsigelse mod etableringen af datacenteret, da det ændrer området fra åbne, naturnære marker til en lukket og industrielt præget zone.

Miljørapportens vurdering af, at tryghed og inklusion ikke påvirkes væsentligt, tager ikke højde for den reelle følelse af usikkerhed og manglende dialog, som mange borgere oplever. Vi opfordrer derfor til, at disse aspekter vægtes højere i den videre behandling.

Høringssvar vedrørende arbejdspladser i forbindelse med datacenterprojektet og drivhus

I rapporten nævnes det, at projektet vil skabe omkring 600 arbejdspladser. Vi finder dette tal svært at forstå og anmoder derfor om en nærmere uddybning og dokumentation af, hvordan dette antal er beregnet og hvorvidt man kan være sikker på dette antal da det har en væsentlig betydning for værdien af dette projekt for offentligheden i Varde kommune.

Høringssvar vedrørende støjgener fra projektet

Vi er dybt bekymret for de øgede støjgener, som projektet vil medføre både under anlægsfasen og den efterfølgende drift. I dag er støjniveauet i området lavt og begrænset til landbrugstrafik, hvilket bidrager til den rolige og naturskønne karakter, som vi som beboere sætter stor pris på.

Efter projektets etablering forventes støj fra nødgeneratorer, køleanlæg, ventilation og øget intern trafik på området at ændre lydmiljøet markant. Især i anlægsfasen, hvor der vil være støj fra materiel, kraner, gravemaskiner og eventuelt pælefundering, frygter vi, at støjen vil forstyrre både menneskers hverdag og dyrelivet i området.

Selvom Varde Kommune ikke har fastsat grænseværdier for midlertidigt bygge- og anlægsarbejde, opfordrer vi til, at kommunen stiller skarpe krav til støjbegrænsning og nøje overvåger, at gældende forskrifter bliver overholdt. Det er vigtigt, at varigheden af særligt støjende aktiviteter bliver begrænset mest muligt, så generne for de omkringboende og naturen minimeres.

Vi ønsker at bevare den stille og rolige natur i vores naturskønne området, og vi opfordrer til, at støjhensyn prioriteres højt i både anlægs- og driftsfasen.

Høringssvar vedrørende anlægsfasens varighed

Vi er bekymret for, at anlægsfasen for det planlagte projekt kan strække sig over fem år eller mere.

Denne langvarige og usikre anlægsfase vil medføre betydelige gener for de omkringboende, herunder støj, trafik og ændringer i lokalområdet. Vi opfordrer derfor til, at kommunen nøje overvejer og dokumenterer den forventede anlægsfasens varighed og de tilknyttede gener, samt at der implementeres effektive foranstaltninger for at minimere disse.

Høringssvar vedrørende emissioner fra nødgeneratorer

Vi er bekymret over de forurenende emissioner, der vil opstå ved rutinemæssig test og nøddrift af nødgeneratorerne i både datacenteret og drivhusene. Emissioner af kvælstofoxider (NOx), kulilte (CO), svovldioxid (SO₂) og tungmetaller fra afbrænding af HVO-biodiesel kan have negativ indvirkning på luftkvaliteten og miljøet i området.

Derudover kan emissioner fra tankånding og påfyldning af HVO-biodiesel bidrage til yderligere forurening. Selvom disse emissioner forventes at være begrænsede, er det vigtigt, at der stilles klare krav og kontrolforanstaltninger for at minimere udslippet af skadelige stoffer.

Jeg opfordrer derfor til, at kommunen sikrer, at emissionerne overvåges nøje, og at der implementeres effektive tiltag for at beskytte miljø og beboernes sundhed i nærområdet.

Høringssvar vedrørende stråling

I rapporten står der, at der ikke vil være stråling fra aktiviteterne hverken i anlægs- eller driftsfasen. Vi finder denne påstand meget absolut og anmoder om dokumentation eller faglige undersøgelser, der kan underbygge, at der ikke vil være nogen form for skadelig stråling i området.

Det er vigtigt for os og andre borgere at få klarhed over dette, da bekymringer om elektromagnetisk stråling ofte vækker usikkerhed og påvirker tilliden til projektet. Vi opfordrer derfor til, at kommunen sikrer gennemsigtighed og tydelig kommunikation om eventuelle undersøgelser og sikkerhedsforanstaltninger vedrørende stråling.

Høringssvar vedrørende magnetfelter fra strømforsyning til datacenteret

Vi ønsker at gøre opmærksom på, at strømmen, der føres til datacenteret, kan skabe elektromagnetiske felter, herunder magnetfelter, som kan have betydning for nærområdet.

Det er vigtigt for os og de øvrige borgere at få klarhed over, hvordan disse magnetfelter vurderes i forbindelse med projektet. Vi anmoder derfor om dokumentation og faglige vurderinger, der viser, at de elektromagnetiske felter fra højspændingsledninger, transformere og øvrig el-infrastruktur vil ligge inden for gældende sikkerhedsgrænser og ikke udgør en sundhedsrisiko for beboerne i området.

Vi opfordrer kommunen til at sikre gennemsigtighed omkring denne del af projektet og til at informere borgerne klart om eventuelle undersøgelser og sikkerhedsforanstaltninger.

Høringssvar vedrørende grundvand og drift af drivhus

Vi er meget bekymret for risikoen for forurening af vores grundvand som følge af projektet, både i anlægsfasen og i forbindelse med den løbende drift af drivhuset.

Det er afgørende, at der foretages en grundig vurdering af, hvordan råvarer og hjælpestoffer håndteres, samt hvordan utilsigtet spild kan påvirke jord og grundvand. Særligt i forbindelse med drivhusets drift skal der sikres effektive foranstaltninger, så vores drikkevand ikke kompromitteres.

Vi anmoder om, at der tages alle nødvendige forholdsregler for at beskytte grundvandet, da det er en vigtig ressource for både mennesker, dyr og natur i området.

Høringssvar vedrørende borgernes stress og utryghed i forbindelse med datacenterprojektet og drivhuse

Ved så store projekter som dette oplever naboer ofte, at det er en opslidende og tidskrævende kamp at indsamle information, læse afgrænsningsnotater, deltage i informationsmøder og udarbejde høringssvar.

For mange borgere opleves kommunikationen og inddragelsen som utilstrækkelig, hvilket skaber frustration og mistillid. Vi opfordrer derfor til en mere gennemsigtig og tilgængelig proces, hvor borgernes bekymringer bliver taget seriøst og imødekommet i langt højere grad.

Hvilket i den grad skaber stress og utryghed i området.

I høringsmaterialet står der, at aktiviteterne i anlægs- og driftsfasen *"ikke forventes at forårsage stress eller utryghed."* Denne vurdering stemmer ikke overens med virkeligheden for mange af os naboer til projektområdet.

Tværtimod oplever vi allerede nu betydelig **bekymring og psykisk belastning** som følge af:

- Frygt for **værditab på vores ejendomme**, som vi har investeret liv og opsparing i
- Risiko for at være **stavnbundet** og ikke kunne flytte eller sælge
- Den **tidskrævende proces** med at søge svar, læse tekniske dokumenter og skrive høringssvar
- Mangel på **konkrete oplysninger** om de forventede påvirkninger fra **trafik, støj, lys og anlægsarbejde**
- En generel oplevelse af at være **overrumplet og dårligt inddraget** i beslutningsprocessen

Vi har valgt at bosætte os i et roligt landområde — ikke i et industriområde. Det er derfor direkte misvisende og dårligt belyst, når det antages, at der ikke opstår utryghed eller stress i lokalbefolkningen som følge af dette projekt.

Vi anmoder om, at kommunen tydeligt redegør for **hvilken dokumentation eller undersøgelse**, der ligger til grund for vurderingen af, at projektet ikke vil påvirke borgernes tryghed og trivsel. Denne antagelse bør revurderes på baggrund af de reelle oplevelser blandt områdets beboere.

Høringssvar vedrørende CO₂-emissioner og energiforbrug

Vi ønsker at udtrykke bekymring over, at estimerede CO₂-emissioner fra anlæg og drift kun behandles "på overordnet niveau". For et projekt i denne størrelsesorden, som inkluderer både datacentre og drivhuse med betydeligt energiforbrug, bør klimabelastningen belyses **grundigt og gennemsigtigt** – ikke blot baseret på indledende LCA-tal eller teoretiske krav.

Særligt CO₂-emissioner fra **det meget store elforbrug til datacenteret** samt brug af nødgeneratorer bør dokumenteres detaljeret. Der bør være **fuld gennemsigtighed omkring det forventede samlede energiforbrug**, hvor energien kommer fra, og hvilken CO₂-ækvivalent det reelt fører til – både i normal drift og ved nøddrift.

Desuden efterlyser jeg **konkrete og målbare oplysninger** om de "sektorkoblede anlæg" og hvilke **dokumenterede energibesparelser** de forventes at give. Indtil dette er dokumenteret og offentliggjort, er det ikke muligt for borgere at vurdere projektets reelle klimaaftryk.

Vi anmoder om, at CO₂-regnskabet og klimavurderingen uddybes betydeligt og gøres tilgængelig i sin helhed i det videre materiale.

Høringssvar vedrørende formuetab som følge af øvrige miljøpåvirkninger

Vi anmoder om, at vurderingen af ejendomspåvirkning **udvides til at omfatte samtlige relevante miljøpåvirkninger**, herunder støj, lys, lugt, trafikale gener og ændret arealanvendelse.

Derudover bør der udarbejdes en **konkret og uafhængig vurdering af ejendomsværditab**, eventuelt med inddragelse af lokal ejendomsmæglerfaglig ekspertise og sammenligning med lignende projekter i Danmark.

Endelig bør det oplyses, **om der påtænkes kompensationsordninger** til de borgere, som bliver økonomisk ramt af projektet.

Høringssvar vedrørende reduktion af skovbyggelinje i forbindelse med etablering af datacenter og drivhuse i Ølgod Kommunes Plantage

Vi ønsker hermed at gøre indsigelse mod kommunens ønske om at reducere skovbyggelinjen fra 300 meter til 30 meter omkring fredskovene nord og vest for det påtænkte projektområde.

Skovbyggelinjen, som reguleret i Naturbeskyttelseslovens § 17, har til formål at sikre skovens landskabelige, rekreative og naturmæssige værdi ved at forhindre ny bebyggelse for tæt på skovområder. En reduktion af denne beskyttelseszone udgør et betydeligt indgreb i disse hensyn.

Projektets omfang, med opførelse af ca. 40 hektar drivhuse og 25 hektar datacenter, er massivt og vil uden tvivl have en væsentlig negativ påvirkning på skovens karakter og det omkringliggende landskab. Så omfattende bebyggelse tæt på skovgrænsen er i direkte konflikt med formålet med skovbyggelinjen, som netop skal forhindre den visuelle og økologiske påvirkning af skovområder.

Endvidere vurderer vi, at en sådan reduktion ikke er forenelig med Naturbeskyttelseslovens § 65, der understreger kommunens pligt til at sikre naturværdier og træffe nødvendige foranstaltninger for at beskytte disse ved planlægning og dispensationer.

Vi anmoder derfor om, at Varde Kommune ikke imødekommer ansøgningen om reduktion af skovbyggelinjen, men i stedet fastholder de gældende 300 meter for at sikre skovens beskyttelse og bevare områdets natur- og landskabsværdier.

Til: Varde Kommune Plan, GIS og bæredygtig udvikling Bytoften 2 6800 Varde Att: ahun@varde.dk
Kopi til: Ringkøbing-Skjern Kommune teamaabenland@rksk.dk

Emne: Høringssvar til "Forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurdering af planer og projekt for et sektorkoblet anlæg ved Krageris, Ølgod" Sagsnr.: GEO-2025-01350 (Dokumentnr.: 9049648)

Dato: 12. juni 2025

Hermed indsendes bemærkninger til Varde Kommunes forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurderingen af det planlagte sektorkoblingsprojekt ved Krageris.

Vi anerkender den brede dækning af miljømæssige og sociale faktorer i notatet, hvilket er i tråd med miljøvurderingslovens "brede miljøbegreb", hvor projektets karakter og omfang (elektrisk kapacitet 500 MW) stiller særlige krav til dybden og detaljeringsgraden af den kommende miljøkonsekvensrapport.

På baggrund af sammenlignelige projekter og gældende best practices, anbefaler vi, at følgende punkter inkluderes eller præciseres yderligere i den endelige afgrænsning af miljøvurderingen:

1. Anlægsfasens overordnede miljøpåvirkninger.

Anlægsfasen vil medføre betydelige, omend midlertidige, påvirkninger for lokalområdet, herunder Ølgod. Flere elementer er berørt i notatet, men en højere detaljeringsgrad og specifikke, handlingsorienterede undersøgelser er nødvendige:

- **Cyklistsikkerhed og skoleveje:** Identifikation af specifikke risikopunkter for bløde trafikanter, især på skoleveje, og konkrete forslag til afbødende foranstaltninger.
- **Trafik, Støj og vibrationer:** En grundig analyse af den tunge trafiks påvirkning på lokale vejes bæreevne og vejprofil, slitage, samt støj- og vibrationsgener for lokale ejendomme langs primære indfalds- og anlægsveje. Dette skal inkludere vurdering af, om vejnettet er dimensioneret til et projekt af denne skala, og behovet for etablering af midlertidig anlægsvej.
- **Jordhåndtering og forurening:** Detaljeret plan for håndtering af store jordmængder, herunder midlertidige landskabspåvirkninger. Særligt fokus på udgravning, reetablering og genopretning af tracéer for højspændingskabler, også gennem Ringkøbing-Skjern Kommune. Vurdering af risiko for utilsigtet forurening af jord og grundvand (brændstof, kemikalier, affald) og konkrete forebyggende tiltag.
- **Worst-case-scenarier for uheld og spild:** Detaljeret planlægning og beskrivelse af scenarier relateret til potentielle miljø- og personuheld
- **Arbejdskraft og lokal belastning:** En detaljeret plan for håndtering af behovet for midlertidig indkvartering af arbejdskraft, herunder vurdering af belastning på lokale faciliteter og eventuel etablering af midlertidige overnatningsfaciliteter med tilhørende miljøhensyn. Herudover miljøpåvirkninger fra midlertidige overnatningsfaciliteter iht. f.eks. affald, spildevand og forureningsrisiko fra samme.
- **Byggekote og visuel dominans:** En detaljeret beskrivelse og vurdering sammenholdt med landskabspåvirkninger for landskabsanalysen mht. visuel dominans, skyggepåvirkninger, indpasning i terrænet osv. og ikke kun nuværende nære visualiseringer, men også visuel fjernpåvirkning inkl. sigtekegler og visuelle korridorer iht. illustration af byggeriets synlighed.

2. Datacenter:

2.1. Livscyklusvurdering (LCA) og Scope 3-emissioner:

Afgrænsningsnotatet nævner en kvalitativ vurdering af CO₂ fra bygningers og anlægs livscyklus. For et datacenter af denne størrelse er det afgørende, at miljøvurderingen omfatter en kvantitativ og detaljeret livscyklusvurdering (LCA) og bør specifikt fokusere på Scope 3-emissioner, som ofte udgør en betydelig del af et datacenters samlede klimaaftryk - Dette omfatter bl.a.:

- **Indlejret kulstof:** Kvantificering af emissioner fra produktion af IT-udstyr, servere, kølesystemer og øvrigt udstyr samt byggematerialer. En "overordnet kvalitativ vurdering" er utilstrækkelig for at give et retvisende billede af projektets samlede klimapåvirkning.
- **Forsyningskædeemissioner:** En vurdering af de indirekte emissioner fra hele værdikæden, herunder transport af materialer og udstyr.
- **EDP'er for byggematerialer:** Jf. BR18 i forbindelse med dokumentation for bygningernes samlede klimaregnskab.
- **Klimaregnskabsmodel:** skal sikre gennemsigtighed og sammenligningsgrundlag med tilsvarende projekter, Det vurderes samtidig at flere påvirkninger – særligt risikoen for værdiforringelse af boliger nær anlægsveje, permanent ændret landskabskarakter og høje Scope 3-udledninger udgør ikke-kompenserbare konsekvenser. Disse bør tillægges særlig vægt i miljøvurderingen og den politiske behandling.
- **Emissioner fra Generatorer:** Selvom byggeriets generatorer enkeltvis er under 15 MW udgør antallet en væsentligt udledning sammenholdt med løbende drift og vedligehold af generatorerne.
- **Forbrug af Brændstof/diesel:** Generatorernes forbrug og brændstoffets levetid, dvs. de 5000 ton forventes forbrugt indenfor en given driftsperioden, f.eks. et år. – redegørelse for CO₂ udledning og evt. nødvendighed af røgrensning.

2.2. Avanceret vandforvaltning og kølesystemer:

Datacenteres kølesystemer er store vandforbrugere - Miljøvurderingen bør og inkludere:

- **Specificere køleteknologi:** Beskrive den planlagte køleteknologi og dens specifikke vandbehov og effektivitet.
- **Vandeffektivitet og genanvendelse:** Detaljere foranstaltninger for at minimere vandforbruget, herunder brug af ikke-drikkevandskilder (f.eks. behandlet spildevand, regnvand ud over brandslukning) og avancerede vandgenanvendelsessystemer.
- **Overfladevand og vandløb:** Ifølge vandområdeplanerne er ingen nærliggende vandløb i god økologisk tilstand. Der bør derfor stilles høje krav til rensning og temperaturregulering af afledt vand, især ved udledning af kølevand eller pesticidrester derudover kan Indvinding af overfladevand og planlagt indvinding af vand fra vandløb i sig selv være VVM-pligtig og bør vurderes særskilt i miljøvurderingen. Udeladelse heraf kan medføre retlige komplikationer eller omgørelse.
- **Varmeoverskud og energibalancer:** Der bør redegøres for håndteringen af overskudsvarme fra anlægget, især hvis drivhusene ikke har varmebehov. Udledning af varme til vandmiljøet bør undgås eller minimeres.
- **PFAS-håndtering:** Eksplicit vurdering iht. risikoen for anvendelse af PFAS i kølesystemer og andre komponenter, samt en klar plan for håndtering, afbødning eller undgåelse af disse stoffer.

2.3. Netpåvirkning, stabilitet og fleksibilitet:

Datacenterets kapacitet på 500 MW udgør en betydelig og kontinuerlig belastning på elnettet - Miljøvurderingen bør ud over forbrug og CO₂-udledning også adressere:

- **Aktiv rolle i netstabilitet:** Datacenterets potentiale for at bidrage til netstabilitet gennem fleksibelt forbrug (demand-side flexibility), f.eks. ved at flytte beregningsopgaver til perioder med høj produktion af vedvarende energi.
- **Integration med VE:** Hvordan datacenteret aktivt vil integreres med den variable produktion fra vedvarende energikilder for at optimere udnyttelsen af grøn strøm og reducere behovet for fossile brændsler.

2.4. **Generelle drift- og tilsynsmæssige overvejelser:** På baggrund af projektets industrielle skala anbefales det, at følgende forhold uddybes og eksplicit medtages i miljøkonsekvensvurderingen:

- **Luftemissioner og miljøtilsyn:** Med op mod 50-200 skorstene vil projektet generere betydelige luftemissioner. Der bør udarbejdes en emissionsvurdering, og det bør afklares, hvordan kommunen som tilsynsmyndighed har kapacitet og kompetence til at føre effektivt miljøtilsyn.
- **HVO-biodiesel:** En overordnet miljøvurdering af HVO-biodiesel sammenlignet med alternative brændstoffer f.eks. GTL diesel og Gasturbiner bl.a. i relation til påvirkninger af nærmiljø og naboer.
- **Driftsstøj og miljøgener:** Støjpåvirkninger fra kompressorer, kølesystemer og transport skal vurderes både for dag- og nattetimer. Der bør også ses på trafikbelastning og parkeringsforhold i relation til omgivelserne.
- **Miljørisiko og uheld:** Der bør foretages en risikoanalyse af utilsigtet spild af kemikalier, pesticider eller brændstoffer under både anlæg og drift – gerne med worst-case-scenarier og afbødende foranstaltninger.
- **Transformatorstation:** En overordnet vurdering og beskrivelse af påvirkninger og afstandskrav til naboer for transformatorstation placeret i områdets nordvestlige hjørne (5 ha) – Umiddelbar vurdering vil være, at mest hensigtsmæssige placering vil væk fra beboelse og administrationsbygninger.

2.5. **Nedlukning og end-of-life planlægning:**

For et så komplekst industrianlæg er en detaljeret plan for nedlukning og bortskaffelse afgørende - Miljøvurderingen bør inkludere:

- **Omfattende nedlukningsplan:** En detaljeret plan for demontering af alle komponenter (datacenter, drivhuse, IT-udstyr, potentielle fremtidige VE-anlæg), herunder håndtering af farligt affald (f.eks. e-affald, kølemidler).
- **Genanvendelse og genbrug:** Specifikke strategier for genbrug og genanvendelse af materialer og udstyr.
- **Genopretning af området:** En plan for genopretning af projektområdet til en defineret sluttilstand.
- **Finansielle bestemmelser:** En redegørelse for de finansielle bestemmelser, der sikrer, at nedlukningsaktiviteterne udføres ansvarligt og ikke pålægger fremtidige generationer eller det offentlige en byrde.

3. Storskala drivhuse: Specifikke miljøhensyn

3.1. **Avanceret lysforureningsbegrænsning (økologisk fokus):**

For at beskytte det lokale økosystem bør miljøvurderingen inkludere:

- **Økologisk fokus:** Eksplicit forpligtigelse til best practices for at afbøde økologiske konsekvenser af lysforurening, herunder brug af specifikke lysspektre, adaptiv lysstyring og omfattende overvågning af dyrelivets reaktion.

3.2. **Pesticid- og kvælstofhåndtering samt miljøskæbne:** Afgrænsningsnotatet nævner forbrug af rå- og hjælpepestoffer. For storskala drivhuse er brugen af pesticider en væsentlig miljøfaktor - Miljøvurderingen bør eksplicit dække:

- **Pesticidtyper og anvendelse:** En detaljeret beskrivelse af de typer pesticider, der forventes anvendt, deres opbevaring og anvendelsesmetoder.
- **Miljøskæbneanalyse:** En grundig analyse af pesticidernes og kvælstof potentielle miljøskæbne (f.eks. afdrift, udvaskning til grundvand, afstrømning til overfladevand).
- **Afbødende foranstaltninger:** Konkrete foranstaltninger til at forhindre forurening af jord, vand og luft fra pesticider.

3.3. **Omfattende affaldshåndtering (drivhuse):** Notatet nævner affaldsmængder på et overordnet niveau. Drivhusdrift genererer specifikke affaldsstrømme - Miljøvurderingen bør inkludere:

- Specifikke affaldsplaner: Detaljerede planer for håndtering af unikke drivhusaffaldsstrømme herunder biologisk plantemateriale fra produktionen.

4. Bredere socioøkonomiske konsekvenser

Notatet nævner jobskabelse, trafik og ejendomsværdi. For et projekt af denne størrelse er en mere holistisk socioøkonomisk vurdering nødvendig - Miljøvurderingen bør udvides til at omfatte:

- **Social integration:** Overvejelser om den langsigtede sociale integration af nye medarbejdere i lokalsamfundet.
- **Belastning på offentlige ydelser:** En detaljeret analyse af den potentielle belastning på lokale offentlige ydelser (f.eks. skoler, sundhedspleje, daginstitutioner) som følge af tilstrømning af nye medarbejdere og deres familier.
- **Boligmarkedspåvirkning:** Vurdering af projektets indvirkning på boligtilgængelighed og -priser i lokalområdet, både i anlægs- og driftsfasen

5. Kumulative effekter og grænseoverskridende hensyn

Notatet nævner kumulative effekter og vurderer ingen væsentlig grænseoverskridende indvirkning på andre kommuner og regioner - For en robust vurdering bør den endelige afgrænsning dog kræve:

- **Metodologi for kumulative effekter:** En klar og detaljeret metodologi for vurdering af kumulative effekter, der ikke kun summerer projektets interne effekter, men også inkluderer interaktionen med andre eksisterende, planlagte eller sandsynlige større projekter i regionen (f.eks. andre store VE-anlæg, industrier eller infrastrukturprojekter).
- **Begrundelse for grænseoverskridende effekt:** En mere detaljeret og evidensbaseret begrundelse for, hvorfor der ikke forventes væsentlig grænseoverskridende indvirkning, især i forhold til luftemissioner og vandressourcer og givet projektets størrelse og højspændingskablers forløb gennem Ringkøbing-Skjern Kommune.
- **Føringsvejen for det supplerende elkabel:** Det er en fundamental mangel ved afgrænsningsnotatet, at "Føringsvejen for det supplerende elkabel er ikke kendt på nuværende tidspunkt". Uden kendskab til placeringen af dette kabel er det umuligt at vurdere den samlede, kumulative påvirkning af naturen. Kabelgravning kan have store konsekvenser for beskyttede naturområder, vandløb og levesteder for beskyttede arter. Det er uacceptabelt, at denne væsentlige del af projektet udskydes til en "selvstændig proces". En fuld konsekvensvurdering af hele projektet, inklusiv al infrastruktur, skal foreligge, inden der kan tages politisk stilling til projektet.
- **Udledning af kvælstof til vadehavet:** En klar og detaljeret opgørelse af forventet kvælstofudledning til Vadehavet og eller vi rensningsanlæg. – En umiddelbar vurdering iht. tilsvarende skalaprojekter kan udledning af kvælstof potentielt udgøre 5% af den mængde kvælstof landbruget som helhed skal reducere jf. grøn trepart.

6. Præcision i kortlægning af flora og fauna

Det fremgår af notatet, at der vil blive foretaget vurderinger af projektets påvirkning på biodiversitet og § 3-beskyttet natur. Det er dog uklart, hvilket niveau af feltundersøgelser og artsregistreringer der konkret planlægges

6.1. Det anbefales at det præciseres:

- At feltundersøgelser udføres i mindst én fuld vækstsæson for at sikre artsdiversitet kan dokumenteres korrekt.
- At der foretages artsbestemte undersøgelser af potentielle levesteder for bilag IV-arter, herunder flagermus, padder og markfirben, samt potentielt truede fuglearter og planter, fx rødlistede arter, samt vurder af byggeriets direkte indvirkninger på levesteder og naturarealer.
- At naturarealer udenfor projektområdet, men i tilgrænsende terræner (fx heder, moser, enge og diger), inkluderes i analysen, da de kan have økologisk funktionel sammenhæng.

6.2. Anbefalinger til konkret kortlægning og transparens

- Offentliggørelse af kort over registrerede levesteder og fund af sårbare eller fredede arter.
- Præcis metodebeskrivelse i miljørapporten, herunder om der anvendes f.eks. standarder fra Habitatdirektivet, NOVANA-programmet eller andre biologisk anerkendte kortlægningsprotokoller.
- Flagermus, En indledende undersøgelse viser "mulighed for forekomst af flere arter flagermus". Dette er en væsentlig oplysning, som kræver en langt mere dybdegående kortlægning. Det er afgørende, at der gennemføres grundige feltundersøgelser over en hel sæson herunder placering af yngle- og rastesteder, bl.a. i de bygninger der skal rives ned samt de læhegn og skovbryn der påvirkes.
- Padder og krybdyr, Det konkluderes, at der ikke er tilstedeværelse af øvrige bilag IV-arter som padder og firben, baseret på en indledende screening. Dette virker forhastet, især da der er fundet spidssnudet frø (Bilag IV-art) i nærheden og skrubtudse på selve området. Der bør stilles krav om en grundig kortlægning af potentielle ynglevandhuller og levesteder for padder og krybdyr i hele projektområdet og dets nære omgivelser, inklusiv de områder der påvirkes af kabeltracering og vejudvidelser.

6.3. Beskyt, hvad der kan bevares.

Da projektområdet omfatter over 170 ha og ligger tæt på flere § 3-naturtyper, bør der stilles høje krav til kortlægning, dokumentation og formidling af biodiversitetsforhold. Først med en tilstrækkelig detaljeret artsregistrering er det muligt at vurdere projektets reelle konsekvenser for planter, dyr og naturens sammenhængskraft.

- krav om minimale terrænændringer i nærheden af værdifuld natur, f.eks. § 3-søer og hede.
- krav om kompenserende tiltag såsom faunapassager, nyplantning med hjemmehørende arter og bufferzoner til sårbare naturtyper. - Levende hegn: Notatet anerkender, at levende hegn, som fungerer som spredningskorridorer, vil blive ryddet, og at deres funktion skal "vurderes nærmere". Det er ikke tilstrækkeligt blot at vurdere. Der skal i miljøvurderingen stilles krav om konkrete afværgeforanstaltninger, der sikrer faunapassager og opretholder den økologiske funktionalitet for bl.a. mindre pattedyr og insekter.
Større pattedyr: Det nævnes, at området potentielt kan være levested for ulv, og at skovene fungerer som spredningskorridor for større dyr. Miljøvurderingen skal grundigt belyse, hvordan et indhegnet industriområde vil påvirke disse dyrs bevægelsesmønstre, og hvilke kompenserende tiltag der planlægges.

6.4. Særdeles bekymrende rydning af skov.

Et mindre skovområde blev ryddet af lodsejer i 2024 "forud for projektet og uden særskilt miljøvurdering". Dette er dybt kritisabelt og rejser spørgsmål om, hvorvidt man forsøger at omgå regler og fjerne potentielle naturværdier, inden myndighedsbehandlingen påbegyndes. *Miljøvurderingen bør indeholde en redegørelse for dette forløb og en vurdering af den tabte naturværdi.*

7. Overvågning og rapportering

For at sikre gennemsigtighed og løbende kontrol anbefales det, at miljøvurderingen specificerer en detaljeret overvågningsplan for alle væsentlige miljømæssige og sociale påvirkninger - Dette bør inkludere:

- **Målbare parametre:** Klare, målbare parametre for overvågning (f.eks. for luftemissioner, støj, vandforbrug, lysforurening).
- **Overvågningsfrekvens og rapportering:** Specifikke frekvenser for målinger og rapportering til tilsynsmyndigheden, samt krav om offentliggørelse af resultaterne.
- **Overvågning og rapportering**

Disse tilføjelser og præciseringer vil bidrage til en mere fyldestgørende miljøvurdering, der ikke blot opfylder lovkrav, men også adresserer offentlighedens bekymringer og sikrer en mere bæredygtig udvikling af sektorkoblingsprojektet ved Krageris.

Vi anbefaler samtidig at styrke og udvide inddragelsen af lokalsamfundskonsulenten og dialoggruppen under anlægsfasen. Det er samtidig vigtigt at kommunikationsformen tilpasses erfaring fra første faste af projektet og dialoggruppen inddrages tidligere og mere aktivt – ”i maskinrummet” – så vi både kan bidrage til og kvalificere projektets løsninger.

Vi ser frem til at se disse punkter afspejlet i den endelige miljøkonsekvensrapport, og anbefaler samtidigt, at det vurderes, om projektet i sin nuværende form og omfang reelt kan rummes inden for afgrænsningsnotatets rammer. Hvis ikke, risikerer sagen at skulle omgøres eller at blive underkendt ved en eventuel klagesag.

Plan, GIS og bæredygtig udvikling, Varde Kommune

Til:

Varde Kommune

Plan, GIS og Bæredygtig Udvikling

Bytoften 2

6800 Varde

Høringssvar til "Forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurdering af planer og projekt for et sektorkoblet anlæg ved Krageris, Ølgod"

Sagsnr.: GEO-2025-01350

Dokumentnr.: 9049648

Dato: 16. juni 2025

Hermed indsendes bemærkninger til Varde Kommunes forslag til afgrænsningsnotat

Høringssvar vedrørende konsekvenser for borgerne af øget elforbrug

Vi er bekymret for, at det store elforbrug fra datacenteret kan presse elnettet i vores område. Dette kan få konkrete konsekvenser for os borgere, herunder:

- Risiko for øgede elpriser, som vil belaste private husholdningers økonomi.
- Risiko for strømafbrydelser, der kan forstyrre dagligdagen og påvirke både opvarmning, elektronik og sikkerhed.
- Reduceret fleksibilitet og tryghed, hvis strømforbruget skal styres eller prioriteres på grund af belastningen.

Vi opfordrer derfor til, at der i projektets miljø- og samfundsvurdering indgår en grundig analyse af disse forhold, og at der præsenteres konkrete planer for, hvordan man vil sikre en stabil og rimelig strømforsyning til alle borgere i området.

Hvis datacenteret bruger ca. 500 MW konstant, og Danmarks grønne andel er fx 55%, betyder det, at ca. 45% af den strøm, datacenteret trækker, potentielt kommer fra ikke-vedvarende kilder (kul, gas, importeret el mv.).

Det svarer til, at omkring 225 MW (45% af 500 MW) ikke er grøn strøm, hvis man forudsætter en fordeling som den nationale gennemsnit.

Høringssvar – vedr. forringede levevilkår for dyrelivet

Vi gør hermed indsigelse mod det planlagte projekt, herunder datacenter, drivhusanlæg og tilhørende vejanlæg, med henvisning til de alvorlige konsekvenser, projektet vil have for områdets vilde dyreliv og økologiske sammenhæng.

Området rummer i dag et varieret og sammenhængende naturområde, herunder levende hegn, småbiotoper, skovbryn og åbne landbrugsarealer, som fungerer som levesteder og fødekilder for mange arter. Blandt de observerede og sandsynlige arter i området er:

- Rådyr, krondyr, harer og ræve, der kræver ro, skjul og adgang til føde og naturlige korridorer.
- Flagermus og fugle, som benytter levende hegn og skovkanter til navigation og fødesøgning.
- Padder, insekter og småpattedyr, der er afhængige af fugtige mikrohabitater og uforstyrrede kantzoner.

Ved at inddrage ca. 174 ha jord til et stort teknisk anlæg og tilhørende infrastruktur (herunder veje og transportkorridorer), vil man uundgåeligt:

- Fragmentere og ødelægge eksisterende levesteder og spredningskorridorer.
- Øge støj, lysforurening og menneskelig aktivitet, hvilket stresser og fortrænger følsomme arter.
- Ødelægge vigtige strukturer som levende hegn, som allerede er begyndt at blive ryddet, trods manglende miljøvurdering.
- Skabe barrierer for både store og små dyr, som får sværere ved at færdes og overleve i området.

Der er ikke dokumenteret tilstrækkelige afværgeforanstaltninger eller kompensations tiltag i miljøvurderingen, og konsekvenserne for det lokale dyreliv virker både undervurderet og utilstrækkeligt behandlet.

Jeg anmoder derfor om:

1. At projektet ikke godkendes uden en fuldstændig og uafhængig vurdering af konsekvenserne for det samlede dyreliv, herunder særligt beskyttede arter.
2. At eksisterende levende hegn og korridorer bevares – og allerede fjernede dele genetableres.
3. At alternative placeringer og indgrebsfri løsninger vurderes med det formål at skåne eksisterende naturværdier.
4. At der i stedet arbejdes med naturvenlige afgrænsninger, støjværn, mørkelægningszoner og faunapassager, hvis projektet gennemføres.

Det er vigtigt, at naturhensyn ikke tilsidesættes i en proces, hvor tekniske interesser ellers får stor vægt. Vi har som samfund en forpligtelse til at beskytte de sidste rester af sammenhængende natur.

Høringssvar: Indsigelse imod asfaltering og anvendelse af skovvej gennem Ølgod Kommunes Plantage både i byggefasen men også i driftsfasen.

Vi vil hermed gøre indsigelse mod forslaget om asfaltering af skovvejen gennem Ølgod Kommunes Plantage i forbindelse med transport til og fra anlægsområdet.

Asfaltering af vejen vil have betydelige negative konsekvenser for områdets natur og dyreliv. En asfalteret vej skærer hårdt ind i skovens naturlige struktur og skaber en barriere, der forringer dyrenes levesteder og naturlige bevægelsesmønstre. Dyr som rådyr, ræve, harer, pindsvin og padder krydser i dag frit stier og grusveje, men en bredere, asfalteret vej med øget trafik og højere hastighed vil udgøre en dødelig risiko for

disse arter. Området omkring vejen har desuden stor aktivitet af både flagermus og paddler, som er særligt sårbare over for lys- og støjforurening samt ændringer i deres levesteder.

Lysreflektering fra asfalt og ændret temperatur omkring vejbanen kan påvirke insekter og flagermus negativt, hvilket yderligere truer områdets biodiversitet.

En grusvej tillader desuden regnvand at nedsive naturligt og understøtter den omgivende vegetation, mens asfalt øger afvandingen og jordbortvaskning, ændrer mikroklimaet ved at påvirke temperatur og fugtighed, og begrænser den naturlige regenerering af planter og skovbund.

Derudover vil asfaltering forringe områdets rekreative værdi for borgere og naturgæster. Skoven ændrer karakter fra et naturnært og stille område til et trafikpræget og teknisk miljø, hvilket forringer oplevelsen for gående, løbere, ryttere og naturelskere. Øget risiko for høj fart på køretøjer skaber utryghed og mindsker områdets tilgængelighed for bløde trafikanter.

På denne baggrund opfordrer jeg til, at man fastholder den nuværende grusvej for at bevare skovens naturlige miljø, dyreliv og rekreative kvaliteter og anvender andre ruter.

Høringssvar vedr. trafik i anlægsfasen Kragerisvej mod Stejlundvej og i driftsfasen.

Vi ønsker at gøre indsigelse mod den planlagte anvendelse af Stejlundvej som adgangsvej for tung anlægstrafik i forbindelse med det planlagte datacenter- og drivhusprojekt.

Stejlundvej er en smal landvej beliggende i et område med beboelse og lokal trafik. Vejen er uden fortov, cykelsti og belysning og bruges af beboere, børn og cyklister dagligt. Ved en trafikintensitet på op til 100 lastbiler om dagen vil det medføre:

- Øget risiko for trafikuheld og utryghed for bløde trafikanter.
- Generende støj og vibrationer for boligejere langs vejen.
- Nedslidning af vejen og rabatter, som ikke er dimensioneret til tung trafik.
- Risiko for skader på bygninger ved langvarig vibration.

Vi opfordrer kommunen til at finde en alternativ rute, der går uden om beboelsesområder og lokal trafik, som at udvide Kragerisvej mod Herningvej yderlig.

Vi beder kommunen om at foretage en **trafiksikkerhedsvurdering**, der dokumenterer konsekvenserne for bløde trafikanter og eksisterende infrastruktur, før der træffes beslutning.

En løsning bør ikke gennemføres på bekostning af **natur, beboersikkerhed og rekreative værdier**.

Vi forslår at man udbygger Kragerisvej yderligere mod Herningvej og lader alt trafik gå den vej.

Høringssvar vedrørende datacenter i Krageris

Vi gør indsigelse mod etableringen af datacenteret, da det ændrer området fra åbne, naturnære marker til en lukket og industrielt præget zone.

Miljørapportens vurdering af, at tryghed og inklusion ikke påvirkes væsentligt, tager ikke højde for den reelle følelse af usikkerhed og manglende dialog, som mange borgere oplever. Vi opfordrer derfor til, at disse aspekter vægtes højere i den videre behandling.

Høringssvar vedrørende arbejdspladser i forbindelse med datacenterprojektet og drivhus

I rapporten nævnes det, at projektet vil skabe omkring 600 arbejdspladser. Vi finder dette tal svært at forstå og anmoder derfor om en nærmere uddybning og dokumentation af, hvordan dette antal er beregnet og hvorvidt man kan være sikker på dette antal da det har en væsentlig betydning for værdien af dette projekt for offentligheden i Varde kommune.

Høringssvar vedrørende støjgener fra projektet

Vi er dybt bekymret for de øgede støjgener, som projektet vil medføre både under anlægsfasen og den efterfølgende drift. I dag er støjniveauet i området lavt og begrænset til landbrugstrafik, hvilket bidrager til den rolige og naturskønne karakter, som vi som beboere sætter stor pris på.

Efter projektets etablering forventes støj fra nødgeneratorer, køleanlæg, ventilation og øget intern trafik på området at ændre lydmiljøet markant. Især i anlægsfasen, hvor der vil være støj fra materiel, kraner, gravemaskiner og eventuelt pælefundering, frygter vi, at støjen vil forstyrre både menneskers hverdag og dyrelivet i området.

Selvom Varde Kommune ikke har fastsat grænseværdier for midlertidigt bygge- og anlægsarbejde, opfordrer vi til, at kommunen stiller skarpe krav til støjbegrænsning og nøje overvåger, at gældende forskrifter bliver overholdt. Det er vigtigt, at varigheden af særligt støjende aktiviteter bliver begrænset mest muligt, så generne for de omkringboende og naturen minimeres.

Vi ønsker at bevare den stille og rolige natur i vores naturskønne området, og vi opfordrer til, at støjhensyn prioriteres højt i både anlægs- og driftsfasen.

Høringssvar vedrørende anlægsfasens varighed

Vi er bekymret for, at anlægsfasen for det planlagte projekt kan strække sig over fem år eller mere.

Denne langvarige og usikre anlægsfase vil medføre betydelige gener for de omkringboende, herunder støj, trafik og ændringer i lokalområdet. Vi opfordrer derfor til, at kommunen nøje overvejer og dokumenterer den forventede anlægsfasens varighed og de tilknyttede gener, samt at der implementeres effektive foranstaltninger for at minimere disse.

Høringssvar vedrørende emissioner fra nødgeneratorer

Vi er bekymret over de forurenende emissioner, der vil opstå ved rutinemæssig test og nøddrift af nødgeneratorerne i både datacenteret og drivhusene. Emissioner af kvælstofoxider (NOx), kulilte (CO), svovldioxid (SO₂) og tungmetaller fra afbrænding af HVO-biodiesel kan have negativ indvirkning på luftkvaliteten og miljøet i området.

Derudover kan emissioner fra tankånding og påfyldning af HVO-biodiesel bidrage til yderligere forurening. Selvom disse emissioner forventes at være begrænsede, er det vigtigt, at der stilles klare krav og kontrolforanstaltninger for at minimere udslippet af skadelige stoffer.

Jeg opfordrer derfor til, at kommunen sikrer, at emissionerne overvåges nøje, og at der implementeres effektive tiltag for at beskytte miljø og beboernes sundhed i nærområdet.

Høringssvar vedrørende stråling

I rapporten står der, at der ikke vil være stråling fra aktiviteterne hverken i anlægs- eller driftsfasen. Vi finder denne påstand meget absolut og anmoder om dokumentation eller faglige undersøgelser, der kan underbygge, at der ikke vil være nogen form for skadelig stråling i området.

Det er vigtigt for os og andre borgere at få klarhed over dette, da bekymringer om elektromagnetisk stråling ofte vækker usikkerhed og påvirker tilliden til projektet. Vi opfordrer derfor til, at kommunen sikrer gennemsigtighed og tydelig kommunikation om eventuelle undersøgelser og sikkerhedsforanstaltninger vedrørende stråling.

Høringssvar vedrørende magnetfelter fra strømforsyning til datacenteret

Vi ønsker at gøre opmærksom på, at strømmen, der føres til datacenteret, kan skabe elektromagnetiske felter, herunder magnetfelter, som kan have betydning for nærområdet.

Det er vigtigt for os og de øvrige borgere at få klarhed over, hvordan disse magnetfelter vurderes i forbindelse med projektet. Vi anmoder derfor om dokumentation og faglige vurderinger, der viser, at de elektromagnetiske felter fra højspændingsledninger, transformere og øvrig el-infrastruktur vil ligge inden for gældende sikkerhedsgrænser og ikke udgør en sundhedsrisiko for beboerne i området.

Vi opfordrer kommunen til at sikre gennemsigtighed omkring denne del af projektet og til at informere borgerne klart om eventuelle undersøgelser og sikkerhedsforanstaltninger.

Høringssvar vedrørende grundvand og drift af drivhus

Vi er meget bekymret for risikoen for forurening af vores grundvand som følge af projektet, både i anlægsfasen og i forbindelse med den løbende drift af drivhuset.

Det er afgørende, at der foretages en grundig vurdering af, hvordan råvarer og hjælpestoffer håndteres, samt hvordan utilsigtet spild kan påvirke jord og grundvand. Særligt i forbindelse med drivhusets drift skal der sikres effektive foranstaltninger, så vores drikkevand ikke kompromitteres.

Vi anmoder om, at der tages alle nødvendige forholdsregler for at beskytte grundvandet, da det er en vigtig ressource for både mennesker, dyr og natur i området.

Høringssvar vedrørende borgernes stress og utryghed i forbindelse med datacenterprojektet og drivhuse

Ved så store projekter som dette oplever naboer ofte, at det er en opslidende og tidskrævende kamp at indsamle information, læse afgrænsningsnotater, deltage i informationsmøder og udarbejde høringssvar.

For mange borgere opleves kommunikationen og inddragelsen som utilstrækkelig, hvilket skaber frustration og mistillid. Vi opfordrer derfor til en mere gennemsigtig og tilgængelig proces, hvor borgernes bekymringer bliver taget seriøst og imødekommet i langt højere grad.

Hvilket i den grad skaber stress og utryghed i området.

I høringsmaterialet står der, at aktiviteterne i anlægs- og driftsfasen *"ikke forventes at forårsage stress eller utryghed."* Denne vurdering stemmer ikke overens med virkeligheden for mange af os naboer til projektområdet.

Tværtimod oplever vi allerede nu betydelig **bekymring og psykisk belastning** som følge af:

- Frygt for **værditab på vores ejendomme**, som vi har investeret liv og opsparing i
- Risiko for at være **stavnbundet** og ikke kunne flytte eller sælge
- Den **tidskrævende proces** med at søge svar, læse tekniske dokumenter og skrive høringssvar
- Mangel på **konkrete oplysninger** om de forventede påvirkninger fra **trafik, støj, lys og anlægsarbejde**
- En generel oplevelse af at være **overrumplet og dårligt inddraget** i beslutningsprocessen

Vi har valgt at bosætte os i et roligt landområde — ikke i et industriområde. Det er derfor direkte misvisende og dårligt belyst, når det antages, at der ikke opstår utryghed eller stress i lokalbefolkningen som følge af dette projekt.

Vi anmoder om, at kommunen tydeligt redegør for **hvilken dokumentation eller undersøgelse**, der ligger til grund for vurderingen af, at projektet ikke vil påvirke borgernes tryghed og trivsel. Denne antagelse bør revurderes på baggrund af de reelle oplevelser blandt områdets beboere.

Høringssvar vedrørende CO₂-emissioner og energiforbrug

Vi ønsker at udtrykke bekymring over, at estimerede CO₂-emissioner fra anlæg og drift kun behandles "på overordnet niveau". For et projekt i denne størrelsesorden, som inkluderer både datacentre og drivhuse med betydeligt energiforbrug, bør klimabelastningen belyses **grundigt og gennemsigtigt** – ikke blot baseret på indledende LCA-tal eller teoretiske krav.

Særligt CO₂-emissioner fra **det meget store elforbrug til datacenteret** samt brug af nødgeneratorer bør dokumenteres detaljeret. Der bør være **fuld gennemsigtighed omkring det forventede samlede energiforbrug**, hvor energien kommer fra, og hvilken CO₂-ækvivalent det reelt fører til – både i normal drift og ved nøddrift.

Desuden efterlyser jeg **konkrete og målbare oplysninger** om de "sektorkoblede anlæg" og hvilke **dokumenterede energibesparelser** de forventes at give. Indtil dette er dokumenteret og offentliggjort, er det ikke muligt for borgere at vurdere projektets reelle klimaaftryk.

Vi anmoder om, at CO₂-regnskabet og klimavurderingen uddybes betydeligt og gøres tilgængelig i sin helhed i det videre materiale.

Høringssvar vedrørende formuetab som følge af øvrige miljøpåvirkninger

Vi anmoder om, at vurderingen af ejendomspåvirkning **udvides til at omfatte samtlige relevante miljøpåvirkninger**, herunder støj, lys, lugt, trafikale gener og ændret arealanvendelse.

Derudover bør der udarbejdes en **konkret og uafhængig vurdering af ejendomsværditab**, eventuelt med inddragelse af lokal ejendomsmæglerfaglig ekspertise og sammenligning med lignende projekter i Danmark.

Endelig bør det oplyses, **om der påtænkes kompensationsordninger** til de borgere, som bliver økonomisk ramt af projektet.

Høringssvar vedrørende reduktion af skovbyggelinje i forbindelse med etablering af datacenter og drivhuse i Ølgod Kommunes Plantage

Vi ønsker hermed at gøre indsigelse mod kommunens ønske om at reducere skovbyggelinjen fra 300 meter til 30 meter omkring fredskovene nord og vest for det påtænkte projektområde.

Skovbyggelinjen, som reguleret i Naturbeskyttelseslovens § 17, har til formål at sikre skovens landskabelige, rekreative og naturmæssige værdi ved at forhindre ny bebyggelse for tæt på skovområder. En reduktion af denne beskyttelseszone udgør et betydeligt indgreb i disse hensyn.

Projektets omfang, med opførelse af ca. 40 hektar drivhuse og 25 hektar datacenter, er massivt og vil uden tvivl have en væsentlig negativ påvirkning på skovens karakter og det omkringliggende landskab. Så omfattende bebyggelse tæt på skovgrænsen er i direkte konflikt med formålet med skovbyggelinjen, som netop skal forhindre den visuelle og økologiske påvirkning af skovområder.

Endvidere vurderer vi, at en sådan reduktion ikke er forenelig med Naturbeskyttelseslovens § 65, der understreger kommunens pligt til at sikre naturværdier og træffe nødvendige foranstaltninger for at beskytte disse ved planlægning og dispensationer.

Vi anmoder derfor om, at Varde Kommune ikke imødekommer ansøgningen om reduktion af skovbyggelinjen, men i stedet fastholder de gældende 300 meter for at sikre skovens beskyttelse og bevare områdets natur- og landskabsværdier.

Plan, GIS og bæredygtig udvikling, Varde Kommune

Til:

Varde Kommune

Plan, GIS og Bæredygtig Udvikling

Bytoften 2

6800 Varde

Høringssvar til "Forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurdering af planer og projekt for et sektorkoblet anlæg ved Krageris, Ølgod"

Sagsnr.: GEO-2025-01350

Dokumentnr.: 9049648

Dato: 16. juni 2025

Hermed indsendes bemærkninger til Varde Kommunes forslag til afgrænsningsnotat

Høringssvar vedrørende konsekvenser for borgerne af øget elforbrug

Vi er bekymret for, at det store elforbrug fra datacenteret kan presse elnettet i vores område. Dette kan få konkrete konsekvenser for os borgere, herunder:

- Risiko for øgede elpriser, som vil belaste private husholdningers økonomi.
- Risiko for strømafbrydelser, der kan forstyrre dagligdagen og påvirke både opvarmning, elektronik og sikkerhed.
- Reduceret fleksibilitet og tryghed, hvis strømforbruget skal styres eller prioriteres på grund af belastningen.

Vi opfordrer derfor til, at der i projektets miljø- og samfundsvurdering indgår en grundig analyse af disse forhold, og at der præsenteres konkrete planer for, hvordan man vil sikre en stabil og rimelig strømforsyning til alle borgere i området.

Hvis datacenteret bruger ca. 500 MW konstant, og Danmarks grønne andel er fx 55%, betyder det, at ca. 45% af den strøm, datacenteret trækker, potentielt kommer fra ikke-vedvarende kilder (kul, gas, importeret el mv.).

Det svarer til, at omkring 225 MW (45% af 500 MW) ikke er grøn strøm, hvis man forudsætter en fordeling som den nationale gennemsnit.

Høringssvar – vedr. forringede levevilkår for dyrelivet

Vi gør hermed indsigelse mod det planlagte projekt, herunder datacenter, drivhusanlæg og tilhørende vejanlæg, med henvisning til de alvorlige konsekvenser, projektet vil have for områdets vilde dyreliv og økologiske sammenhæng.

Området rummer i dag et varieret og sammenhængende naturområde, herunder levende hegn, småbiotoper, skovbryn og åbne landbrugsarealer, som fungerer som levesteder og fødekilder for mange arter. Blandt de observerede og sandsynlige arter i området er:

- Rådyr, krondyr, harer og ræve, der kræver ro, skjul og adgang til føde og naturlige korridorer.
- Flagermus og fugle, som benytter levende hegn og skovkanter til navigation og fødesøgning.
- Padder, insekter og småpattedyr, der er afhængige af fugtige mikrohabitater og uforstyrrede kantzoner.

Ved at inddrage ca. 174 ha jord til et stort teknisk anlæg og tilhørende infrastruktur (herunder veje og transportkorridorer), vil man uundgåeligt:

- Fragmentere og ødelægge eksisterende levesteder og spredningskorridorer.
- Øge støj, lysforurening og menneskelig aktivitet, hvilket stresser og fortrænger følsomme arter.
- Ødelægge vigtige strukturer som levende hegn, som allerede er begyndt at blive ryddet, trods manglende miljøvurdering.
- Skabe barrierer for både store og små dyr, som får sværere ved at færdes og overleve i området.

Der er ikke dokumenteret tilstrækkelige afværgeforanstaltninger eller kompensations tiltag i miljøvurderingen, og konsekvenserne for det lokale dyreliv virker både undervurderet og utilstrækkeligt behandlet.

Jeg anmoder derfor om:

1. At projektet ikke godkendes uden en fuldstændig og uafhængig vurdering af konsekvenserne for det samlede dyreliv, herunder særligt beskyttede arter.
2. At eksisterende levende hegn og korridorer bevares – og allerede fjernede dele genetableres.
3. At alternative placeringer og indgrebsfri løsninger vurderes med det formål at skåne eksisterende naturværdier.
4. At der i stedet arbejdes med naturvenlige afgrænsninger, støjværn, mørkelægningszoner og faunapassager, hvis projektet gennemføres.

Det er vigtigt, at naturhensyn ikke tilsidesættes i en proces, hvor tekniske interesser ellers får stor vægt. Vi har som samfund en forpligtelse til at beskytte de sidste rester af sammenhængende natur.

Høringssvar: Indsigelse imod asfaltering og anvendelse af skovvej gennem Ølgod Kommunes Plantage både i byggefasen men også i driftsfasen.

Vi vil hermed gøre indsigelse mod forslaget om asfaltering af skovvejen gennem Ølgod Kommunes Plantage i forbindelse med transport til og fra anlægsområdet.

Asfaltering af vejen vil have betydelige negative konsekvenser for områdets natur og dyreliv. En asfalteret vej skærer hårdt ind i skovens naturlige struktur og skaber en barriere, der forringer dyrenes levesteder og naturlige bevægelsesmønstre. Dyr som rådyr, ræve, harer, pindsvin og padder krydser i dag frit stier og grusveje, men en bredere, asfalteret vej med øget trafik og højere hastighed vil udgøre en dødelig risiko for

disse arter. Området omkring vejen har desuden stor aktivitet af både flagermus og paddler, som er særligt sårbare over for lys- og støjforurening samt ændringer i deres levesteder.

Lysreflektering fra asfalt og ændret temperatur omkring vejbanen kan påvirke insekter og flagermus negativt, hvilket yderligere truer områdets biodiversitet.

En grusvej tillader desuden regnvand at nedsive naturligt og understøtter den omgivende vegetation, mens asfalt øger afvandingen og jordbortvaskning, ændrer mikroklimaet ved at påvirke temperatur og fugtighed, og begrænser den naturlige regenerering af planter og skovbund.

Derudover vil asfaltering forringe områdets rekreative værdi for borgere og naturgæster. Skoven ændrer karakter fra et naturnært og stille område til et trafikpræget og teknisk miljø, hvilket forringer oplevelsen for gående, løbere, ryttere og naturelskere. Øget risiko for høj fart på køretøjer skaber utryghed og mindsker områdets tilgængelighed for bløde trafikanter.

På denne baggrund opfordrer jeg til, at man fastholder den nuværende grusvej for at bevare skovens naturlige miljø, dyreliv og rekreative kvaliteter og anvender andre ruter.

Høringssvar vedr. trafik i anlægsfasen Kragerisvej mod Stejlundvej og i driftsfasen.

Vi ønsker at gøre indsigelse mod den planlagte anvendelse af Stejlundvej som adgangsvej for tung anlægstrafik i forbindelse med det planlagte datacenter- og drivhusprojekt.

Stejlundvej er en smal landvej beliggende i et område med beboelse og lokal trafik. Vejen er uden fortov, cykelsti og belysning og bruges af beboere, børn og cyklister dagligt. Ved en trafikintensitet på op til 100 lastbiler om dagen vil det medføre:

- Øget risiko for trafikuheld og utryghed for bløde trafikanter.
- Generende støj og vibrationer for boligejere langs vejen.
- Nedslidning af vejen og rabatter, som ikke er dimensioneret til tung trafik.
- Risiko for skader på bygninger ved langvarig vibration.

Vi opfordrer kommunen til at finde en alternativ rute, der går uden om beboelsesområder og lokal trafik, som at udvide Kragerisvej mod Herningvej yderlig.

Vi beder kommunen om at foretage en **trafiksikkerhedsvurdering**, der dokumenterer konsekvenserne for bløde trafikanter og eksisterende infrastruktur, før der træffes beslutning.

En løsning bør ikke gennemføres på bekostning af **natur, beboersikkerhed og rekreative værdier**.

Vi forslår at man udbygger Kragerisvej yderligere mod Herningvej og lader alt trafik gå den vej.

Høringssvar vedrørende datacenter i Krageris

Vi gør indsigelse mod etableringen af datacenteret, da det ændrer området fra åbne, naturnære marker til en lukket og industrielt præget zone.

Miljørapportens vurdering af, at tryghed og inklusion ikke påvirkes væsentligt, tager ikke højde for den reelle følelse af usikkerhed og manglende dialog, som mange borgere oplever. Vi opfordrer derfor til, at disse aspekter vægtes højere i den videre behandling.

Høringssvar vedrørende arbejdspladser i forbindelse med datacenterprojektet og drivhus

I rapporten nævnes det, at projektet vil skabe omkring 600 arbejdspladser. Vi finder dette tal svært at forstå og anmoder derfor om en nærmere uddybning og dokumentation af, hvordan dette antal er beregnet og hvorvidt man kan være sikker på dette antal da det har en væsentlig betydning for værdien af dette projekt for offentligheden i Varde kommune.

Høringssvar vedrørende støjgener fra projektet

Vi er dybt bekymret for de øgede støjgener, som projektet vil medføre både under anlægsfasen og den efterfølgende drift. I dag er støjniveauet i området lavt og begrænset til landbrugstrafik, hvilket bidrager til den rolige og naturskønne karakter, som vi som beboere sætter stor pris på.

Efter projektets etablering forventes støj fra nødgeneratorer, køleanlæg, ventilation og øget intern trafik på området at ændre lydmiljøet markant. Især i anlægsfasen, hvor der vil være støj fra materiel, kraner, gravemaskiner og eventuelt pælefundering, frygter vi, at støjen vil forstyrre både menneskers hverdag og dyrelivet i området.

Selvom Varde Kommune ikke har fastsat grænseværdier for midlertidigt bygge- og anlægsarbejde, opfordrer vi til, at kommunen stiller skarpe krav til støjbegrænsning og nøje overvåger, at gældende forskrifter bliver overholdt. Det er vigtigt, at varigheden af særligt støjende aktiviteter bliver begrænset mest muligt, så generne for de omkringboende og naturen minimeres.

Vi ønsker at bevare den stille og rolige natur i vores naturskønne området, og vi opfordrer til, at støjhensyn prioriteres højt i både anlægs- og driftsfasen.

Høringssvar vedrørende anlægsfasens varighed

Vi er bekymret for, at anlægsfasen for det planlagte projekt kan strække sig over fem år eller mere.

Denne langvarige og usikre anlægsfase vil medføre betydelige gener for de omkringboende, herunder støj, trafik og ændringer i lokalområdet. Vi opfordrer derfor til, at kommunen nøje overvejer og dokumenterer den forventede anlægsfasens varighed og de tilknyttede gener, samt at der implementeres effektive foranstaltninger for at minimere disse.

Høringssvar vedrørende emissioner fra nødgeneratorer

Vi er bekymret over de forurenende emissioner, der vil opstå ved rutinemæssig test og nøddrift af nødgeneratorerne i både datacenteret og drivhusene. Emissioner af kvælstofoxider (NOx), kulilte (CO), svovldioxid (SO₂) og tungmetaller fra afbrænding af HVO-biodiesel kan have negativ indvirkning på luftkvaliteten og miljøet i området.

Derudover kan emissioner fra tankånding og påfyldning af HVO-biodiesel bidrage til yderligere forurening. Selvom disse emissioner forventes at være begrænsede, er det vigtigt, at der stilles klare krav og kontrolforanstaltninger for at minimere udslippet af skadelige stoffer.

Jeg opfordrer derfor til, at kommunen sikrer, at emissionerne overvåges nøje, og at der implementeres effektive tiltag for at beskytte miljø og beboernes sundhed i nærområdet.

Høringssvar vedrørende stråling

I rapporten står der, at der ikke vil være stråling fra aktiviteterne hverken i anlægs- eller driftsfasen. Vi finder denne påstand meget absolut og anmoder om dokumentation eller faglige undersøgelser, der kan underbygge, at der ikke vil være nogen form for skadelig stråling i området.

Det er vigtigt for os og andre borgere at få klarhed over dette, da bekymringer om elektromagnetisk stråling ofte vækker usikkerhed og påvirker tilliden til projektet. Vi opfordrer derfor til, at kommunen sikrer gennemsigtighed og tydelig kommunikation om eventuelle undersøgelser og sikkerhedsforanstaltninger vedrørende stråling.

Høringssvar vedrørende magnetfelter fra strømforsyning til datacenteret

Vi ønsker at gøre opmærksom på, at strømmen, der føres til datacenteret, kan skabe elektromagnetiske felter, herunder magnetfelter, som kan have betydning for nærområdet.

Det er vigtigt for os og de øvrige borgere at få klarhed over, hvordan disse magnetfelter vurderes i forbindelse med projektet. Vi anmoder derfor om dokumentation og faglige vurderinger, der viser, at de elektromagnetiske felter fra højspændingsledninger, transformere og øvrig el-infrastruktur vil ligge inden for gældende sikkerhedsgrænser og ikke udgør en sundhedsrisiko for beboerne i området.

Vi opfordrer kommunen til at sikre gennemsigtighed omkring denne del af projektet og til at informere borgerne klart om eventuelle undersøgelser og sikkerhedsforanstaltninger.

Høringssvar vedrørende grundvand og drift af drivhus

Vi er meget bekymret for risikoen for forurening af vores grundvand som følge af projektet, både i anlægsfasen og i forbindelse med den løbende drift af drivhuset.

Det er afgørende, at der foretages en grundig vurdering af, hvordan råvarer og hjælpestoffer håndteres, samt hvordan utilsigtet spild kan påvirke jord og grundvand. Særligt i forbindelse med drivhusets drift skal der sikres effektive foranstaltninger, så vores drikkevand ikke kompromitteres.

Vi anmoder om, at der tages alle nødvendige forholdsregler for at beskytte grundvandet, da det er en vigtig ressource for både mennesker, dyr og natur i området.

Høringssvar vedrørende borgernes stress og utryghed i forbindelse med datacenterprojektet og drivhuse

Ved så store projekter som dette oplever naboer ofte, at det er en opslidende og tidskrævende kamp at indsamle information, læse afgrænsningsnotater, deltage i informationsmøder og udarbejde høringssvar.

For mange borgere opleves kommunikationen og inddragelsen som utilstrækkelig, hvilket skaber frustration og mistillid. Vi opfordrer derfor til en mere gennemsigtig og tilgængelig proces, hvor borgernes bekymringer bliver taget seriøst og imødekommet i langt højere grad.

Hvilket i den grad skaber stress og utryghed i området.

I høringsmaterialet står der, at aktiviteterne i anlægs- og driftsfasen *"ikke forventes at forårsage stress eller utryghed."* Denne vurdering stemmer ikke overens med virkeligheden for mange af os naboer til projektområdet.

Tværtimod oplever vi allerede nu betydelig **bekymring og psykisk belastning** som følge af:

- Frygt for **værditab på vores ejendomme**, som vi har investeret liv og opsparing i
- Risiko for at være **stavnbundet** og ikke kunne flytte eller sælge
- Den **tidskrævende proces** med at søge svar, læse tekniske dokumenter og skrive høringssvar
- Mangel på **konkrete oplysninger** om de forventede påvirkninger fra **trafik, støj, lys og anlægsarbejde**
- En generel oplevelse af at være **overrumplet og dårligt inddraget** i beslutningsprocessen

Vi har valgt at bosætte os i et roligt landområde — ikke i et industriområde. Det er derfor direkte misvisende og dårligt belyst, når det antages, at der ikke opstår utryghed eller stress i lokalbefolkningen som følge af dette projekt.

Vi anmoder om, at kommunen tydeligt redegør for **hvilken dokumentation eller undersøgelse**, der ligger til grund for vurderingen af, at projektet ikke vil påvirke borgernes tryghed og trivsel. Denne antagelse bør revurderes på baggrund af de reelle oplevelser blandt områdets beboere.

Høringssvar vedrørende CO₂-emissioner og energiforbrug

Vi ønsker at udtrykke bekymring over, at estimerede CO₂-emissioner fra anlæg og drift kun behandles "på overordnet niveau". For et projekt i denne størrelsesorden, som inkluderer både datacentre og drivhuse med betydeligt energiforbrug, bør klimabelastningen belyses **grundigt og gennemsigtigt** – ikke blot baseret på indledende LCA-tal eller teoretiske krav.

Særligt CO₂-emissioner fra **det meget store elforbrug til datacenteret** samt brug af nødgeneratorer bør dokumenteres detaljeret. Der bør være **fuld gennemsigtighed omkring det forventede samlede energiforbrug**, hvor energien kommer fra, og hvilken CO₂-ækvivalent det reelt fører til – både i normal drift og ved nøddrift.

Desuden efterlyser jeg **konkrete og målbare oplysninger** om de "sektorkoblede anlæg" og hvilke **dokumenterede energibesparelser** de forventes at give. Indtil dette er dokumenteret og offentliggjort, er det ikke muligt for borgere at vurdere projektets reelle klimaaftryk.

Vi anmoder om, at CO₂-regnskabet og klimavurderingen uddybes betydeligt og gøres tilgængelig i sin helhed i det videre materiale.

Høringssvar vedrørende formuetab som følge af øvrige miljøpåvirkninger

Vi anmoder om, at vurderingen af ejendomspåvirkning **udvides til at omfatte samtlige relevante miljøpåvirkninger**, herunder støj, lys, lugt, trafikale gener og ændret arealanvendelse.

Derudover bør der udarbejdes en **konkret og uafhængig vurdering af ejendomsværditab**, eventuelt med inddragelse af lokal ejendomsmæglerfaglig ekspertise og sammenligning med lignende projekter i Danmark.

Endelig bør det oplyses, **om der påtænkes kompensationsordninger** til de borgere, som bliver økonomisk ramt af projektet.

Høringssvar vedrørende reduktion af skovbyggelinje i forbindelse med etablering af datacenter og drivhuse i Ølgod Kommunes Plantage

Vi ønsker hermed at gøre indsigelse mod kommunens ønske om at reducere skovbyggelinjen fra 300 meter til 30 meter omkring fredskovene nord og vest for det påtænkte projektområde.

Skovbyggelinjen, som reguleret i Naturbeskyttelseslovens § 17, har til formål at sikre skovens landskabelige, rekreative og naturmæssige værdi ved at forhindre ny bebyggelse for tæt på skovområder. En reduktion af denne beskyttelseszone udgør et betydeligt indgreb i disse hensyn.

Projektets omfang, med opførelse af ca. 40 hektar drivhuse og 25 hektar datacenter, er massivt og vil uden tvivl have en væsentlig negativ påvirkning på skovens karakter og det omkringliggende landskab. Så omfattende bebyggelse tæt på skovgrænsen er i direkte konflikt med formålet med skovbyggelinjen, som netop skal forhindre den visuelle og økologiske påvirkning af skovområder.

Endvidere vurderer vi, at en sådan reduktion ikke er forenelig med Naturbeskyttelseslovens § 65, der understreger kommunens pligt til at sikre naturværdier og træffe nødvendige foranstaltninger for at beskytte disse ved planlægning og dispensationer.

Vi anmoder derfor om, at Varde Kommune ikke imødekommer ansøgningen om reduktion af skovbyggelinjen, men i stedet fastholder de gældende 300 meter for at sikre skovens beskyttelse og bevare områdets natur- og landskabsværdier.

Vedrørende afgrænsningsnotat: Sektorkoblet Anlæg ved Krageris

Afsender: Anne Sofie og Thomas Mikkelsen

Dato: 16. juni 2025

---

1. Indledning

Som nabo til det planlagte projektområde ved Krageris ønsker vi hermed at afgive vores høringssvar til afgrænsningsnotatet.

Vi ønsker at gøre opmærksom på en række forhold, der i vores øjne ikke er tilstrækkeligt belyst i det nuværende afgrænsningsnotat, og som kan få negativ betydning for både vores ejendom, det omkringliggende naturområde og lokalsamfundet.

---

2. Bekymringer og bemærkninger

a) Visuel og landskabelig påvirkning

Omfanget og højden af de planlagte bygninger – særligt datacentrene (20–25 meter høje), drivhusene (ca. 10 meter) og skorstene (25 meter høje) – vil forandre det nuværende åbne og grønne landskab markant. Det vil med stor sandsynlighed medføre visuel forringelse af både vores udsyn og det naturlige miljø, som mange lokale sætter stor pris på. Vi vil gerne opfordre til, at der udarbejdes realistiske visualiseringer, der viser påvirkningen fra relevante naboers perspektiv, både dag og nat.

b) Støjgener

Anlægget vil rumme adskillige former for teknisk udstyr. Den forventede driftsstøj, især i døgnets stille timer, kan få stor betydning for naboejendomme, der i dag ligger i et fredeligt, lavt støjniveau. Vi savner en konkret støjberegning baseret på reelle driftsdata, samt en vurdering af forventede effekter, herunder de situationer, hvor nødgeneratorer aktiveres.

c) Luftforurening fra nødgeneratorer

Anlæggets nødstrømsgeneratorer – som skal være drevet af diesel – vil kunne udsende betydelige mængder partikler ved drift. Vi er bekymret for, at dette kan forringe luftkvaliteten i området, når mange generatorer kører samtidigt. Der bør fremlægges konkrete beregninger, der dokumenterer påvirkningens omfang, også for nærtliggende boliger og børns opholdsarealer.

d) Trafik og adgangsforhold

I anlægsfasen – og muligvis i driftsfasen – forventes en stor mængde tung trafik via Kragerisvej og Stejlundvej, som i dag er smalle og ikke dimensioneret til intens byggeaktivitet. Dette vil skabe støv, støj og sikkerhedsproblemer, særligt for gående og cyklister. Mange af Ølgods borger anvender ruterne til gåture, cykling etc., da området byder på særlig natur, som ikke findes andre steder omkring Ølgod. Det bør vurderes, om adgang kan ske fra større veje udenom landsbyerne.

e) Naturpåvirkning og bilag IV-arter

Området omkring projektgrunden er vigtige naturområder og sandsynligvis levesteder for beskyttede arter. Vi mener ikke, det er tilstrækkeligt blot at henvise til eksisterende data og screening – der bør gennemføres

aktuelle besigtigelser og tilbundsgående undersøgelser, også i yngletider, så man kan vurdere den reelle risiko for skade på bilag IV-arter og levesteder.

f) Vandforbrug og grundvandsbeskyttelse

Anlægget vil kræve store mængder vand til både afkøling, brandsikring og drivhusdrift. Det fremgår ikke tydeligt, hvor denne vandmængde skal komme fra, og om det kan påvirke det lokale grundvandsniveau eller nærliggende vådområder. Det er vigtigt, at værne om vores rene grundvand, da dette vurderes at være en knap ressource.

g) Kommunens klimamål

Datacentret, som ønskes opført i Krageris, vil forventelig anvende op imod 11% af det samlede energiforbrug i Danmark. Det er voldsomme mængder strøm, som skal anvendes til én facilitet. Der skal derfor redegøres for, hvordan Varde Kommune forventer, at projektet påvirker kommunens samlede Co2-regnskab og hvordan kommunen vil sikre, at datacenteret ikke modarbejder klimamålene i Varde Kommunes Klimahandlingsplan samt de forpligtelser, som kommunen har. Forsyningssikkerheden til anlægget og til borgerne bør, som led i dette, derfor også undersøges.

Elnettet vil i området skulle udbygges markant og dette griber yderligere ind i natur og beboelse, hvilket også bør være omfattet af miljøvurderingen.

---

3. Forslag til forbedringer og krav

Vi anbefaler følgende som minimum i det videre arbejde med VVM-redegørelsen:

1. **Visualiseringer og støjkort** fra naboperspektiv – dag og nat.
2. **Detaljerede luftforureningsberegninger** (inkl. nødgenerator-scenarier).
3. **Feltnære naturundersøgelser** med fokus på bilag IV-arter og naturkorridorer.
4. **Trafik- og adgangsplan**, der sikrer mindst mulig gener for landsbyer og boligområder.
5. **Klar opgørelse af vandforbrug** og vurdering af grundvandsrisici.
6. **Troværdig plan for afskærmning**, fx med skovbryn, beplantning og støjvolde.
7. **Energi- og CO₂-regnskab** der tydeligt viser, hvor meget anlægget vil bidrage med samt redegørelse for forsyningssikkerhed.

---

4. Afslutning

Vi ser desværre et projekt, som i fremtiden kommer til at forårsage høj belastning på samfund og lokalsamfund, uden reelt, at bidrage med tilsvarende nytte.

Vi håber, at ovenstående bekymringer og forslag bliver taget med i det videre arbejde og kommer til at præge miljøvurderingen, så der kan sikres en bedre balance mellem udvikling og hensyn til naboer, natur og klima.

Bilag-15

Venlig hilsen,
Anne Sofie og Thomas Mikkelsen

Til: Varde Kommune Plan, GIS og bæredygtig udvikling Bytoften 2 6800 Varde Att: ahun@varde.dk
Kopi til: Ringkøbing-Skjern Kommune teamaabenland@rksk.dk

Emne: Høringssvar til "Forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurdering af planer og projekt for et sektorkoblet anlæg ved Krageris, Ølgod" Sagsnr.: GEO-2025-01350 (Dokumentnr.: 9049648)

Dato: 12. juni 2025

Hermed indsendes bemærkninger til Varde Kommunes forslag til afgrænsningsnotat for miljøvurderingen af det planlagte sektorkoblingsprojekt ved Krageris.

Vi anerkender den brede dækning af miljømæssige og sociale faktorer i notatet, hvilket er i tråd med miljøvurderingslovens "brede miljøbegreb", hvor projektets karakter og omfang (elektrisk kapacitet 500 MW) stiller særlige krav til dybden og detaljeringsgraden af den kommende miljøkonsekvensrapport.

På baggrund af sammenlignelige projekter og gældende best practices, anbefaler vi, at følgende punkter inkluderes eller præciseres yderligere i den endelige afgrænsning af miljøvurderingen:

1. Anlægsfasens overordnede miljøpåvirkninger.

Anlægsfasen vil medføre betydelige, omend midlertidige, påvirkninger for lokalområdet, herunder Ølgod. Flere elementer er berørt i notatet, men en højere detaljeringsgrad og specifikke, handlingsorienterede undersøgelser er nødvendige:

- **Cyklistsikkerhed og skoleveje:** Identifikation af specifikke risikopunkter for bløde trafikanter, især på skoleveje, og konkrete forslag til afbødende foranstaltninger.
- **Trafik, Støj og vibrationer:** En grundig analyse af den tunge trafiks påvirkning på lokale vejes bæreevne og vejprofil, slitage, samt støj- og vibrationsgener for lokale ejendomme langs primære indfalds- og anlægsveje. Dette skal inkludere vurdering af, om vejnettet er dimensioneret til et projekt af denne skala, og behovet for etablering af midlertidig anlægsvej.
- **Jordhåndtering og forurening:** Detaljeret plan for håndtering af store jordmængder, herunder midlertidige landskabspåvirkninger. Særligt fokus på udgravning, reetablering og genopretning af tracéer for højspændingskabler, også gennem Ringkøbing-Skjern Kommune. Vurdering af risiko for utilsigtet forurening af jord og grundvand (brændstof, kemikalier, affald) og konkrete forebyggende tiltag.
- **Worst-case-scenarier for uheld og spild:** Detaljeret planlægning og beskrivelse af scenarier relateret til potentielle miljø- og personuheld
- **Arbejdskraft og lokal belastning:** En detaljeret plan for håndtering af behovet for midlertidig indkvartering af arbejdskraft, herunder vurdering af belastning på lokale faciliteter og eventuel etablering af midlertidige overnatningsfaciliteter med tilhørende miljøhensyn. Herudover miljøpåvirkninger fra midlertidige overnatningsfaciliteter iht. f.eks. affald, spildevand og forureningsrisiko fra samme.
- **Byggekote og visuel dominans:** En detaljeret beskrivelse og vurdering sammenholdt med landskabspåvirkninger for landskabsanalysen mht. visuel dominans, skyggepåvirkninger, indpasning i terrænet osv. og ikke kun nuværende nære visualiseringer, men også visuel fjernpåvirkning inkl. sigtekegler og visuelle korridorer iht. illustration af byggeriets synlighed.

2. Datacenter:

2.1. Livscyklusvurdering (LCA) og Scope 3-emissioner:

Afgrænsningsnotatet nævner en kvalitativ vurdering af CO₂ fra bygningers og anlægs livscyklus. For et datacenter af denne størrelse er det afgørende, at miljøvurderingen omfatter en kvantitativ og detaljeret livscyklusvurdering (LCA) og bør specifikt fokusere på Scope 3-emissioner, som ofte udgør en betydelig del af et datacenters samlede klimaaftryk - Dette omfatter bl.a.:

- **Indlejret kulstof:** Kvantificering af emissioner fra produktion af IT-udstyr, servere, kølesystemer og øvrigt udstyr samt byggematerialer. En "overordnet kvalitativ vurdering" er utilstrækkelig for at give et retvisende billede af projektets samlede klimapåvirkning.
- **Forsyningskædeemissioner:** En vurdering af de indirekte emissioner fra hele værdikæden, herunder transport af materialer og udstyr.
- **EDP'er for byggematerialer:** Jf. BR18 i forbindelse med dokumentation for bygningernes samlede klimaregnskab.
- **Klimaregnskabsmodel:** skal sikre gennemsigtighed og sammenligningsgrundlag med tilsvarende projekter, Det vurderes samtidig at flere påvirkninger – særligt risikoen for værdiforringelse af boliger nær anlægsveje, permanent ændret landskabskarakter og høje Scope 3-udledninger udgør ikke-kompenserbare konsekvenser. Disse bør tillægges særlig vægt i miljøvurderingen og den politiske behandling.
- **Emissioner fra Generatorer:** Selvom byggeriets generatorer enkeltvis er under 15 MW udgør antallet en væsentligt udledning sammenholdt med løbende drift og vedligehold af generatorerne.
- **Forbrug af Brændstof/diesel:** Generatorernes forbrug og brændstoffets levetid, dvs. de 5000 ton forventes forbrugt indenfor en given driftsperioden, f.eks. et år. – redegørelse for CO₂ udledning og evt. nødvendighed af røgrensning.

2.2. Avanceret vandforvaltning og kølesystemer:

Datacenteres kølesystemer er store vandforbrugere - Miljøvurderingen bør og inkludere:

- **Specificere køleteknologi:** Beskrive den planlagte køleteknologi og dens specifikke vandbehov og effektivitet.
- **Vandeffektivitet og genanvendelse:** Detaljere foranstaltninger for at minimere vandforbruget, herunder brug af ikke-drikkevandskilder (f.eks. behandlet spildevand, regnvand ud over brandslukning) og avancerede vandgenanvendelsessystemer.
- **Overfladevand og vandløb:** Ifølge vandområdeplanerne er ingen nærliggende vandløb i god økologisk tilstand. Der bør derfor stilles høje krav til rensning og temperaturregulering af afledt vand, især ved udledning af kølevand eller pesticidrester derudover kan Indvinding af overfladevand og planlagt indvinding af vand fra vandløb i sig selv være VVM-pligtig og bør vurderes særskilt i miljøvurderingen. Udeladelse heraf kan medføre retlige komplikationer eller omgørelse.
- **Varmeoverskud og energibalancer:** Der bør redegøres for håndteringen af over-skudsvarme fra anlægget, især hvis drivhusene ikke har varmebehov. Udledning af varme til vandmiljøet bør undgås eller minimeres.
- **PFAS-håndtering:** Eksplicit vurdering iht. risikoen for anvendelse af PFAS i kølesystemer og andre komponenter, samt en klar plan for håndtering, afbødning eller undgåelse af disse stoffer.

2.3. Netpåvirkning, stabilitet og fleksibilitet:

Datacenterets kapacitet på 500 MW udgør en betydelig og kontinuerlig belastning på elnettet - Miljøvurderingen bør ud over forbrug og CO₂-udledning også adressere:

- **Aktiv rolle i netstabilitet:** Datacenterets potentiale for at bidrage til netstabilitet gennem fleksibelt forbrug (demand-side flexibility), f.eks. ved at flytte beregningsopgaver til perioder med høj produktion af vedvarende energi.
- **Integration med VE:** Hvordan datacenteret aktivt vil integreres med den variable produktion fra vedvarende energikilder for at optimere udnyttelsen af grøn strøm og reducere behovet for fossile brændsler.

2.4. **Generelle drift- og tilsynsmæssige overvejelser:** På baggrund af projektets industrielle skala anbefales det, at følgende forhold uddybes og eksplicit medtages i miljøkonsekvensvurderingen:

- **Luftemissioner og miljøtilsyn:** Med op mod 50-200 skorstene vil projektet generere betydelige luftemissioner. Der bør udarbejdes en emissionsvurdering, og det bør afklares, hvordan kommunen som tilsynsmyndighed har kapacitet og kompetence til at føre effektivt miljøtilsyn.
- **HVO-biodiesel:** En overordnet miljøvurdering af HVO-biodiesel sammenlignet med alternative brændstoffer f.eks. GTL diesel og Gasturbiner bl.a. i relation til påvirkninger af nærmiljø og naboer.
- **Driftsstøj og miljøgener:** Støjpåvirkninger fra kompressorer, kølesystemer og transport skal vurderes både for dag- og nattetimer. Der bør også ses på trafikbelastning og parkeringsforhold i relation til omgivelserne.
- **Miljørisiko og uheld:** Der bør foretages en risikoanalyse af utilsigtet spild af kemikalier, pesticider eller brændstoffer under både anlæg og drift – gerne med worst-case-scenarier og afbødende foranstaltninger.
- **Transformatorstation:** En overordnet vurdering og beskrivelse af påvirkninger og afstandskrav til naboer for transformatorstation placeret i områdets nordvestlige hjørne (5 ha) – Umiddelbar vurdering vil være, at mest hensigtsmæssige placering vil væk fra beboelse og administrationsbygninger.

2.5. **Nedlukning og end-of-life planlægning:**

For et så komplekst industrianlæg er en detaljeret plan for nedlukning og bortskaffelse afgørende - Miljøvurderingen bør inkludere:

- **Omfattende nedlukningsplan:** En detaljeret plan for demontering af alle komponenter (datacenter, drivhuse, IT-udstyr, potentielle fremtidige VE-anlæg), herunder håndtering af farligt affald (f.eks. e-affald, kølemidler).
- **Genanvendelse og genbrug:** Specifikke strategier for genbrug og genanvendelse af materialer og udstyr.
- **Genopretning af området:** En plan for genopretning af projektområdet til en defineret sluttilstand.
- **Finansielle bestemmelser:** En redegørelse for de finansielle bestemmelser, der sikrer, at nedlukningsaktiviteterne udføres ansvarligt og ikke pålægger fremtidige generationer eller det offentlige en byrde.

3. **Storskala drivhuse: Specifikke miljøhensyn**

3.1. **Avanceret lysforureningsbegrænsning (økologisk fokus):**

For at beskytte det lokale økosystem bør miljøvurderingen inkludere:

- **Økologisk fokus:** Eksplicit forpligtigelse til best practices for at afbøde økologiske konsekvenser af lysforurening, herunder brug af specifikke lysspektre, adaptiv lysstyring og omfattende overvågning af dyrelivets reaktion.

3.2. **Pesticid- og kvælstofhåndtering samt miljøskæbne:** Afgrænsningsnotatet nævner forbrug af rå- og hjælpepestoffer. For storskala drivhuse er brugen af pesticider en væsentlig miljøfaktor - Miljøvurderingen bør eksplicit dække:

- **Pesticidtyper og anvendelse:** En detaljeret beskrivelse af de typer pesticider, der forventes anvendt, deres opbevaring og anvendelsesmetoder.
- **Miljøskæbneanalyse:** En grundig analyse af pesticidernes og kvælstof potentielle miljøskæbne (f.eks. afdrift, udvaskning til grundvand, afstrømning til overfladevand).
- **Afbødende foranstaltninger:** Konkrete foranstaltninger til at forhindre forurening af jord, vand og luft fra pesticider.

3.3. **Omfattende affaldshåndtering (drivhuse):** Notatet nævner affaldsmængder på et overordnet niveau. Drivhusdrift genererer specifikke affaldsstrømme - Miljøvurderingen bør inkludere:

- Specifikke affaldsplaner: Detaljerede planer for håndtering af unikke drivhusaffaldsstrømme herunder biologisk plantemateriale fra produktionen.

4. Bredere socioøkonomiske konsekvenser

Notatet nævner jobskabelse, trafik og ejendomsværdi. For et projekt af denne størrelse er en mere holistisk socioøkonomisk vurdering nødvendig - Miljøvurderingen bør udvides til at omfatte:

- **Social integration:** Overvejelser om den langsigtede sociale integration af nye medarbejdere i lokalsamfundet.
- **Belastning på offentlige ydelser:** En detaljeret analyse af den potentielle belastning på lokale offentlige ydelser (f.eks. skoler, sundhedspleje, daginstitutioner) som følge af tilstrømning af nye medarbejdere og deres familier.
- **Boligmarkedspåvirkning:** Vurdering af projektets indvirkning på boligtilgængelighed og -priser i lokalområdet, både i anlægs- og driftsfasen

5. Kumulative effekter og grænseoverskridende hensyn

Notatet nævner kumulative effekter og vurderer ingen væsentlig grænseoverskridende indvirkning på andre kommuner og regioner - For en robust vurdering bør den endelige afgrænsning dog kræve:

- **Metodologi for kumulative effekter:** En klar og detaljeret metodologi for vurdering af kumulative effekter, der ikke kun summerer projektets interne effekter, men også inkluderer interaktionen med andre eksisterende, planlagte eller sandsynlige større projekter i regionen (f.eks. andre store VE-anlæg, industrier eller infrastrukturprojekter).
- **Begrundelse for grænseoverskridende effekt:** En mere detaljeret og evidensbaseret begrundelse for, hvorfor der ikke forventes væsentlig grænseoverskridende indvirkning, især i forhold til luftemissioner og vandressourcer og givet projektets størrelse og højspændingskablers forløb gennem Ringkøbing-Skjern Kommune.
- **Føringsvejen for det supplerende elkabel:** Det er en fundamental mangel ved afgrænsningsnotatet, at "Føringsvejen for det supplerende elkabel er ikke kendt på nuværende tidspunkt". Uden kendskab til placeringen af dette kabel er det umuligt at vurdere den samlede, kumulative påvirkning af naturen. Kabelgravning kan have store konsekvenser for beskyttede naturområder, vandløb og levesteder for beskyttede arter. Det er uacceptabelt, at denne væsentlige del af projektet udskydes til en "selvstændig proces". En fuld konsekvensvurdering af hele projektet, inklusiv al infrastruktur, skal foreligge, inden der kan tages politisk stilling til projektet.
- **Udledning af kvælstof til vadehavet:** En klar og detaljeret opgørelse af forventet kvælstofudledning til Vadehavet og eller vi rensningsanlæg. – En umiddelbar vurdering iht. tilsvarende skalaprojekter kan udledning af kvælstof potentielt udgøre 5% af den mængde kvælstof landbruget som helhed skal reducere jf. grøn trepart.

6. Præcision i kortlægning af flora og fauna

Det fremgår af notatet, at der vil blive foretaget vurderinger af projektets påvirkning på biodiversitet og § 3-beskyttet natur. Det er dog uklart, hvilket niveau af feltundersøgelser og artsregistreringer der konkret planlægges

6.1. Det anbefales at det præciseres:

- At feltundersøgelser udføres i mindst én fuld vækstsæson for at sikre artsdiversitet kan dokumenteres korrekt.
- At der foretages artsbestemte undersøgelser af potentielle levesteder for bilag IV-arter, herunder flagermus, padder og markfirben, samt potentielt truede fuglearter og planter, fx rødlistede arter, samt vurder af byggeriets direkte indvirkninger på levesteder og naturarealer.
- At naturarealer udenfor projektområdet, men i tilgrænsende terræner (fx heder, moser, enge og diger), inkluderes i analysen, da de kan have økologisk funktionel sammenhæng.

6.2. Anbefalinger til konkret kortlægning og transparens

- Offentliggørelse af kort over registrerede levesteder og fund af sårbare eller fredede arter.
- Præcis metodebeskrivelse i miljørapporten, herunder om der anvendes f.eks. standarder fra Habitatdirektivet, NOVANA-programmet eller andre biologisk anerkendte kortlægningsprotokoller.
- Flagermus, En indledende undersøgelse viser "mulighed for forekomst af flere arter flagermus". Dette er en væsentlig oplysning, som kræver en langt mere dybdegående kortlægning. Det er afgørende, at der gennemføres grundige feltundersøgelser over en hel sæson herunder placering af yngle- og rastesteder, bl.a. i de bygninger der skal rives ned samt de læhegn og skovbryn der påvirkes.
- Padder og krybdyr, Det konkluderes, at der ikke er tilstedeværelse af øvrige bilag IV-arter som padder og firben, baseret på en indledende screening. Dette virker forhastet, især da der er fundet spidssnudet frø (Bilag IV-art) i nærheden og skrubtudse på selve området. Der bør stilles krav om en grundig kortlægning af potentielle ynglevandhuller og levesteder for padder og krybdyr i hele projektområdet og dets nære omgivelser, inklusiv de områder der påvirkes af kabeltracering og vejudvidelser.

6.3. Beskyt, hvad der kan bevares.

Da projektområdet omfatter over 170 ha og ligger tæt på flere § 3-naturtyper, bør der stilles høje krav til kortlægning, dokumentation og formidling af biodiversitetsforhold. Først med en tilstrækkelig detaljeret artsregistrering er det muligt at vurdere projektets reelle konsekvenser for planter, dyr og naturens sammenhængskraft.

- krav om minimale terrænændringer i nærheden af værdifuld natur, f.eks. § 3-søer og hede.
- krav om kompenserende tiltag såsom faunapassager, nyplantning med hjemmehørende arter og bufferzoner til sårbare naturtyper. - Levende hegn: Notatet anerkender, at levende hegn, som fungerer som spredningskorridorer, vil blive ryddet, og at deres funktion skal "vurderes nærmere". Det er ikke tilstrækkeligt blot at vurdere. Der skal i miljøvurderingen stilles krav om konkrete afværgeforanstaltninger, der sikrer faunapassager og opretholder den økologiske funktionalitet for bl.a. mindre pattedyr og insekter.
Større pattedyr: Det nævnes, at området potentielt kan være levested for ulv, og at skovene fungerer som spredningskorridor for større dyr. Miljøvurderingen skal grundigt belyse, hvordan et indhegnet industriområde vil påvirke disse dyrs bevægelsesmønstre, og hvilke kompenserende tiltag der planlægges.

6.4. Særlig bekymrende rydning af skov.

Et mindre skovområde blev ryddet af lodsejer i 2024 "forud for projektet og uden særskilt miljøvurdering". Dette er dybt kritisabelt og rejser spørgsmål om, hvorvidt man forsøger at omgå regler og fjerne potentielle naturværdier, inden myndighedsbehandlingen påbegyndes. *Miljøvurderingen bør indeholde en redegørelse for dette forløb og en vurdering af den tabte naturværdi.*

7. Overvågning og rapportering

For at sikre gennemsigtighed og løbende kontrol anbefales det, at miljøvurderingen specificerer en detaljeret overvågningsplan for alle væsentlige miljømæssige og sociale påvirkninger - Dette bør inkludere:

- **Målbare parametre:** Klare, målbare parametre for overvågning (f.eks. for luftemissioner, støj, vandforbrug, lysforurening).
- **Overvågningsfrekvens og rapportering:** Specifikke frekvenser for målinger og rapportering til tilsynsmyndigheden, samt krav om offentliggørelse af resultaterne.
- **Overvågning og rapportering**

Disse tilføjelser og præciseringer vil bidrage til en mere fyldestgørende miljøvurdering, der ikke blot opfylder lovkrav, men også adresserer offentlighedens bekymringer og sikrer en mere bæredygtig udvikling af sektorkoblingsprojektet ved Krageris.

Vi anbefaler samtidig at styrke og udvide inddragelsen af lokalsamfundskonsulenten og dialoggruppen under anlægsfasen. Det er samtidig vigtigt at kommunikationsformen tilpasses erfaring fra første fase af projektet og dialoggruppen inddrages tidligere og mere aktivt – ”i maskinrummet” – så vi både kan bidrage til og kvalificere projektets løsninger.

Vi ser frem til at se disse punkter afspejlet i den endelige miljøkonsekvensrapport, og anbefaler samtidigt, at det vurderes, om projektet i sin nuværende form og omfang reelt kan rummes inden for afgrænsningsnotatets rammer. Hvis ikke, risikerer sagen at skulle omgøres eller at blive underkendt ved en eventuel klagesag.